

STRATEGIJA URBANE SIGURNOSTI

GRADA VARAŽDINA

za razdoblje od 2026. do 2031. godine

Predgovor

Sigurnost predstavlja temeljno polazište kvalitete života građana i preduvjet dugoročnog, održivog razvoja grada. Grad Varaždin kontinuirano se ubraja među sigurnije urbane sredine u Republici Hrvatskoj, no promjene u društvenim, sigurnosnim i urbanim okolnostima zahtijevaju sustavan i proaktivan pristup očuvanju i unaprjeđenju sigurnosti zajednice.

Polazeći od odgovornosti prema građanima i budućim generacijama, Grad Varaždin pristupio je izradi Strategije urbane sigurnosti za razdoblje 2026. – 2031. godine. Iako donošenje ovakvog dokumenta nije propisano kao zakonska obveza, Strategija predstavlja stratešku nadogradnju postojećeg normativnog okvira te svjesnu odluku o uvođenju višeg standarda u upravljanju sigurnošću grada. Ona objedinjuje i povezuje ciljeve, mjere i smjernice iz niza dokumenata koji se donose temeljem zakonskih obveza, sagledavajući ih kroz jedinstveni i integrirani okvir urbane sigurnosti. Time se stvaraju preduvjeti za plansko, koordinirano i dugoročno upravljanje sigurnosnim izazovima, s naglaskom na prevenciju, otpornost i uključivost zajednice.

Strategija je utemeljena na analizi stvarnog stanja sigurnosti, relevantnih podataka i važećih dokumenata, kao i na uvidima prikupljenima kroz suradnju s institucijama, stručnjacima i građanima. Posebna vrijednost dokumenta leži u činjenici da prepoznaje sigurnost u njezinu širem značenju – ne samo kao pitanje javnog reda i mira, već i kao skup međusobno povezanih područja koja obuhvaćaju sigurnost javnih prostora, manifestacija, civilnu zaštitu, socijalnu sigurnost, zaštitu ranjivih skupina te otpornost grada na krizne i izvanredne situacije.

Sigurnost grada ne može se graditi isključivo djelovanjem jedne institucije. Ona se ostvaruje kroz suradnju lokalne samouprave, policije, državnog odvjetništva i sudova, civilne zaštite, vatrogasnih i zdravstvenih službi, obrazovnih ustanova, organizacija civilnog društva i samih građana. Upravo zato Strategija naglašava važnost partnerstva, transparentne komunikacije i aktivnog uključivanja zajednice u stvaranje sigurnog i otpornog urbanog okruženja.

Ovaj dokument usmjeren je prema budućnosti. Njegov cilj nije samo odgovor na postojeće izazove, već i pravodobno prepoznavanje novih rizika te stvaranje preduvjeta za sigurnu, otvorenu i kvalitetnu svakodnevicu građana. Strategija urbane sigurnosti Grada Varaždina predstavlja okvir za konkretno djelovanje, praćenje i prilagodbu, kako bi Varaždin i u nadolazećim godinama ostao grad u kojem se sigurnost, povjerenje i kvaliteta života razvijaju zajedno.

Gradonačelnik, dr. sc. Neven Bosilj

Sadržaj

Popis tablica	4
O projektu izrade Strategije urbane sigurnosti	5
1. Uvod.....	6
2. Metodologija izrade Strategije urbane sigurnosti	11
3. Ključni nalazi istraživanja	14
3.1. Analiza normativnih dokumenata	14
3.2. Analiza statističkih pokazatelja	18
3.3. Tehničke mjere urbane sigurnosti – analiza sustava video nadzora javnih površina	29
3.4. Mišljenja intervjuiranih stručnjaka	30
3.5. Zapažanja i preporuke s fokus grupa	32
3.6. Rezultati online ankete i stavovi građana	34
3.7. Ocjena stanja sigurnosti u Gradu Varaždinu	35
4. Područja od posebnog interesa za urbanu sigurnost Grada Varaždina.....	38
4.1. Sigurnost manifestacija i velikih javnih okupljanja	38
4.2. Prevencija kriminaliteta i jačanje javne sigurnosti	43
4.3. Civilna zaštita i otpornost na rizike	47
4.4. Sigurnost u obrazovnim i javnim institucijama.....	51
4.5. Socijalna sigurnost i zaštita ranjivih skupina	55
4.6. Uloga medija, komunikacija i percepcija sigurnosti.....	58
4.7. Integracija nacionalnih manjina, stranaca i drugih društvenih skupina	61
4.8. Informacijska, kibernetička i energetska sigurnost	64
4.9. Ekološka i zdravstvena sigurnost	69
5. Ključni projekti urbane sigurnosti i pokazatelji ishoda njihove realizacije	72
5.1. Unapređenje sustava javnog prijevoza	72
5.2. Izgradnja javne garaže u Prešernovoj ulici.....	73
5.3. Uspostava Centra vatrogasne djelatnosti u Varaždinu	74
5.4. Uspostava komunalnog centra Grada Varaždina	75
5.5. Izgradnja deniveliranog prolaza ispod željezničke pruge i rekonstrukcija raskrižja u Ulici Frana Supila	76
6. Provedbeni okvir Strategije urbane sigurnosti Grada Varaždina	78
6.1. Model upravljanja provedbom Strategije	78

6.2. Provedba mjera kroz međuresornu i partnersku suradnju	79
6.3. Dinamika provedbe i prilagodljivost Strategije.....	79
6.4. Praćenje, evaluacija i kontinuirano unaprjeđenje provedbe	80
7. Prilozi.....	81

Popis tablica

Tablica 1. Stanje sigurnosti na području Grada Varaždina iz nadležnosti rada policije	19
Tablica 2. Broj kaznenih djela u nadležnosti Općinskog državnog odvjetništva u Varaždinu	20
Tablica 3. Broj zaprimljenih prekršajnih predmeta u nadležnosti Općinskog suda u Varaždinu	21
Tablica 4. Broj zaprimljenih kaznenih predmeta u nadležnosti Općinskog suda u Varaždinu.....	22
Tablica 5. Broj predmeta kaznenih djela iz nadležnosti Županijskog suda na području Varaždina ..	23
Tablica 6. Broj registriranih vozila na području Grada Varaždina.....	23
Tablica 7. Broj zaprimljenih poziva na broj 112 za Grad Varaždin	24
Tablica 8. Broj intervencija Javne vatrogasne postrojbe na području Grada Varaždina.....	25
Tablica 9. Broj intervencija Nastavnog zavoda za hitnu medicinu Varaždinske županije za uže i šire područje Grada Varaždina	26
Tablica 10. Broj intervencija Nastavnog zavoda za hitnu medicinu Varaždinske županije po pojedinim ulicama za uže i šire područje Grada Varaždina	27
Tablica 11. Popis javnih skloništa u vlasništvu Grada Varaždina	28
Tablica 12. Izuzimanje snimaka iz sustava video nadzora javnih površina Grada Varaždina	29
Tablica 13. Predložene mjere i aktivnosti za unapređenje sigurnosti manifestacija i velikih javnih okupljanja.....	41
Tablica 14. Predložene mjere i aktivnosti za unapređenja prevencije kriminaliteta i jačanja javne sigurnosti	45
Tablica 15. Predložene mjere i aktivnosti za unapređenja civilne zaštite i otpornosti na rizike	49
Tablica 16. Predložene mjere i aktivnosti za poboljšanje sigurnosti u obrazovnim i javnim institucijama.....	53
Tablica 17. Predložene mjere i aktivnosti za unapređenje socijalne sigurnosti i zaštite ranjivih skupina	56
Tablica 18. Predložene mjere i aktivnosti za unapređenje uloge medija, komunikacije i percepcije sigurnosti	59
Tablica 19. Predložene mjere i aktivnosti za unapređenje integracije nacionalnih manjina, stranaca i drugih društvenih skupina	63
Tablica 20. Predložene mjere i aktivnosti za unapređenje informacijske, kibernetičke i energetske sigurnosti	67
Tablica 21. Predložene mjere i aktivnosti za unapređenje ekološke i zdravstvene sigurnosti	71
Tablica 22. Pregled prioriternih područja, mjera, aktivnosti i nositelja provedbe Strategije urbane sigurnosti	81
Tablica 23. Pokazatelji ishoda ključnih projekata urbane sigurnosti.....	102

O projektu izrade Strategije urbane sigurnosti

Urbana sigurnost je temeljni preduvjet za kvalitetu života i stabilnost zajednice u suvremenom gradu. Ona obuhvaća zaštitu života, imovine i zdravlja građana te održavanje stabilnosti uz poštivanje temeljnih prava i sloboda. Gradovi su žarišta društvenih, gospodarskih i političkih procesa, predstavljajući istovremeno motore razvoja i prostore gdje su najizraženiji socijalni problemi.

Rizici u urbanom prostoru manifestiraju se kroz širok spektar prijetnji: od kriminala, nasilja i vandalizma, do socijalne isključenosti, infrastrukturnih ranjivosti, klimatskih promjena, ekoloških prijetnji i prirodnih nepogoda. S obzirom na to da su prijetnje urbanom okruženju sve kompleksnije i promjenjive, potrebna su inovativna, održiva i djelotvorna rješenja za povećanje sigurnosti pojedinca i zajednice.

Grad Varaždin, iako nema zakonsku obvezu donošenja Strategije urbane sigurnosti, svjestan je njezine neprocjenjive važnosti kao alata za planirano i integrirano djelovanje u cilju poboljšanja sigurnosti i kvalitete života. Donošenjem Strategije urbane sigurnosti, Grad želi osigurati:

- Standarde sigurnosti usklađene s potrebama građana i razvojnim politikama.
- Preuvjete za društveni i gospodarski razvoj.
- Usklađenost s europskim inicijativama poput „Urban Agenda for the EU“.

Urbana sigurnost podrazumijeva i zadovoljenje svakodnevnih potreba građana: dostupnost javnih usluga, opskrbu energijom, prometnu povezanost, socijalnu podršku i prostorno uređenje koje omogućuje zdrav i siguran život. Time se izravno doprinosi ne samo osobnoj dobrobiti građana, već i stabilnosti, otpornosti i konkurentnosti lokalne zajednice.

Sigurnost je multidisciplinarno i međuodgovorno pitanje koje zahtijeva suradnju svih ključnih dionika – lokalne vlasti, policije, obrazovnih i zdravstvenih institucija, civilnog društva, gospodarstva i samih građana. Nužan je integrirani pristup u kojem se svi segmenti zajednice uključuju u promišljanje, planiranje i provedbu sigurnosnih mjera.

U tom kontekstu, **izrada Strategije urbane sigurnosti Grada Varaždina predstavlja strateški korak** prema sustavnom upravljanju sigurnosnim rizicima, povećanju otpornosti zajednice i jačanju povjerenja građana u institucije.

1. Uvod

Grad Varaždin smješten je na pridravskoj ravni poznatoj kao Varaždinsko polje, između rijeka Drave na sjeveru i Plitvice na jugu, na nadmorskoj visini između 170 i 190 metara. Geografske koordinate grada su 46°18'29" sjeverne geografske širine i 16°20'33" istočne dužine, a ukupna površina administrativnog područja iznosi 59,45 km². Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine, Grad Varaždin ima 43.782 stanovnika, a gustoća naseljenosti iznosi prosječno 736 stanovnika po četvornome kilometru, s najvećom gustoćom u središnjem naselju Varaždin i najmanjom u Poljani Biškupečkoj. Područje je seizmički umjereno aktivno, s procijenjenom jačinom potresa od 7 do 8 stupnjeva MCS ljestvice. Grad ima izuzetno razvijenu prometnu infrastrukturu – kroz njega prolaze glavne cestovne i željezničke prometnice (Zaprešić–Čakovec, Varaždin–Dalj, Varaždin–Golubovec), a tu je i Aerodrom Varaždin (LDVA) s pistom duljine 1611 metara, koji ima značajnu ulogu u gospodarskoj i logističkoj mreži sjeverne Hrvatske.

Varaždin je sjedište Varaždinske županije i predstavlja snažno upravno, obrazovno i kulturno središte regije s dugom tradicijom samoupravnog djelovanja. Na njegovu području nalaze se tijela državne uprave, gradske i županijske institucije, sudska i pravosudna tijela te brojne javne ustanove od lokalnog i regionalnog značaja. Obrazovni sustav grada obuhvaća više dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola, i fakultete koji čine sastavni dio Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta Sjever. U zdravstvenom sustavu posebno se ističe Opća bolnica Varaždin, kao i mreža poliklinika, ljekarni, Dom zdravlja Varaždinske županije i ustanova socijalne skrbi. Grad je također sjedište Gradskog društva Crvenog križa Varaždin i Društva Crvenog križa Varaždinske županije te brojnih ustanova i organizacija koje pružaju pomoć starijim i ranjivim skupinama stanovništva.

Ekonomska struktura Varaždina temelji se na raznolikoj kombinaciji tradicionalne industrije i suvremenih gospodarskih grana. Prerađivačka industrija zapošljava najveći broj radnika, a uz nju značajne su i djelatnosti trgovine, obrazovanja, građevinarstva, prijevoza i informacijskih tehnologija. Grad ima razvijene industrijske zone i poduzetničke zone te snažnu bazu malih i srednjih poduzeća. Na području grada nalaze se i objekti kritične infrastrukture iz sektora energetike, prometa i vodnoga gospodarstva, koji su od strateške važnosti za sigurnost i funkcioniranje lokalne zajednice.

Prirodno i kulturno okruženje Varaždina iznimno je bogato i raznoliko. Grad se djelomično nalazi unutar Regionalnog parka Mura–Drava–Dunav, dok je na užem području zaštićena park-šuma

Dravska šuma. Rijeke Drava i Plitvica, zajedno s Varaždinskim akumulacijskim jezerom i brojnim pritocima i kanalima, čine važan dio prirodnog krajolika te istodobno predstavljaju resurs i potencijalni rizik. Varaždin se odlikuje iznimno vrijednom kulturno-povijesnom baštinom. Povijesna jezgra grada jedna je od najbolje očuvanih u Hrvatskoj, s brojnim baroknim palačama, crkvama, javnim zgradama i spomenicima. Posebno se ističu dvorac Stari grad, Gradski muzej Varaždin, Kazalište, te arhitektonske cjeline od nacionalne važnosti koje gradu daju prepoznatljiv barokni identitet i čine ga jednim od najvažnijih kulturnih središta u Hrvatskoj.¹

Urbana sigurnost predstavlja temeljnu sastavnicu kvalitete života i ključnu dimenziju otpornosti (*resilience*) u suvremenim urbanim sredinama. Ona obuhvaća sposobnost svih gradskih aktera da osiguraju zaštitu života, imovine i kritične infrastrukture svojih stanovnika i posjetitelja, uz istovremeno poštivanje temeljnih prava i sloboda.

Ovaj pristup integrira višestruke aspekte sigurnosti: fizičku, socijalnu, ekonomsku, okolišnu i zdravstvenu sigurnost, s primarnim strateškim ciljem stvaranja otpornije i održivije urbane sredine.

Naglasak je stavljen na multisektorsku i međuodgovornu suradnju svih dionika u rješavanju kompleksnih sigurnosnih izazova.

Urbana sigurnost se definira kao **integrirani pristup** koji se bavi zaštitom ljudi, zajednice i infrastrukture u užem i širem području Grada Varaždina od cijelog spektra prijetnji. To uključuje tradicionalne rizike (poput kriminala i nasilja), ali i sve češće rizike proizašle iz prirodnih katastrofa, klimatskih promjena i infrastrukturnih ranjivosti. Ovaj koncept osigurava pretpostavke gdje su svi stanovnici, jednako kao i gosti i radnici u Gradu, zaštićeni u svakodnevnim situacijama i sposobni za brzi oporavak u izvanrednim uvjetima.

Kako bi se osigurala sveobuhvatna urbana sigurnost, potrebno je sustavno adresirati njene ključne komponente:

1. **Fizička sigurnost:** Obuhvaća prevenciju kriminala i nasilja, ali i razvoj preventivnih mjera i učinkovitih odgovora na sigurnosne incidente.

¹ Grad Varaždin (2025), Procjena rizika od velikih nesreća za područje Grada Varaždina.

2. **Socijalna sigurnost:** Podrazumijeva osiguranje jednakih prava, jednak pristup resursima i socijalnoj podršci za sve građane, s posebnim fokusom na ranjive i marginalizirane zajednice.
3. **Ekonomska sigurnost:** Karakterizira je održavanje stabilnosti i otpornosti lokalne ekonomije kroz zaštitu radnih mjesta, poslovanja i ključnih gospodarskih procesa.
4. **Okolišna sigurnost:** Uključuje upravljanje prirodnim resursima, smanjenje rizika od ekoloških prijetnji te prilagodbu na posljedice klimatskih promjena.
5. **Zdravstvena sigurnost:** Osigurava javno zdravlje kroz prevenciju, pravovremene i koordinirane odgovore na zdravstvene krize te adekvatnu zdravstvenu infrastrukturu.

Urbana sigurnost time postaje **horizontalna matrica** koja povezuje brojna područja djelovanja: javni red i mir, civilnu zaštitu, komunalne usluge, urbanističko planiranje, transport, socijalnu politiku, društvenu pravdu, ljudska prava, gospodarstvo i tržište rada. Sve ove dimenzije doprinose stvaranju održivih, uključivih i sigurnih urbanih sredina.

Ključni akteri u osmišljavanju i provedbi Strategije urbane sigurnosti su: gradonačelnik i gradska uprava, tijela reda i sigurnosti (policija, civilna zaštita, vatrogastvo), pravosudna tijela (odvjetništvo i sudovi), lokalna zajednica i civilno društvo, javni i privatni sektor te akademska zajednica. **Zajedničkim i koordiniranim djelovanjem svih dionika** osigurava se dobrobit građana i jačanje otpornosti Grada Varaždina na sve sigurnosne i razvojne izazove.

Struktura Strategije urbane sigurnosti Grada Varaždina uspostavljena je s ciljem izrade logičnog, sveobuhvatnog i strateški jasno diferenciranog dokumenta, koji omogućuje razumijevanje urbane sigurnosti kao složenog i međusektorskog područja djelovanja. Strategija započinje poglavljem **Uvod**, u kojem su predstavljene osnovne karakteristike Grada Varaždina, objašnjen koncept i suvremena definicija urbane sigurnosti te pojašnjena svrha Strategije i njezin ključni strateški značaj za dugoročni razvoj i otpornost Grada.

Sljedeće poglavlje, **Metodologija izrade Strategije urbane sigurnosti**, detaljno opisuje primijenjeni metodološki okvir i proces izrade dokumenta. Poglavlje obuhvaća pet međusobno povezanih faza procesa izrade Strategije, koje predstavljaju sustavne, transparentne i participativne korake u analizi stanja, prikupljanju podataka i oblikovanju strateških smjernica.

Poglavlje **Ključni nalazi istraživanja** donosi sintezu analize stanja urbane sigurnosti u Gradu Varaždinu utemeljenu na empirijskim i kvalitativnim podacima. Obuhvaća analizu relevantnih normativnih i planskih dokumenata, pregled statističkih pokazatelja te cjelovitu ocjenu sigurnosnih izazova i rizika. Dodatno, poglavlje uključuje kvalitativne nalaze prikupljene kroz intervju sa stručnjacima, fokus grupe i online ankete, čime se osigurava sveobuhvatan i višedimenzionalan uvid u stanje urbane sigurnosti.

Središnji dio Strategije čini poglavlje **Područja od posebnog interesa za urbanu sigurnost Grada Varaždina**, u kojem je obrađeno devet tematskih područja identificiranih kao prioritetna za djelovanje, temeljem provedenih analiza i istraživačkih nalaza. U okviru ovog poglavlja definiraju se ciljevi, mjere i aktivnosti koje predstavljaju tematski i kontinuirani okvir djelovanja Grada i njegovih službi u području urbane sigurnosti.

Na temelju definiranih ciljeva i mjera, Strategija u sljedećem poglavlju **Ključni projekti urbane sigurnosti i pokazatelji ishoda njihove realizacije** identificira ključne projekte i razvojne zahvate koji imaju najveći doprinos unapređenju urbane sigurnosti Grada Varaždina. Poglavlje je usmjereno na praćenje i vrednovanje učinaka Strategije te definira sustav pokazatelja ishoda, uključujući njihov naziv, definiciju, mjerilo te polazne i ciljne vrijednosti, s ciljem osiguravanja transparentnog i usporedivog praćenja napretka u ostvarivanju strateških ciljeva.

Strategija završava poglavljem **Provedbeni okvir Strategije urbane sigurnosti Grada Varaždina**, koje definira model upravljanja provedbom Strategije, uloge i odgovornosti ključnih dionika, načine međuresorne i partnerske koordinacije te mehanizme praćenja, evaluacije i prilagodbe mjera i aktivnosti. Ovo poglavlje osigurava sustavan, integriran i dugoročno održiv pristup provedbi Strategije, u skladu s načelima suvremenog upravljanja urbanom sigurnošću i otpornošću.

Strategija urbane sigurnosti Grada Varaždina oslanja se na **pet ključnih premisa** koje definiraju njezinu svrhu, pristup i metodologiju:

1. **Orijentacija na buduća rješenja i strateška nadogradnja:** Grad Varaždin kontinuirano i proaktivno djeluje na unaprjeđenju urbane sigurnosti. Umjesto detaljnog opisivanja postojećih aktivnosti, Strategija se fokusira na nadogradnju sustava, predlažući nova, inovativna rješenja i strateške iskorake za suočavanje s budućim sigurnosnim izazovima.

2. **Fokus na izazove i transformacijska rješenja:** Dokument je primarno usmjeren na identifikaciju ključnih sigurnosnih izazova koji zahtijevaju intervenciju te na predlaganje izvedivih i transformacijskih rješenja. Ovakav pristup osigurava jasan fokus na buduće korake, umjesto na obradu već postojećih i tekućih gradskih aktivnosti.
3. **Strateška prioritizacija ključnih područja:** Prepoznajući ograničenost resursa i kompleksnost sigurnosnog okruženja, te uvažavajući činjenicu da nije moguće obuhvatiti sve izazove, proveden je pažljiv odabir devet najvažnijih tematskih područja. Samo ta prioriteta područja temeljito su analizirana i predstavljena u ovoj Strategiji.
4. **Utemeljenje na analizi i participaciji dionika:** Sveobuhvatni obuhvat analize i ključne spoznaje koje su poslužile za izradu dokumenta rezultat su detaljne analize relevantnih dokumenata te aktivnog i strukturiranog uključivanja stručnjaka i građana kroz konzultacije tijekom cijelog trajanja projekta. Ovaj participativni temelj osigurava relevantnost, utemeljenost i legitimitet Strategije.
5. **Funkcionalni dizajn i praktična primjenjivost:** Opseg i duljina ove Strategije definirani su vremenskim okvirom projekta, količinom prikupljenih materijala te ključnom potrebom za praktičnom primjenjivošću. Strategija je oblikovana tako da bude optimalno strukturirana, lako primjenjiva i prilagodljiva konkretnim potrebama Grada.

Ova Strategija urbane sigurnosti predstavlja **strateški alat** koji na jedinstven način povezuje stručnost, detaljan analitički pristup, mišljenje vodećih stručnjaka i glas građana, s konačnim ciljem stvaranja sigurnijeg, otpornijeg, održivijeg i suvremenog urbanog okruženja.

2. Metodologija izrade Strategije urbane sigurnosti

Metodologija izrade Strategije urbane sigurnosti utemeljena je na kombinaciji različitih kvalitativnih i kvantitativnih metoda, tehnika i pristupa. Ovakav **multidisciplinarni pristup** osigurao je sveobuhvatnu analizu i detaljnu razradu ključnih elemenata urbane sigurnosti, prikupljajući informacije i podatke iz širokog spektra izvora – od službenih statistika do iskustava i percepcija lokalne zajednice.

Doprinos ključnih dionika

Posebno vrijedan doprinos u procesu prikupljanja podataka, informacija, statistike i trendova dali su članovi **Vijeća za prevenciju kriminaliteta Grada Varaždina**, čije je znanje i iskustvo osiguralo kvalitetnu podlogu za analizu. Značajnu podršku pružili su i upravni odjeli Grada, a ključne sigurnosne statistike i uvide osigurali su: **Policajska uprava Varaždinska** i **Policajska postaja Varaždin**, **Općinsko državno odvjetništvo u Varaždinu**, **Općinski sud u Varaždinu**, **Županijski sud**, **Područni ured civilne zaštite Varaždin**, **Javna vatrogasna postrojba Grada Varaždina** i **Nastavni zavod za hitnu medicinu Varaždinske županije**. Njihov uvid u broj predmeta, intervencija i operativne podatke bio je izuzetno bitan za kvantitativno utemeljenje Strategije.

Faze provedbe izrade Strategije

Provedba izrade Strategije urbane sigurnosti podijeljena je u pet ključnih faza:

Prva faza: Analiza normativne dokumentacije. Faza je obuhvatila detaljan i sveobuhvatan pregled relevantne dokumentacije na međunarodnoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini (provedeno tijekom jeseni 2025. godine). Cilj je bio stvoriti čvrstu osnovu za razumijevanje postojećih okvira, strategija i mjera. Ovaj proces omogućio je identificiranje postojećih izazova, eventualnih zakonodavnih praznina te prostora za unaprjeđenje pristupa urbanoj sigurnosti u okviru postojećih politika i dokumenata Grada Varaždina.

Druga faza: Konzultacije i suradnja s Vijećem za prevenciju kriminaliteta i drugim stručnjacima. Faza se sastojala od redovitih kontakata, suradnje i razmjene mišljenja s članovima Vijeća za prevenciju kriminaliteta Grada Varaždina te drugim stručnjacima. Njihovi inputi bili su ključni za

oblikovanje sveobuhvatnog pristupa, pružajući širu perspektivu o izazovima i mogućim rješenjima u urbanom kontekstu.

Treća faza: Stručni skupovi, fokus grupe i definiranje prioriteta. Ova faza obuhvaćala je pripremu i realizaciju stručnih skupova te fokus grupa s ciljem uključivanja širokog spektra dionika. Ključan događaj bila je sjednica Vijeća za prevenciju kriminaliteta (održana 24. rujna 2025.) na kojoj su predložena potencijalna područja djelovanja. Nakon provedenog vrednovanja, prijedlozi su strukturirani u **osam prioriternih područja** za izradu Strategije:

1. **Prevencija kriminaliteta i jačanje javne sigurnosti** (uključuje: sigurnost u vrijeme događanja, sigurnost javnih mjesta, prometnu sigurnost, izazove prosjačenja).
2. **Civilna zaštita i otpornost na rizike** (uključuje: prirodne nepogode, tehničko-tehnološke nesreće, antropogene krize, te upravljanje kriznim događajima).
3. **Sigurnost u obrazovnim i javnim institucijama** (uključuje: sigurnost u školama i ustanovama, prevenciju rizičnih ponašanja mladih).
4. **Socijalna sigurnost i zaštita ranjivih skupina** (zaštita marginalnih skupina, prevencija socijalne isključenosti, borba protiv nasilja u obitelji i ovisnosti, mentalno zdravlje i psihološka podrška, problem beskućništva).
5. **Uloga medija, komunikacija i percepcija sigurnosti** (utjecaj javne komunikacije na povjerenje i sigurnost građana).
6. **Integracija stranaca i nacionalnih manjina** (uključujući jačanje socijalne kohezije, integraciju radnika i manjinskih zajednica).
7. **Informacijska, kibernetička i energetska sigurnost** (kibernetička sigurnost, *smart city* rješenja, energetska sigurnost i održivost).
8. **Ekološka i zdravstvena sigurnost** (ekološka sigurnost, zdravstvena sigurnost, održivi turizam).

Pored navedenog, na drugoj sjednici Vijeća za prevenciju kriminaliteta Grada Varaždina održanoj 20. studenog 2025. godine odlučeno je kako je potrebno u prijedlog Strategije urbane sigurnosti uvrstiti i obraditi područje **Sigurnost manifestacija i velikih javnih okupljanja**.

Nadalje, organizirano je i provedeno pet fokus grupa s različitim profilima stručnjaka (tim za međuresornu koordinaciju, predstavnicima udruga, gradskim tvrtkama, gradskim ustanovama te voditeljima povjerenika civilne zaštite) tijekom listopada i studenog 2025. godine.

Četvrta faza: Ekspertni intervjui. Faza je obuhvaćala realizaciju ekspertnih intervjua s eminentnim stručnjacima iz različitih sektora. Provedeno je više od 30 polustrukturiranih intervjua s ključnim dionicima, uključujući predstavnike Vijeća za prevenciju kriminaliteta, upravnih odjela Grada, policije, pravosudnih tijela, osnovnih i srednjih škola, Nastavnog zavoda za hitnu medicinu i Fakulteta organizacije i informatike, s ciljem prikupljanja dubinskih saznanja i specifičnih prijedloga.

Peta faza: Online anketa o percepciji sigurnosti. Ova faza obuhvatila je pripremu i provedbu online ankete među građanima Varaždina s ciljem prikupljanja njihovih stavova o sigurnosti u svakodnevnom životu. Time se osiguralo da Strategija, uz institucionalne i statističke podatke, uvaži i subjektivnu percepciju sigurnosti. Anketa je poslužila kao ključni alat za identifikaciju specifičnih izazova na razini mikro-lokacija koji često nisu obuhvaćeni službenim evidencijama, čime je osiguran participativni pristup i realnija procjena stvarnog stanja urbane sigurnosti..

Ograničenja analize

Pri interpretaciji ključnih nalaza istraživanja potrebno je uzeti u obzir metodološka ograničenja povezana s analizom i tumačenjem dokumenata, statističkih pokazatelja i informacija prikupljenih iz različitih izvora. Nepouzdanost predstavlja složen fenomen koji se može očitovati u riziku da dijelovi prikupljenog materijala nisu u potpunosti točni, potpuni ili relevantni. Ova ograničenja nužno je uzeti u obzir pri tumačenju nalaza i donošenju zaključaka Strategije.

3. Ključni nalazi istraživanja

Istraživanje stanja urbane sigurnosti u Gradu Varaždinu provedeno je primjenom integralne metodologije koja je obuhvatila analizu normativnih dokumenata (3.1.), analizu statističkih pokazatelja (3.2.), osvrt na tehničke mjere urbane sigurnosti (3.3.), prikupljanje kvalitativnih podataka kroz mišljenja intervjuiranih stručnjaka (3.4.) i zapažanja s fokus grupa (3.5.), te kroz drugu fazu projekta stavove građana putem online ankete (3.6.). **Ključni nalaz koji se nameće iz sveobuhvatne sinteze ovih podataka jest da se Varaždin suočava s paradigmatском promjenom u prirodi sigurnosnih izazova.** Iako statistički pokazatelji upućuju na relativno stabilno i dobro stanje u pogledu klasičnog kriminaliteta, kvalitativni podaci snažno naglašavaju prisutnost i eskalaciju složenih urbanih i socijalnih rizika (poput povećane prometne nesigurnosti, nedovoljne komunalne infrastrukture, problema ovisnosti, vršnjačkog nasilja i izazova integracije stranih radnika). Ova disproporcija između objektivne i subjektivne sigurnosti zahtijeva žuran prelazak s reaktivnog pristupa na proaktivno, integralno i preventivno upravljanje urbanom sigurnošću, kako je elaborirano u Ocjeni stanja sigurnosti u Gradu Varaždinu (3.7.).

3.1. Analiza normativnih dokumenata

Na početku projekta napravljena je analiza više od 30 dokumenta od globalne, nacionalne, regionalne i gradske razine s aspekta njihovog značaja za izradu Strategije urbane sigurnosti Grada Varaždina i to vezano za rizike koje navode, tako i smjernica relevantnih za izradu Strategije.² Analiza

² Analizirani su sljedeći dokumenti: Program Ujedinjenih naroda o održivom razvoju do 2030. godine - tzv. Agenda 2030 (iz 2015.); Sendai okvir za smanjenje rizika od katastrofa 2015.-2030. (iz 2015.); Upravljanje urbanim rizicima i strategija otpornosti (eng. Urban Risk Management and Resilience Strategy) (iz 2021.); Strategija nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske (iz 2017.); Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (iz 2021.); Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku (iz 2024.); Strategija upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. i Akcijski plan upravljanja rizicima od katastrofa za razdoblje do 2024. (iz 2022.); Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. (iz 2020.); Državni plan djelovanja civilne zaštite (iz 2023.); Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja i rezultata rada policije (informativni bilteni od 2020. do 2026.); Procjena rizika od velikih nesreća za Varaždinsku županiju (iz 2024.); Akcijski plan energetske učinkovitosti Grada Varaždina za razdoblje 2025. – 2027.; Strategija zelene urbane obnove Grada Varaždina za razdoblje 2025 – 2034.; Strategija razvoja kulture Grada Varaždina do 2030.; Strategija upravljanja imovinom Grada Varaždina za razdoblje od 2024. – 2030.; Strategija razvoja sporta Grada Varaždina od 2020. do 2028.; Strategija razvoja urbanog područja Varaždin za razdoblje od 2021. do 2027.; Strategija razvoja Grada Varaždina do 2020.; Provedbeni program Grada Varaždina za razdoblje 2021. – 2025.; Procjena rizika od velikih nesreća za područje Grada Varaždina iz 2025.; Prosudba ugroženosti i sigurnosni

je pokazala kako Grad prati globalne i nacionalne trendove i u svojim strateškim dokumentima povezuje svoje politike s politikama u analiziranim dokumentima u dijelu ovlasti i odgovornosti koje Grad ima. Grad ima izrađene potrebne dokumente koje je obvezan donijeti temeljem različitih zakona, dokumenti su pisani na suvremen način i odražavaju stanje prilika i mogućnosti s kojima se Grad i njegovim građani susreću. Od dokumenata izrađenih na razini grada koje je potrebno izdvojiti neke od njih.

[Akcijski plan energetske učinkovitosti Grada Varaždina za razdoblje 2025. – 2027. godine](#) izravno doprinosi energetskej sigurnosti i ekološkoj održivosti Grada Varaždina, čineći ga relevantnim za Strategiju urbane sigurnosti. Dokumentom se kvantitativno planiraju uštede energije i ulaganja u objekte i sustave u nadležnosti obveznika planiranja, poput javnih zgrada i sustava javne rasvjete, čime se direktno smanjuje ovisnost o vanjskim izvorima energije i minimizira izloženost Grada energetskim šokovima i fluktuacijama tržišta, što je ključni faktor otpornosti. Implementacija mjera (poput energetske obnove zgrada, ulaganja u javnu rasvjetu i optimizaciju prometa) poboljšava pouzdanost i učinkovitost gradske infrastrukture. Na taj način, ovaj Plan služi kao normativni okvir za provedbu konkretnih mjera unutar Strategije urbane sigurnosti koje jačaju otpornost infrastrukture na tehničko-tehnološke nesreće i osiguravaju kontinuitet pružanja javnih usluga.

[Strategija zelene urbane obnove Grada Varaždina za razdoblje 2025 – 2034. godine](#) predstavlja ključan normativni okvir za jačanje otpornosti Grada Varaždina na klimatske promjene i za unaprjeđenje ekološke i zdravstvene sigurnosti. Dokument se bavi temama kao što su ublažavanje efekta urbanih toplinskih otoka, smanjenje zagađenja i povećanje biološke raznolikosti. Mjere definirane ovom Strategijom, koje uključuju sanaciju infrastrukture, povećanje zelenih površina te implementaciju rješenja baziranih na prirodi, direktno utječu na smanjenje rizika od urbanih poplava i ekstremnih vrućina. Time ovaj dokument predstavlja relevantan strateški okvir za sagledavanje utjecaja klimatskih promjena na urbanu sigurnost i otpornost Grada Varaždina i povećanje kvalitete života i zdravstvene sigurnosti građana.

[Strategija razvoja kulture Grada Varaždina do 2030. godine](#) doprinosi ciljevima Strategije urbane sigurnosti jačanjem socijalne kohezije i uključivosti zajednice, što je važno za dugoročnu prevenciju kriminaliteta i unaprjeđenje socijalne sigurnosti. Kroz ciljeve usmjerene na povećanje kulturne participacije i dostupnosti sadržaja, ovaj dokument izravno doprinosi smanjenju socijalne

elaborat javnih površina Grada Varaždina iz 2022.; Provedbeni program Grada Varaždina za razdoblje od 2025. do 2029. godine.

isključenosti, posebno ranjivih skupina i manjina. Kulturni događaji i projekti (npr. revitalizacija javnih prostora kroz kulturu) jačaju osjećaj pripadnosti i nadzora nad javnim mjestima, čime se indirektno povećava fizička sigurnost i percepcija sigurnosti među građanima. Stoga, Strategija razvoja kulture predstavlja kvalitetnu osnovu za korištenje kulture kao preventivne mjere u borbi protiv delinkvencije i socijalne fragmentacije.

[Strategija upravljanja imovinom Grada Varaždina za razdoblje od 2024. – 2030.](#) je od strateške važnosti za urbanu sigurnost jer definira fizičku i financijsku otpornost Grada te upravljanje resursima u slučaju krize. Upravljanje imovinom, uključujući zemljišta, stanove, škole, vrtiće i sportske objekte (prikazano u poglavlju 3. analiziranog dokumenta), izravno utječe na sigurnost u javnim institucijama i infrastrukturnu ranjivost. Dokument osigurava transparentan okvir za zaštitu, održavanje i raspolaganje gradskom imovinom, što je temelj za kontinuitet pružanja usluga i civilnu zaštitu. Posebice je relevantan dio koji se odnosi na strateško korištenje nekretnina, jer te nekretnine, poput sportskih dvorana ili škola, služe kao prihvatni centri ili ključna logistička čvorišta u slučaju velikih nesreća, čime se direktno podupire prioritetno područje civilne zaštite i otpornosti na rizike.

[Strategija razvoja sporta Grada Varaždina od 2020. do 2028. godine](#) bitan je preventivni dokument za Strategiju urbane sigurnosti jer sport, kao organizirana i uključiva aktivnost, ima dokazan pozitivan utjecaj na socijalnu koheziju, prevenciju rizičnog ponašanja mladih i mentalno zdravlje. Kroz ciljeve usmjerene na povećanje broja djece i mladih uključenih u sport, dokument direktno podupire borbu protiv maloljetničke delinkvencije i socijalne isključenosti, što su identificirani ključni sigurnosni problemi. Nadalje, planiranje održavanja i razvoja sportske infrastrukture (sportske dvorane, igrališta), što je detaljno razrađeno u Strategiji, jača fizičku sigurnost u javnim i obrazovnim institucijama te osigurava da ti prostori ostanu sigurna i konstruktivna okruženja. Strategija razvoja sporta, dakle, služi kao normativna podloga za mjere socijalne i preventivne sigurnosti.

[Strategija razvoja urbanog područja Varaždin za razdoblje od 2021. do 2027. godine](#) bitan je temelj za izradu Strategije urbane sigurnosti jer definira srednjoročnu viziju razvoja i investicijske prioritete za šire urbano područje, obuhvaćajući infrastrukturne, ekonomske i socijalne aspekte. Dokument utječe na mnoge ključne domene urbane sigurnosti: kroz planiranje investicija u prometnu infrastrukturu direktno utječe na prometnu sigurnost, ulaganjem u gospodarstvo i zapošljavanje jača ekonomsku i socijalnu sigurnost, dok projektima koji se tiču komunalne infrastrukture (vodoopskrba, odvodnja) jača civilnu zaštitu i otpornost na rizike. Strategija razvoja urbanog

područja Varaždin, kao glavni normativni okvir za povlačenje EU sredstava, osigurava financijsku podlogu za skupe i složene projekte urbane obnove i jačanja otpornosti. Stoga, Strategija urbane sigurnosti mora biti u potpunosti usklađena s ovim dokumentom, a njezine mjere trebaju biti integrirane u provedbene instrumente Strategije razvoja urbanog područja Varaždin kako bi osigurale financiranje i održivost.

[Procjena rizika od velikih nesreća za područje Grada Varaždina iz 2025. godine](#) predstavlja temeljni dokument civilne zaštite i služi kao obvezni normativni okvir za Strategiju urbane sigurnosti. Dokument sustavno identificira, analizira i procjenjuje vjerojatnost i posljedice čitavog spektra rizika, od prirodnih nepogoda (poput potresa i poplava rijeka Drave i Plitvice) do tehničko-tehnoloških i antropogenih nesreća (uključujući rizike od posjednika opasnih tvari i prometnih nesreća). Analiza rizika kvantificira ranjivost kritične infrastrukture i stanovništva, čime direktno definira prioritete intervencije u području civilne zaštite i otpornosti na rizike. Strategija urbane sigurnosti mora se neupitno referirati na sve identificirane rizike, a njezine mjere otpornosti i kriznog upravljanja moraju biti usklađene sa zonama ugroze i preporukama ovog dokumenta, osiguravajući tako da sigurnosne mjere u Strategiji imaju realnu i zakonodavnu podlogu.

[Prosudba ugroženosti i sigurnosni elaborat javnih površina Grada Varaždina iz 2022. godine](#), kao i [Revidirana Prosudba ugroženosti i sigurnosni elaborat javnih površina Grada Varaždina iz prosinca 2025. godine](#), predstavljaju značajne operativno-normativne dokumente u području javne sigurnosti i tehničke zaštite urbanog prostora. Dokumenti pružaju sveobuhvatnu analizu sigurnosnih rizika na javnim površinama Grada, uključujući pješačke zone, prometna raskrižja i druga frekventna mjesta okupljanja građana. Prosudbom su identificirani izvori i vrste ugrožavanja, kritične točke u prostoru, povijest sigurnosnih incidenata te je provedena kvantifikacija rizika, na temelju koje su javne površine razvrstane u tri kategorije koje obuhvaćaju obvezatne mjere zaštite. Na temelju podataka iz Prosudbe ugroženosti te rezultata provedene kvantifikacije, javne površine Grada Varaždina svrstane su u II. kategoriju – srednji stupanj zaštite, sukladno članku 79. Zakona o privatnoj zaštiti (Narodne novine, broj 16/20 i 114/22). Poseban naglasak stavljen je na opravdanost i planiranje sustava videonadzora kao preventivne i represivne mjere, uz detaljno definirane lokacije kamera, tehničke zahtjeve, modele videoanalitike i mjere zaštite osobnih podataka u skladu s GDPR-om. Sigurnosni elaborat koji proizlazi iz prosudbe definira optimalnu kombinaciju tehničkih, organizacijskih i integriranih mjera zaštite, uključujući rasvjetu, koordinaciju s policijom i sustavima civilne zaštite. Ovi dokumenti čini stručnu i analitičku podlogu za mjere predložene u Strategiji

urbane sigurnosti, osobito u području prevencije kriminaliteta, upravljanja sigurnošću javnih prostora, planiranja videonadzora i jačanja otpornosti urbanog sustava na sigurnosne prijetnje.

Provedbeni program Grada Varaždina za razdoblje od 2025. do 2029. godine predstavlja ključni srednjoročni planski dokument kojim se operacionaliziraju strateški ciljevi i prioriteti razvoja Grada kroz konkretne mjere, aktivnosti i projekte u okviru mandata izvršnog tijela. Dokument ima važnu ulogu u povezivanju strateških razvojnih dokumenata s praktičnom provedbom javnih politika, uključujući i područja relevantna za urbanu sigurnost, otpornost zajednice, kvalitetu života građana te učinkovito funkcioniranje gradskih sustava. U kontekstu izrade Strategije urbane sigurnosti Grada Varaždina, Provedbeni program predstavlja važan normativni okvir koji omogućuje usklađivanje predloženih ciljeva, mjera i aktivnosti s postojećim razvojnim prioritetima Grada, kao i njihovu integraciju u redovne procese planiranja, financiranja i provedbe.

3.2. Analiza statističkih pokazatelja

Analiza statističkih pokazatelja predstavlja jedan od ključnih koraka u metodologiji izrade ove Strategije, oslanjajući se na službene i strukturirane podatke dobivene na zahtjev od različitih nadležnih gradskih i državnih tijela. Pri tome se nastojalo prikupiti i analizirati statističke pokazatelje za proteklih pet godina, kako bi se osigurao uvid u trendove u istom vremenskom razdoblju za koje se Strategija donosi, odnosno za petogodišnje plansko razdoblje koje je pred Gradom Varaždinom.

U ovom poglavlju prikazani su ključni trendovi i zapažanja proizašli iz analize statističkih pokazatelja, s ciljem sagledavanja kretanja sigurnosnih rizika i otpornosti Grada Varaždina.

U tablici 1. prikazan je statistički pregled kaznenih djela, prekršaja protiv javnog reda i mira te prometnih nesreća, prema podacima dobivenim od Policijske uprave Varaždinske. Podaci pružaju uvid u opću sigurnosnu dinamiku na području Grada Varaždina kroz promatrano razdoblje.

Tablica 1. Stanje sigurnosti na području Grada Varaždina iz nadležnosti rada policije

Godina	Vrsta kriminaliteta							Prometne nesreće	Prekršaji protiv javnog reda i mira
	Opći kriminalitet	Gospodarski kriminalitet	Organizirani kriminalitet	Droge	KD na štetu mladeži i obitelji	Promet	Ostalo		
2019.	467	58	7	49	63	15	3	365	213
2020.	436	140	5	152	101	14	8	313	231
2021.	412	98	20	48	79	18	48	518	180
2022.	457	41	11	22	111	16	55	537	197
2023.	490	32	27	33	127	18	22	437	166
2024.	404	9	9	87	135	19	23	385	273
2025.	422	64	18	27	107	8	19	404	182

Izvor podataka: Policijska uprava Varaždinska

Podaci upućuju na **relativno stabilno stanje** klasičnog kriminaliteta u Gradu Varaždinu, bez dugoročnog uzlaznog trenda, uz vidljive oscilacije po pojedinim godinama. Istodobno se uočava **promjena strukture sigurnosnih izazova**, pri čemu socijalni, obiteljski, prometni i javnozdravstveni rizici dobivaju na značaju u odnosu na tradicionalne oblike kriminaliteta, što potvrđuje potrebu za proaktivnim i preventivnim pristupom urbanoj sigurnosti.

U tablici 2. prikazani su podaci Općinskog državnog odvjetništva o broju prijavljenih osoba, s posebnim naglaskom na trendove kaznenih djela nasilja u obitelji i maloljetničke delinkvencije. Podaci su ključni za razumijevanje socijalne sigurnosti i rasta rizičnog ponašanja mladih.

Tablica 2. Broj kaznenih djela u nadležnosti Općinskog državnog odvjetništva u Varaždinu

Godina	Prijavljene osobe			Kazneno djelo nasilja u obitelji
	Odrasle osobe	Mlađi punoljetnici	Maloljetne osobe	
2020.	1238	67	73	64
2021.	1117	58	64	41
2022.	1391	47	57	73
2023.	1191	44	80	81
2024.	1163	61	149	88
2025.	1178	66	107	72

Izvor podataka: Općinsko državno odvjetništvo u Varaždinu

Značajan rast maloljetničkog kriminala od 2022. i nasilja u obitelji od 2021. Broj prijava maloljetnih osoba pokazuje snažan trend rasta, dosežući vrhunac u 2024. godini (149). Broj kaznenih djela nasilja u obitelji također je visok, a podaci za 2025. godinu (72 prijave do listopada) sugeriraju da bi godina mogla završiti s **najvećim brojem prijava do sada**. **Zapaženo:** Prvi put se zasebno izdvaja **vršnjačko nasilje** (60 prijava do listopada 2025., dok za prijašnje godine nije bilo provedeno odvajanje od ostalih vrsti nasilja), što ukazuje na potrebu za ciljanim preventivnim programima u školama.

Tablica 3. sadrži pregled zaprimljenih prekršajnih predmeta na Općinskom sudu u Varaždinu, kategoriziranih prema vrsti prekršaja, uključujući promet, javni red i mir, gospodarstvo i financije. Ovi podaci daju uvid u dominantne vrste prekršaja u Gradu.

Tablica 3. Broj zaprimljenih prekršajnih predmeta u nadležnosti Općinskog suda u Varaždinu

Godina	Financije	Gospodarstvo	Javni red i mir	Promet	Ukupno
2020.	73	336	1140	1945	3494
2021.	155	425	964	2113	3657
2022.	72	410	823	2106	3411
2023.	60	416	730	2349	3555
2024.	38	430	764	2227	3459
2025.	17	382	828	1856	3078
Sveukupno	415	2399	5294	12596	20645

Izvor podataka: Općinski sud u Varaždinu

Podaci pokazuju da **prometni prekršaji** kontinuirano čine najveći udio zaprimljenih prekršajnih predmeta na Općinskom sudu u Varaždinu, uz relativno stabilne ukupne godišnje vrijednosti u promatranom razdoblju. Istodobno je vidljiv dugoročan pad prekršaja protiv javnog reda i mira te financijskih prekršaja, što upućuje na postupnu promjenu strukture prekršajne problematike prema prometnoj sigurnosti kao dominantnom izazovu urbane svakodnevice.

U tablici 4. prikazan je ukupan broj zaprimljenih kaznenih predmeta u nadležnosti Općinskog suda, s posebnim naglaskom na kategorije maloljetnika i kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece.

Tablica 4. Broj zaprimljenih kaznenih predmeta u nadležnosti Općinskog suda u Varaždinu

Godina	Kazneni upisnik za maloljetnike (Km)	Kazneni upisnik (K)	Kazneni upisnik za mlade punoljetnike (Kmp)	Kazneni upisnik za kaznena djela kaznenopravne zaštite djece (Kzd)	Ukupno
2020.	7	485	37	105	634
2021.	11	571	27	91	700
2022.	14	508	21	85	628
2023.	15	534	16	88	653
2024.	21	586	21	83	711
2025.	28	591	27	77	723
Sveukupno	96	3275	149	529	4049

Izvor podataka: Općinski sud u Varaždinu

Podaci pokazuju **kontinuiran rast** ukupnog broja zaprimljenih kaznenih predmeta u nadležnosti Općinskog suda u Varaždinu, pri čemu je 2025. godina zabilježila najvišu vrijednost u promatranom razdoblju. Posebno je izražen i dugoročan rast kaznenih predmeta za maloljetnike, što potvrđuje trend porasta maloljetničke delinkvencije i zahtijeva snažnije preventivne i međuresorne mjere usmjerene na djecu i mlade.

Tablica 5. pruža uvid u strukturu i ukupan broj predmeta težih kaznenih djela koja su u nadležnosti Županijskog suda.

Tablica 5. Broj predmeta kaznenih djela iz nadležnosti Županijskog suda na području Varaždina

Godina	Vrsta predmeta			Ukupno
	Osnovni kazneni	Kazneni zaštita djece	Kazneni maloljetnički	
2022.	42	10	8	60
2023.	24	10	6	40
2024.	35	10	8	53
do 28. listopada 2025.	22	10	5	37

Izvor podataka: Županijski sud u Varaždinu

Stabilnost broja težih kaznenih djela. Broj predmeta kaznenih djela iz nadležnosti Županijskog suda na području Varaždina fluktuirala (između 40 i 60 godišnje), bez jasnog trenda rasta.

Tablica 6. donosi pregled broja registriranih vozila na području Grada Varaždina, raščlanjenih po vrstama vozila i vlasništvu.

Tablica 6. Broj registriranih vozila na području Grada Varaždina

Godina	Vrste vozila		Vlasništvo nad svim vrstama vozila	
	Sve vrste vozila	Osobni automobil	Fizička osoba	Pravna osoba
2020.	28862	21645	19170	9692
2021.	29939	22494	19584	10355
2022.	30779	23081	19873	10906
2023.	31828	24070	20286	11542
2024.	32830	24918	20674	12156
2025.	34221	26014	21215	13006

Izvor podataka: Policijska uprava Varaždinska

Podaci ukazuju na **kontinuiran i izražen rast** ukupnog broja registriranih vozila na području Grada Varaždina u razdoblju od 2020. do 2025. godine, pri čemu se povećanje bilježi kako kod osobnih automobila, tako i kod vozila u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba. Ovakav trend upućuje na rast prometne gustoće i opterećenja prometne infrastrukture, što predstavlja jedan od ključnih dugoročnih izazova za prometnu sigurnost i ukupnu urbanu otpornost Grada.

U tablici 7. navedeni statistički podaci o broju zaprimljenih poziva na jedinstveni europski broj za hitne službe 112 za Grad Varaždin.

Tablica 7. Broj zaprimljenih poziva na broj 112 za Grad Varaždin

Godina	Klasifikacija poziva				Odbačeni kao "SAVJET POZIVATELJU"
	112	Policija	Vatrogasci	Hitna pomoć	
2020.	2437	1421	193	2203	1450
2021.	2486	1569	199	2366	810
2022.	2339	1547	319	2139	538
2023.	1779	1424	215	1833	423
2024.	2395	1548	187	1873	392
2025.	2295	1304	203	1584	255

Izvor podataka: Područni ured civilne zaštite Varaždin, Županijski centar 112 Varaždin

Napomena: Pozivi su slučajevi kojima je područje tipa slučaja grad Varaždin, tipa VARAVŽ94, VARAVŽ92, VARAVŽ93, VARAVŽ12. Za Savjet pozivatelju su svi slučajevi koji su iz telefonskog imenika dobili lokaciju Varaždin

Broj zaprimljenih poziva na 112 je stabilan. Najvažniji trend je značajan pad broja poziva odbačenih kao "SAVJET POZIVATELJU" (s 1450 u 2020. na 255 u 2025.). To sugerira poboljšanje trijaže/edukacije dispečera ili bolje razumijevanje javnosti o svrsi broja 112.

Tablica 8. prikazuje detaljan pregled broja intervencija Javne vatrogasne postrojbe Grada Varaždina, podijeljenih prema vrsti, uključujući požare, tehničke intervencije i ostale usluge (OOA) na području Grada Varaždina.

Tablica 8. Broj intervencija Javne vatrogasne postrojbe na području Grada Varaždina

Godina	Požari	Tehničke interven.	Akcidenti (interven. s opasnim tvarima)	Ostale interven. (izvid, vraćeni s puta, lažne dojave)	OOA (uslužne interven.)	Ukupno
2020.	92	112	4	27	199	434
2021.	74	128	1	21	217	441
2022.	104	134	1	22	484	745
2023.	50	162	3	51	634	900
2024.	72	146	1	48	627	894
2025.	82	172	4	62	621	941
Ukupno	474	854	14	231	2782	

Izvor podataka: Javna vatrogasna postrojba Grada Varaždina

Snažan porast opterećenja. Ukupan broj intervencija pokazuje snažan i kontinuiran rast od 2020. godine. Taj rast nije uzrokovan povećanjem požara (čiji broj je stabilan), već izrazitim rastom kategorije OOA (Ostale, uslužne, tehničke intervencije). Ovo potvrđuje proširenu ulogu Javne vatrogasne postrojbe u tehničkim intervencijama i civilnoj zaštiti, što stvara sve veći operativni teret.

U tablici 9. sadržan je pregled intervencija Nastavnog zavoda za hitnu medicinu, klasificiranih po stupnju hitnosti (A, H, V)³ i mjestu intervencije (teren/ambulant) za uže i šire područje Grada Varaždina.

Tablica 9. Broj intervencija Nastavnog zavoda za hitnu medicinu Varaždinske županije za uže i šire područje Grada Varaždina

Godina	Stupanj hitnosti						Ukupno
	A hitnost		H hitnost		V hitnost		
	teren	ambulantna	teren	ambulantna	teren	ambulantna	
2021.	1939	52	3621	1407	205	1525	8749
2022.	1678	43	3469	1657	162	1051	8060
2023.	1837	22	3816	444	179	1111	7409
2024.	1869	7	4493	62	233	435	7099
do 12. studenog 2025.	1643	3	4087	29	155	131	6048
Ukupno	8966	127	19486	3599	934	4253	

Izvor podataka: Nastavni zavod za hitnu medicinu Varaždinske županije

Značajan pritisak na hitnu medicinu i zahtjeve za hitnost na terenu: Ukupan broj intervencija ima tendenciju pada. Međutim, **A hitnost (životno ugrožavajuća stanja na terenu)** ne pada (oko 1600 do 1900 slučajeva godišnje), a **H hitnost (hitna stanja na terenu)** je daleko najveća pojedinačna kategorija. Unatoč padu ukupnog broja, pritisak na terenske timove za najhitnije i potencijalno životno ugrožavajuće slučajeve ostaje konstantno visok.

³ Legenda:

A hitnost (Crveni prioritet). Značenje: Akutno. Definicija: Predstavlja stanja opasna po život ili stanja koja bi to vrlo brzo mogla postati. Postupanje: Zahtijeva najhitniji i najbrži odgovor tima hitne medicine.

H hitnost (Žuti prioritet). Značenje: Hitno. Definicija: Predstavlja stanja koja su potencijalno opasna za život i koja zahtijevaju pregled i zbrinjavanje od strane liječnika. Postupanje: Zahtijeva brzi odgovor, ali je stupanj hitnosti niži od A prioriteta.

V hitnost (Zeleni prioritet). Značenje: Uobičajeno. Definicija: Predstavlja stanja i situacije koje ne zahtijevaju hitnu medicinsku skrb i nisu životno ugrožavajuće. Postupanje: Pacijent se obično može uputiti liječniku obiteljske medicine, dežurnoj službi ili mu se daju savjeti za samopomoć.

U tablici 10. prikazan je broj intervencija timova Nastavnog zavoda za hitnu medicinu Varaždinske županije po pojedinim ulicama za uže i šire područje Grada Varaždina. U promatranom periodu unatrag pet godina izdvojeno je 10 ulica s najvećim brojem intervencija.

Tablica 10. Broj intervencija Nastavnog zavoda za hitnu medicinu Varaždinske županije po pojedinim ulicama za uže i šire područje Grada Varaždina

Redni broj	Naziv ulice	Broj intervencija
1.	Zavojna ulica	956
2.	ulica Augusta Cesarca	937
3.	Zagrebačka ulica	805
4.	ulica braće Radić	526
5.	ulica Zinke Kunc	446
6.	ulica Ivana Meštrovića	368
7.	ulica Zrinskih i Frankopana	343
8.	ulica Ruđera Boškovića	323
9.	Koprivnička ulica	304
10.	Jalkovečka ulica	248

Izvor podataka: Nastavni zavod za hitnu medicinu Varaždinske županije

Analiza prostorne distribucije intervencija pokazuje jasnu koncentraciju u određenim ulicama Grada, što prvenstveno odražava njihovu prometnu, demografsku i funkcionalnu važnost. Ovi podaci predstavljaju vrijedan pokazatelj za optimizaciju rada hitnih službi, planiranje preventivnih mjera i unapređenje urbane otpornosti, ali se ne mogu tumačiti kao izravni pokazatelj razine kriminaliteta ili nesigurnosti pojedinih lokacija. Istodobno, oni čine kvalitetnu analitičku osnovu za provedbu dubljih prostornih, demografskih i tematskih analiza, koje mogu doprinijeti preciznijem prepoznavanju uzroka intervencija i učinkovitijem usmjeravanju budućih javnih politika.

Tablica 11. prikazuje popis javnih skloništa u vlasništvu Grada Varaždina. Za sva skloništa uređen je status upisa u zemljišne knjige kao podzemnih skloništa u vlasništvu Grada Varaždina. Većina skloništa je izgrađena sedamdesetih-osamdesetih godina prošlog stoljeća kao skloništa osnovne zaštite (tzv. „atomska skloništa“ – sklonište osnovne zaštite podrazumijeva sklonište koje je građeno da ima opseg zaštite od 100 do 300 kPa nadpritiska i koje ima funkcionalno riješene prostorije opremljene za sedmodnevni neprekidni boravak do 300 osoba) i to kao jednonamjenska skloništa, u skladu s tada važećim tehničkim normama i pravilima. Ukupni kapacitet skloništa iznosi 2.650 osoba i ukupna površina iznosi 3.958 m².

Tablica 11. Popis javnih skloništa u vlasništvu Grada Varaždina

R.B. - Naziv	Adresa – lokacija	Dispozicija	Kapacitet (br. osoba)
1. javno sklonište	Varaždin, Zagrebačka ulica 15 – sjev. ulaz	samostojeće, ukopano	200
2. javno sklonište	Varaždin, Zagrebačka ulica 15 - južni ulaz	samostojeće, ukopano	200
3. javno sklonište	Varaždin, Zagrebačka ulica 73	samostojeće, ukopano	300
4. javno sklonište	Varaždin, Ulica M. Krleže 1 - sjev. ulaz	samostojeće, ukopano	200
5. javno sklonište	Varaždin, Ulica M. Krleže 1 - južni ulaz	samostojeće, ukopano	200
6. javno sklonište	Varaždin, Jalkovečka ulica 10	podrum zgrade, ukopano	100
7. javno sklonište	Varaždin, Ulica Franje Galinca 1	podrum zgrade, ukopano	200
8. javno sklonište	Varaždin, Ulica Z. i V. Milkovićeve 3	podrum zgrade, ukopano	100
9. javno sklonište	Varaždin, Ulica braće Radić 31	podrum zgrade, ukopano	100
10. javno sklonište	Varaždin, Mali plac - sjeverno	samostojeće, ukopano	200
11. javno sklonište	Varaždin, Mali plac - južno	samostojeće, ukopano	200
12. javno sklonište	Varaždin, Ulica Augusta Harambašića 32	podrum zgrade, ukopano	250
13. javno sklonište	Varaždin, Ulica R. Boškovića 16 – sjev. ulaz	samostojeće, ukopano	200
14. javno sklonište	Varaždin, Ulica R. Boškovića 16 - južni ulaz	samostojeće, ukopano	200

Izvor: Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća Grada Varaždina

3.3. Tehničke mjere urbane sigurnosti – analiza sustava video nadzora javnih površina

Podaci o izuzimanju snimaka iz sustava video nadzora javnih površina predstavljaju važan empirijski izvor za analizu urbane sigurnosti, jer omogućuju prostorno i vremenski precizniji uvid u sigurnosne događaje te operativnu uporabu tehničkih mjera sigurnosti. U kontekstu ove Strategije, navedeni podaci služe kao objektivna osnova za identifikaciju dominantnih sigurnosnih rizika, prepoznavanje prostorne koncentracije događaja („hotspot“ lokacija) te usmjeravanje budućih mjera.

U razdoblju od 2018. do 16. prosinca 2025. godine evidentirano je ukupno **108 izuzimanja snimaka** (prikazano u tablici 12.). Tijekom 2018. i 2019. godine broj izuzimanja bio je relativno stabilan, dok je u 2020. i dijelu 2021. godine zabilježen značajan pad, povezan s pandemijom bolesti COVID-19 i smanjenim intenzitetom društvenih i prometnih aktivnosti. Od 2021. godine nadalje bilježi se izražen porast broja izuzimanja snimaka iz sustava videonadzora, s posebno naglašenim rastom u 2023. i 2024. godini, što upućuje na njegovu sve veću integraciju u operativni rad nadležnih službi. Podaci za 2025. godinu ukazuju na stabilizaciju na visokoj razini korištenja sustava, čime se potvrđuje njegova trajna operativna relevantnost.

Tablica 12. Izuzimanje snimaka iz sustava video nadzora javnih površina Grada Varaždina

Godina	Broj izuzimanja
2018.	2
2019.	8
2020.	3
2021.	6
2022.	14
2023.	22
2024.	27
2025.	16

Izvor: Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo

Struktura izuzimanja snimaka pokazuje da se najveći dio odnosi na **kaznena djela protiv imovine**, poput krađa bicikala i drugih oblika krađa, dominantno na pješačkim zonama, gradskim trgovima i lokacijama veće koncentracije ljudi. Značajan udio odnosi se i na **prometne događaje**, uključujući prometne nesreće i ugrožavanje pješaka i biciklista, osobito od 2022. godine nadalje. U manjem

broju evidentirani su događaji povezani s narušavanjem javnog reda i mira, nasiljem te oštećenjem urbane opreme.

Prostorna analiza ukazuje na **jasnu koncentraciju izuzimanja snimaka** na lokacijama s visokom fluktuacijom ljudi i prometa, među kojima se izdvajaju područje željezničkog kolodvora, Dravski most, prometno opterećena raskrižja te pješačke zone i trgovi u središtu grada, osobito Trg slobode. Ovi nalazi omogućuju jasno definiranje prioriternih lokacija za ciljano planiranje i provedbu mjera urbane sigurnosti.

Zaključno, analiza potvrđuje da sustav video nadzora predstavlja **važan operativni alat u prevenciji, otkrivanju i razjašnjavanju sigurnosnih događaja u javnom prostoru**. Istodobno, uočeni trendovi upućuju na potrebu **daljnjeg, podatkovno utemeljenog širenja i modernizacije sustava**, osobito na lokacijama povećanog rizika, što predstavlja jedan od strateških prioriteta ove Strategije.

3.4. Mišljenja intervjuiranih stručnjaka

U razdoblju od 9. listopada do kraja 2025. godine provedeno je više od **30 polustrukturiranih intervjua** s ključnim dionicima. Među sugovornicima su bili članovi Vijeća za prevenciju kriminaliteta Grada Varaždina, predstavnici policije, pravosuđa, civilne zaštite, obrazovnih i socijalnih ustanova, gradske uprave i drugi. Intervjui su većinom provedeni uživo, dok je manji dio obavljen online ili telefonski, pri čemu se s pojedinim dionicima više puta razgovaralo.

Analiza uvida i prijedloga prikupljenih iz intervjua ukazuje na visoku razinu svijesti o sigurnosnim izazovima, no naglašava se potreba za krovnim strateškim usmjeravanjem i poboljšanjem koordinacije.

Ključni, najčešće isticani **izazovi** su sljedeći:

1. Prometna nesigurnost i komunalni izazovi

Prometna sigurnost, uključujući velik broj nesreća i šteta, percipira se kao jedan od najvećih urbanih izazova. S time su usko povezani sljedeći izazovi:

- **Nedostatak parkiranja:** Nedostatak parkirališta percipira se kao ozbiljan izazov u centru grada, a stručnjaci smatraju da je to povezano s koncesijskim ugovorima te da čak dovodi do namjernih oštećenja vozila. Predlaže se hitna izrada Studije parkiranja te rješavanje problema parkiranja oko visokih objekata (koji ometaju rad vatrogasaca).

- **Sigurnost biciklista:** Nedostatak je dostatnih adekvatnih biciklističkih staza i primijećen je izazov vožnje skutera bez kacige kod mladih.
- **Vandalizam:** Učestali **izazovi** su vandalizam, grafiti na školama i vrtićima te općenito neadekvatan sustav nadzora nad objektima u noćnim satima.

2. Kriminalitet, alkohol i javni red

Unatoč ukupnoj percepciji Varaždina kao sigurnog grada, stručnjaci učestalo spominju specifične izazove povezane s kriminalitetom:

- **Alkohol i droga:** Alkohol je prepoznat kao dominantan uzrok velikog broja prekršaja, kaznenih djela i nasilja u obitelji. Upozorava se na 'sveprisutnost' droga na javim mjestima.
- **Kritične točke:** Najčešće navedene nesigurne točke u gradu su Park mladih, Halerova ulica (zbog učenika), Stančićev trg (noćni život), te Uršulinska ulica i Stari Grad.
- **Nasilje mladih:** Vršnjačko nasilje i prisutnost droge oko škola predstavljaju značajan izazov za obrazovne ustanove.

3. Novi sigurnosni izazov: Stranci i integracija

Gotovo svi dionici prepoznali su dolazak stranih radnika kao veliki izazov za urbanu sigurnost i društvenu koheziju.

- **Getoizacija i nelagoda:** Postoji izazov getoizacije stranih radnika koji su na privremenom boravku i često ne pokazuju interes za učenje jezika i kulture. Građani su izrazili osjećaj nelagode kada se stranci kreću u većim grupama.
- **Higijena i alkohol:** Spominju se izazovi manjeg stupnja higijene kod stranaca te konzumacije alkohola među njima.
- **Studentska populacija:** Izazovi se javljaju i pri dolasku stranih studenata (vize, prijava), te se predlaže aktivnije uključivanje Grada u njihov prihvata.

4. Sistemski i operativni nedostaci

Stručnjaci su naglasili strukturne slabosti u funkcioniranju sigurnosnog sustava:

- **Manjak policajaca:** Učestalo se spominje nedostatak kadra policajaca pozornika i kvartovskih policajaca, poglavito na prostoru centra grada Varaždina i u vrijeme najveće

frekvencije građana, što za posljedicu ima značajan učinak na subjektivni osjećaj sigurnosti kod građana.

- **Koordinacija i protokoli:** Postoji izazov nedovoljne koordinacije i interoperabilnosti između žurnih službi (JVP, civilna zaštita, policija), koje se u ključnim trenucima često oslanjaju na mobitele uređaje umjesto na Tetra sustav. Nedostaju i jasni protokoli (SOP-ovi) za postupanje u kriznim situacijama.
- **Videonadzor i rasvjeta:** Nužno je širenje javne rasvjete i modernizacija te širenje videonadzora na sve kritične točke.
- **Civilna zaštita:** Veliki **izazov** je stanje skloništa i zaklona koji nisu u vlasništvu Grada, njihovo uređenje i održavanje te mapiranje prilaznih puteva.

3.5. Zapažanja i preporuke s fokus grupa

Fokus grupe s ključnim dionicima urbane sigurnosti Grada Varaždina provedene su u razdoblju **od 29. listopada do 11. studenoga 2025. godine.**

U okviru ovog segmenta istraživanja održano je **pet tematskih fokus grupa** s predstavnicima sljedećih ključnih sektora: 1. Fokus grupa s udrugama (29. listopada 2025.); 2. Fokus grupa s timom za prevenciju (30. listopada 2025.); 3. Fokus grupa s gradskim tvrtkama (30. listopada 2025.); 4. Fokus grupa s gradskim ustanovama (30. listopada 2025.); 5. Fokus grupa s voditeljima povjerenika civilne zaštite (11. studenoga 2025.).

Analiza zapažanja i preporuka s fokus grupa ukazuje na nekoliko ključnih područja koja zahtijevaju sustavne intervencije, prvenstveno kroz preventivne programe, bolju integraciju marginalnih skupina te jačanje infrastrukture i suradnje nadležnih službi.

1. Učinkovitost prevencije i borba protiv ovisnosti

- **Naglasak na prevenciji:** Gotovo svi sugovornici ističu da se problemima (nasilje, alkohol, droga, vršnjačko nasilje) ne može pristupiti isključivo kaznama i sankcijama, već je nužno primarno djelovati preventivno.
- **Ovisnosti (alkohol, droge, kockanje, internet):** Alkohol je prepoznat kao uzročnik mnogih prekršaja i nasilja u obitelji. Zabrinjavajuća je i opasnost koju predstavlja konzumacija droga.

Problem droge i alkohola posebno je izražen oko škola, a mladi nemaju dovoljno sadržaja u slobodno vrijeme (osim kafića), te sve više njih postaje ovisno i o kockanju i internetu.

- **Vršnjačko i internetsko nasilje:** Vršnjačko nasilje je sve češće, uključujući i seksualno zlostavljanje, dok se sve više nameće i problem *cyberbullyinga* i općenito mentalnog zdravlja građana.

2. Izazovi u integraciji ranjivih i marginalnih skupina

- **Strani radnici:** Strani radnici se često prostorno segregiraju, a prisutan je i osjećaj nelagode kod dijela građana. Preporuke uključuju jaču kontrolu agencija koje posreduju u zapošljavanju stranih radnika, organiziranje učenja hrvatskog jezika i upoznavanja s osnovama kulture. Sport je prepoznat kao učinkovita platforma za njihovu integraciju.
- **Romi:** Problem prosjačenja, pogotovo u centru Grada i za vrijeme manifestacija, istaknut je kao značajan. Ključno je rješavati uzroke problema u suradnji s romskom populacijom, jer se samo kaznama ne postiže željeni efekt.
- **Beskućnici:** Izazov zbrinjavanja beskućnika zbog nedostatnog kapaciteta Doma za beskućnike (kapacitet je pao s 15 na 8 korisnika). Predlaže se uključivanje marginalnih skupina (beskućnika, socijalno ugroženih) u aktivnosti poput uređenja gradskih površina uz financijsku naknadu.

3. Unaprjeđenje infrastrukturne i prometne sigurnosti

- **Prometna sigurnost:** Promet u Gradu predstavlja jedan od najsloženijih sigurnosnih izazova. Poseban problem je prometna nesigurnost u zonama oko škola, gdje su djeca često nedovoljno zaštićena, a dio vozača ne pridržava se prometnih pravila. Dodatni izazov predstavlja neuređeno i nedovoljno regulirano kretanje bicikala, električnih romobila i skutera u užem gradskom središtu, što povećava rizik od konflikata s pješacima.
- **Javna rasvjeta i videonadzor:** Nedostatna javna rasvjeta noću (posebno u parkovima, na igralištima i prijelazima) te potreba za proširenjem i modernizacijom videonadzora na kritičnim točkama (Park mladih, Halerova ulica, Stančićev trg, Jalkovečka ulica, Optujska ulica) navode se kao nužni koraci.
- **Parkiranje i planiranje:** Nedostatak parkirnih mjesta (za građane, autobuse i turističke busove) te problem neadekvatnog parkiranja oko visokih objekata (koje vatrogascima

onemogućava pristup) predstavljaju operativne izazove. Ističe se i problem nedostatka planiranja sigurnosti prilikom gradnje novih naselja.

4. Povezivanje i operativna spremnost žurnih službi

- **Kadrovi i suradnja:** Prisutan je opći manjak kadra u svim institucijama. Posebno je izražen nedostatak vidljivosti policajaca u pješачkim ophodnjama (pozornici i kvartovski policajci).
- **Komunikacija i protokoli:** Sustav komunikacije među žurnim službama ne funkcionira idealno (pretežno se koristi mobitel umjesto Tetre). Nedostaju jasni protokoli (SOP-ovi) za postupanje u određenim kriznim situacijama.
- **Civilna zaštita i skloništa:** Neke institucije nemaju izrađene planove za postupanje u kriznim i izvanrednim situacijama, te se Strategijom predlaže poticanje gradskih ustanova na izradu i redovito ažuriranje kriznih planova, u cilju jačanja operativne spremnosti i koordiniranog djelovanja u izvanrednim okolnostima. Preporučuje se izrada baze i mapa skloništa te evakuacijskih puteva/zbornih mjesta (po uzoru na Grad Zagreb). Potrebno je češće provoditi vježbe.
- **Edukacija građana:** Građani nisu dovoljno informirani o e-uslugama (poput *e-spisa* na sudovima) i nedostaje im sustavna edukacija o postupanju u slučaju velikih ugroza.

3.6. Rezultati online ankete i stavovi građana

Online anketa o percepciji urbane sigurnosti provedena je u razdoblju **od sredine prosinca 2025. do 5. siječnja 2026. godine**, a u istraživanju je sudjelovalo **ukupno 569 ispitanika**. Anketa je obuhvatila niz tvrdnji kojima se ispitivala percepcija sigurnosti na razini pojedinih dijelova grada (mikro-lokacija), kao i na razini Grada Varaždina u cjelini (makro-lokacija), uz mogućnost davanja otvorenih komentara i prijedloga. Time su prikupljeni i kvantitativni i kvalitativni podaci koji omogućuju cjelovit uvid u stavove građana o urbanim sigurnosnim izazovima.

Rezultati ankete pokazuju da građani urbanu sigurnost ne doživljavaju kao jedinstven i jednoznačan pojam, već kao **skup međusobno povezanih iskustava i čimbenika** koji se razlikuju ovisno o prostoru, dobu dana i vrsti aktivnosti. Percepcija sigurnosti izraženije varira na razini pojedinih dijelova grada i konkretnih javnih prostora, dok je na razini grada u cjelini prisutan nešto stabilniji, ali

i dalje oprezan stav. Ovi nalazi upućuju na važnost prostorno osjetljivog pristupa urbanoj sigurnosti, koji uvažava razlike između lokalnih konteksta unutar grada.

Kroz odgovore ispitanika jasno se izdvajaju područja koja građani povezuju s osjećajem sigurnosti u svakodnevnom životu. Posebno se ističu pitanja **prometne sigurnosti, kretanja u javnom prostoru, sigurnosti djece i mladih, javnog reda i mira**, kao i opće uređenosti i održavanja gradskih prostora. Ujedno, dio ispitanika izražava **nelagodu i zabrinutost povezanu s prisutnošću društvenih skupina koje percipiraju kao „drugačije“ ili nedovoljno poznate**, pri čemu se u odgovorima spominju veće skupine stranih radnika u javnom prostoru te prosjačenje i ponašanja povezana s dijelom romske populacije. Ovi stavovi ukazuju na to da se osjećaj sigurnosti ne oblikuje isključivo kroz konkretne incidente, već i kroz percepciju nepoznatog, nedostatak informacija i slabu međusobnu interakciju.

Otvoreni odgovori građana dodatno potvrđuju kvantitativne nalaze te ukazuju na potrebu jačanja **povjerenja u institucije, vidljivosti nadležnih službi i učinkovitije komunikacije s građanima**. U komentarima se često naglašava važnost preventivnog djelovanja, pravovremene reakcije i dosljedne primjene pravila, ali i potreba za sustavnim pristupom koji istodobno adresira **sigurnosne, socijalne i integracijske aspekte urbane sigurnosti**. Ovi nalazi potvrđuju da građani sigurnost doživljavaju kao **zajedničku odgovornost**, uz jasno očekivanje aktivne, koordinirane i transparentne uloge gradskih i drugih nadležnih institucija.

3.7. Ocjena stanja sigurnosti u Gradu Varaždinu

Stanje urbane sigurnosti u Gradu Varaždinu može se ocijeniti kao relativno dobro i stabilno u pogledu tradicionalnih sigurnosnih prijetnji, s niskom razinom teškog kriminaliteta i kontinuiranom učinkovitošću nadležnih službi. Statistički pokazatelji policije, pravosuđa, hitnih službi i civilne zaštite upućuju na to da Grad Varaždin nije suočen s ozbiljnim porastom teških kaznenih djela niti velikim narušavanjem javnog reda i mira. Međutim, istodobno je jasno vidljivo da se sigurnosni izazovi sve više preusmjeravaju iz područja klasičnog kriminaliteta prema složenijim urbanim, socijalnim i infrastrukturnim rizicima, koji izravno utječu na kvalitetu života u gradu i percepciju sigurnosti među građanima.

Posebno se ističu tri ključna negativna trenda potvrđena statistikom i kvalitativnim uvidima dionika. Prvi se odnosi na izražen porast kaznenih djela povezanih sa zlouporabom droga te kaznenih djela

na štetu djece i obitelji u razdoblju do 2024. godine, kada su zabilježene najviše razine u promatranom petogodišnjem razdoblju, dok podaci za 2025. godinu upućuju na djelomičnu stabilizaciju. Drugi trend odnosi se na porast maloljetničkog kriminala i vršnjačkog nasilja, što potvrđuju sudska statistika i podaci državnog odvjetništva, uz istodobnu zabrinutost stručnjaka zbog dostupnosti alkohola, porasta konzumacije droga i sve učestalijeg nasilnog ponašanja među mladima. Treći trend odnosi se na prometnu sigurnost: broj registriranih vozila raste iz godine u godinu, što rezultira povećanom prometnom gustoćom, visokom razinom prekršaja i složenijim operativnim zahtjevima za policiju, hitnu medicinu i vatrogastvo. Promet se u percepciji građana i profesionalaca kontinuirano ističe kao jedan od najvećih sigurnosnih problema.

Analiza kvalitativnih podataka prikupljenih kroz intervju s dionicima i fokus grupe pokazuje da percepcija nesigurnosti stručnjaka nije prvenstveno vezana uz kriminal, nego uz svakodnevne urbane izazove. Ističu se osjećaji nesigurnosti u noćnim satima u pojedinim dijelovima grada, zabrinutost zbog nedostatne javne rasvjete, vandalizma, grafita, neodgovornog korištenja bicikala, romobila i skutera, kao i povećana prisutnost alkohola i droga oko lokacija gdje se okupljaju mladi. Kao dodatna dimenzija pojavljuje se integracija stranih radnika i studenata, što dio građana percipira kao izvor nelagode, ponajviše zbog kulturnih razlika, grupa koje se kreću u javnim prostorima i pojedinačnih incidenata povezanih s alkoholom (i higijenom). Ove pojave ne ukazuju na sustavno narušavanje javne sigurnosti, ali generiraju nove socijalne rizike koji zahtijevaju pravovremeno upravljanje i preventivno djelovanje.

Učinkovitost sigurnosnog sustava Grada Varaždina suočava se i s određenim strukturnim slabostima. Stručnjaci dosljedno ističu nedostatak policijskih službenika u pješačkoj ophodnji, čija prisutnost značajno doprinosi prevenciji rizičnih ponašanja i povećanju subjektivnog osjećaja sigurnosti. Također je istaknut nedostatak jasnih protokola i interoperabilnosti između žurnih službi, uključujući nepouzdanu upotrebu komunikacijskih sustava i oslanjanje na mobilne uređaje u kriznim situacijama. Sustav civilne zaštite prepoznaje izazove povezane s nedostatkom cjelovitog i ažuriranog uvida u stanje skloništa u privatnom vlasništvu i vlasništvu drugih pravnih osoba, dok su skloništa u nadležnosti Grada evidentirana. Pojedini stručnjaci dodatno ističu potrebu za unaprjeđenjem planova postupanja u izvanrednim situacijama u pojedinim ustanovama te za češćim vježbama i operativnim uvježbavanjem. Javna vatrogasna postrojba bilježi rast broja intervencija, ponajviše u segmentu tehničkih i uslužnih intervencija, što ukazuje na povećani operativni teret i sve širu ulogu vatrogastva u civilnoj zaštiti.

U širem strateškom smislu, Grad Varaždin trenutno se nalazi u prijelaznoj fazi sigurnosnog upravljanja. Tradicionalni reaktivni pristup — usmjeren na postupanje nakon incidenta — više nije dovoljan u urbanoj sredini koja je izložena rastućim socijalnim, infrastrukturnim i tehnološkim izazovima. Kako bi se osigurala dugoročna održivost i zaštita kvalitete života, nužno je prijeći na proaktivno, integrirano i multidisciplinarno upravljanje urbanom sigurnošću. To uključuje unapređenje preventivnih programa u školama i zajednici, sustavno adresiranje ovisnosti i vršnjačkog nasilja, ulaganje u infrastrukturu (rasvjeta, videonadzor, prometna signalizacija), jačanje interinstitucionalne komunikacije i standardizaciju protokola postupanja.

Ukupna ocjena stanja sigurnosti u Gradu Varaždinu pokazuje da je grad objektivno siguran, ali istodobno izložen rastućim rizicima urbane sigurnosti koji zahtijevaju sveobuhvatniji, suvremeniji i strateški pristup. Prioritete predstavljaju jačanje prevencije, modernizacija komunalne i sigurnosne infrastrukture, integracija ranjivih i marginaliziranih skupina te unaprjeđenje koordinacije ključnih institucija. Uspjeh grada u budućnosti ovisit će o njegovoj sposobnosti da pravovremeno prepozna ove izazove i uvede inovativne, proaktivne mjere koje će povećati stvarnu i percipiranu sigurnost svih građana.

4. Područja od posebnog interesa za urbanu sigurnost Grada Varaždina

Ovo poglavlje obuhvaća mjere i aktivnosti usmjerene na unaprjeđenje urbane sigurnosti koje se provode ili se planira njihovo uvođenje kao kontinuirani oblici djelovanja u okviru nadležnosti Grada Varaždina i njegovih službi, u suradnji s relevantnim institucijama i dionicima. U ovom poglavlju istaknute su postojeće mjere i aktivnosti koje se već provode, kao i nove mjere i aktivnosti koje se Strategijom uvode ili dodatno razvijaju, a koje zajedno čine tematski i operativni okvir dugoročnog djelovanja u području urbane sigurnosti. Navedene mjere i aktivnosti ne obuhvaćaju pojedinačne razvojne projekte ili infrastrukturne zahvate, koji su zasebno obrađeni u poglavlju 5 u kontekstu njihovih strateških ishoda i doprinosa urbanoj sigurnosti.

4.1. Sigurnost manifestacija i velikih javnih okupljanja

Varaždin je grad poznat po svojim velikim javnim manifestacijama i kulturnim događanjima, među kojima se posebno ističu **Špancirfest, Advent u Varaždinu, Varaždinske barokne večeri** te prigodni programski sadržaji tijekom turističkih i prazničnih razdoblja. Takve manifestacije okupljaju značajne brojeve stanovnika i posjetitelja, stvarajući visoku koncentraciju ljudi u ograničenom urbanom prostoru. Uz kulturni, društveni i turistički značaj ovih događaja, takva okupljanja u suvremenom sigurnosnom okruženju otvaraju i specifične rizike koje je potrebno proaktivno adresirati kroz strateško upravljanje urbanom sigurnošću.

Recentni globalni i europski sigurnosni konteksti ukazuju na to da se gradske vlasti, suočene s procjenama povećanih sigurnosnih rizika, sve češće odlučuju na **prilagodbu formata, opsega ili provedbe** velikih javnih događanja kako bi se očuvala sigurnost građana i posjetitelja, osobito u situacijama koje uključuju masovna okupljanja. Takav pristup naglašava važnost pravodobne procjene rizika, planiranja sigurnosnih mjera i fleksibilnog upravljanja javnim događanjima, umjesto njihova rutinskog ili nepromišljenog održavanja.

Osim klasičnih izazova kod većih okupljanja, poput gužvi ili logističkih poteškoća, međunarodna iskustva pokazuju da su **napadi vozilima** u posljednjih desetak godina postali značajan oblik ugroze za javne prostore i masovna okupljanja. Takve se situacije ne događaju izolirano, već u različitim dijelovima Europe i svijeta. U razdoblju od 2014. do početka 2025. zabilježeno je više desetaka takvih napada, od kojih su neki ciljali upravo velike skupove ljudi, pješake i sudionike javnih događanja.

Primjeri uključuju: napad kamionom u Nici (Francuska) 2016. godine, u kojem je **usmrćeno 86 osoba**, a ranjene su stotine; napad automobilom u Volkmarsenu (Njemačka) 2020. godine, kada je **ozlijeđeno gotovo devedeset osoba**; te napad automobilom u Magdeburgu (Njemačka) 2024. godine s **više smrtnih ishoda i stotinama ozlijeđenih**. Takvi su napadi često jednostavni za izvedbu, zahtijevaju minimalnu pripremu i mogu imati teške posljedice, što ih čini ozbiljnim sigurnosnim izazovom za planiranje javnih okupljanja.

Osim napada vozilima, međunarodni sigurnosni kontekst uključuje i druge vrste ugroza povezane s javnim okupljanjima — primjerice **ciljane manipulacije eksplozivom, vatrenim oružjem ili drugim sredstvima nasilja**, koje su se u različitim oblicima dogodile na javnim mjestima diljem Europe i svijeta (teroristički napadi, motivirani političkim ili ideološkim ciljevima). Statistički podaci Europolu o terorističkim aktivnostima u Europskoj uniji pokazuju kontinuiranu razinu prijetnji te su u 2023. godini zabilježeni brojni napadi i pokušaji terorizma u više država članica, što potvrđuje da **sigurnosni rizici povezani s javnim okupljanjima nadilaze isključivo lokalni kontekst** i zahtijevaju planiranje unutar šireg sigurnosnog okvira.

Ovakav kontekst međunarodnih iskustava jasno pokazuje da javna okupljanja, manifestacije i festivali — osobito oni s visokim brojem sudionika — zahtijevaju **inkluzivno planiranje sigurnosti** koje kombinira procjenu rizika, koordinaciju svih nadležnih službi i implementaciju preventivnih mjera kako bi se smanjila vjerojatnost i utjecaj mogućih ugroza.

U suvremenom sigurnosnom kontekstu, planiranje sigurnosti manifestacija sve se više oslanja na načela „**security by design**“, prema kojima se sigurnosni aspekti integriraju u prostorno i organizacijsko oblikovanje događanja od samog početka, a ne naknadno kao izvanredne mjere. Takav pristup uključuje sustavnu procjenu rizika, koordinaciju nadležnih službi te promišljeno korištenje urbanih i diskretnih fizičkih elemenata koji smanjuju mogućnost ugrožavanja sigurnosti, primjerice kroz oblikovanje prostora, usmjeravanje kretanja i onemogućavanje nepoželjnih scenarija. Sigurnost se pritom postiže nenametljivo, bez vizualne sekuritizacije prostora, čime se zadržava otvorenost, društveni karakter i pozitivno iskustvo manifestacija za građane i posjetitelje.

Promet, parkiranje i buduća gradska infrastruktura u kontekstu sigurnosti manifestacija

Promet, parkiranje i prostorna dostupnost predstavljaju **jedan od ključnih sigurnosnih izazova tijekom velikih javnih okupljanja**, osobito u povijesnoj gradskoj jezgri i zonama intenzivnog

pješačkog kretanja. Tijekom manifestacija dolazi do značajnog povećanja broja posjetitelja, privremenih prometnih regulacija i promjena u korištenju javnog prostora, što zahtijeva pažljivo planiranje kako bi se osigurala sigurnost pješaka, protočnost interventnih službi te smanjio rizik od prometnih i sigurnosnih incidenata.

U tom kontekstu, **planirani infrastrukturni projekti Grada**, poput izgradnje višekatne javne garaže u Ulici Franca Prešerna, imaju višestruki značaj i za sigurnost velikih manifestacija. Takvi zahvati mogu dugoročno doprinijeti rasterećenju prometa u užem središtu grada, smanjenju nepropisnog parkiranja te boljoj kontroli ulaska vozila u zone okupljanja većeg broja ljudi. Integriranjem prometnih i infrastrukturnih rješenja u sigurnosno planiranje manifestacija stvara se preduvjet za učinkovitije upravljanje masama, jasnije razdvajanje pješačkih i kolnih tokova te sigurnije korištenje javnog prostora, osobito u razdobljima povećanog opterećenja grada.

Privremeni prometni režimi tijekom održavanja velikih manifestacija predstavljaju važan sigurnosni alat za upravljanje kretanjem ljudi i vozila u uvjetima povećanog opterećenja javnog prostora. Pravodobno planiranje i jasno komunicirane privremene regulacije prometa omogućuju smanjenje konflikata između pješačkih i kolnih tokova, ograničavanje pristupa vozilima u zone okupljanja većeg broja ljudi te osiguravanje nesmetanog prolaska interventnih službi. Takvi režimi, koji uključuju privremene zabrane prometa, preusmjeravanje tokova, kontrolirane ulaze i izlaze te posebne zone za dostavu i parkiranje, trebaju biti sastavni dio sigurnosnih planova manifestacija i unaprijed usklađeni s policijom, civilnom zaštitom, vatrogascima i komunalnim službama. Njihova učinkovita provedba doprinosi ne samo sigurnosti sudionika i posjetitelja, već i smanjenju svakodnevnih smetnji za stanovnike grada tijekom trajanja događanja.

Istaknuto

Sigurnost manifestacija i velikih javnih okupljanja zahtijeva proaktivan, integrirani i nenametljiv pristup koji istodobno štiti sudionike, omogućuje učinkovito djelovanje službi te ne narušava slobodno i sigurno sudjelovanje građana u javnim događanjima.

Generalni cilj, mjere i aktivnosti

Generalni cilj unapređenja sigurnosti manifestacija i velikih javnih okupljanja: Osigurati visoku razinu sigurnosti velikih manifestacija i javnih okupljanja kroz sustavno planiranje, procjenu rizika,

koordinaciju nadležnih službi te primjenu načela „security by design“, uz očuvanje kvalitete javnog prostora i pozitivnog doživljaja grada za građane i posjetitelje.

Tablica 13. Predložene mjere i aktivnosti za unapređenje sigurnosti manifestacija i velikih javnih okupljanja

Mjera	Opis mjere	Aktivnost
Sustavno planiranje sigurnosti manifestacija	Uspostava standardiziranog pristupa planiranju sigurnosti velikih manifestacija i javnih okupljanja temeljenog na procjeni rizika i koordinaciji nadležnih službi	- Izrada i redovito ažuriranje sigurnosnih planova za velike manifestacije (npr. Špancirfest, Advent) - Provedba procjena sigurnosnih rizika i scenarija ugroze prije održavanja događanja - Uključivanje policije, civilne zaštite, vatrogasaca i hitnih službi u fazu planiranja
Primjena načela „security by design“ u javnom prostoru	Integracija sigurnosnih elemenata u prostorno i organizacijsko oblikovanje manifestacija na nenametljiv način koji ne narušava ugođaj i otvorenost događanja	- Planiranje rasporeda urbanih elemenata (žardinjere, urbana oprema) radi otežavanja neovlaštenog ulaska vozila u zone okupljanja - Oblikovanje prostora manifestacija na način koji sprječava pravocrtno kretanje vozila prema / kroz masu ljudi - Usklađivanje sigurnosnih rješenja s estetskim i funkcionalnim obilježjima javnog prostora
Upravljanje prometom i parkiranjem tijekom manifestacija	Unapređenje sigurnosti kroz privremene prometne režime i prostorna rješenja koja smanjuju rizike za sudionike i omogućuju učinkovito djelovanje službi	- Uvođenje privremenih prometnih regulacija i zabrana prometa u zonama okupljanja - Planiranje alternativnih prometnih pravaca i parkirališnih kapaciteta - Integracija postojećih i planiranih infrastrukturnih rješenja (npr. javne garaže) u sigurnosne planove manifestacija
Upravljanje masama i prohodnost prostora	Osiguravanje sigurnog kretanja sudionika i nesmetane evakuacije u slučaju izvanrednih situacija	- Definiranje i jasno označavanje ulaznih i izlaznih točaka te evakuacijskih pravaca - Osiguravanje prohodnosti interventnih koridora za hitne i sigurnosne službe - Praćenje gustoće okupljanja i prilagodba organizacije prostora prema potrebi
Koordinacija operativnih snaga i organizatora	Jačanje međusobne koordinacije između organizatora manifestacija i operativnih snaga civilne zaštite radi	- Uspostava jasnih komunikacijskih i zapovjednih protokola tijekom manifestacija - Provedba zajedničkih pripremni sastanaka i po potrebi simulacijskih vježbi - Definiranje odgovornosti organizatora u provedbi sigurnosnih mjera

	učinkovitog upravljanja sigurnosnim izazovima	
Komunikacija i informiranje javnosti o sigurnosnim aspektima	Transparentno i pravodobno informiranje građana i posjetitelja o sigurnosnim mjerama i preporukama tijekom manifestacija	• Informiranje javnosti o prometnim regulacijama i sigurnosnim uputama putem medija i digitalnih kanala • Vidljivo označavanje sigurnosnih informacija na lokacijama događanja • Koordinacija komunikacije između Grada, organizatora i nadležnih službi
Praćenje i unapređenje sigurnosnih praksi manifestacija	Kontinuirano unapređenje sigurnosti manifestacija na temelju iskustava i evaluacija	• Provedba evaluacija sigurnosnih aspekata nakon većih manifestacija • Analiza uočenih izazova i dobrih praksi • Ažuriranje sigurnosnih planova i mjera temeljem stečenih iskustava i promjena u sigurnosnom okruženju

4.2. Prevencija kriminaliteta i jačanje javne sigurnosti

Osjećaj osobne sigurnosti predstavlja jednu od temeljnih pretpostavki kvalitete života u urbanom prostoru. Iako je Grad Varaždin u percepciji građana i dionika prepoznat kao razmjerno sigurna sredina, rezultati provedenih intervjua i fokus-grupa ukazuju na niz izazova koji zahtijevaju sustavan i dugoročan preventivni pristup.

Kao dominantna sigurnosna pitanja izdvajaju se problemi povezani s **alkoholiziranim ponašanjem mladih, povremenom pojavom vandalizma, prometnim prekršajima te porastom sitnog kriminaliteta i imovinskih kaznenih djela**. Posebno se izazovnima prepoznaju pojedine frekventne gradske lokacije i javni prostori u večernjim i noćnim satima, kao i razdoblja tijekom većih javnih okupljanja i manifestacija, kada povećana koncentracija ljudi otežava nadzor nad ponašanjem sudionika.

Sudionici intervjua i fokus-grupa upozorili su i na sve izraženiji problem **konzumacije alkohola među maloljetnicima**, što se povezuje s narušavanjem javnog reda, pojavama nasilnog ponašanja te vandalizmom. Uz to, istaknuta je prisutnost **psihoaktivnih tvari** među mladom populacijom, kao i povremene indicije jačeg organiziranog kriminala, osobito u segmentu distribucije droga. Rezultati online ankete o percepciji urbane sigurnosti ukazuju da građani **prometnu sigurnost i sigurnost kretanja u javnom prostoru** prepoznaju kao jedan od ključnih čimbenika svakodnevnog osjećaja sigurnosti, što potvrđuje potrebu za sustavnim i dugoročnim mjerama u ovom području.

Posebnu sigurnosnu dimenziju čine izazovi povezani s javnim prometom i parkiranjem, koji izravno utječu na osjećaj sigurnosti u svakodnevnom kretanju građana. Npropisna uporaba romobila i bicikala, nepoštivanje prometnih propisa u pojedinim zonama, neadekvatno parkiranje te opterećenje prometne infrastrukture tijekom većih urbanih događanja prepoznati su kao učestali uzroci narušene percepcije sigurnosti u javnom prostoru.

U prostornom kontekstu, dionici su posebno naglasili važnost **urbanističkog planiranja kao preventivnog alata sigurnosti**. Pitanja proširenja grada na nove stambene prostore, javne rasvjete, preglednosti prostora, kvalitetnog uređenja javnih površina, rasporeda parkirališta i primjene tehničkih rješenja poput video-nadzora identificirana su kao elementi koji izravno doprinose smanjenju rizika od kriminaliteta te jačanju osjećaja sigurnosti među građanima.

Fokus-grupe dodatno su otvorile temu **integracije strane radne snage i stranih stanovnika**, pri čemu su građani istaknuli potrebu jasnije komunikacije i jačanja preventivne integracijske politike

kako bi se spriječila pojava nepovjerenja ili stereotipa unutar zajednice. Naglašen je značaj uključivanja sportskih, kulturnih i volonterskih aktivnosti u proces integracije, s ciljem izgradnje pozitivnih međuljudskih odnosa i smanjenja potencijalnih sigurnosnih napetosti.

Prepoznata je i potreba za snažnijim razvojem **edukativnih i preventivnih programa usmjerenih na djecu i mlade**, osobito u području odgovornog ponašanja u javnom prostoru, prevencije nasilja, borbe protiv ovisnosti te razvoja digitalne i prometne kulture. U tom smislu, rano djelovanje i javno-zdravstveni pristup prevenciji prepoznaju se kao učinkovitiji modeli od isključivo represivnih mjera.

U području tehničkih mjera prevencije kriminaliteta, Grad Varaždin je uspostavio **sustav videonadzora javnih površina** kojim upravlja Grad, a koji obuhvaća niz frekventnih i sigurnosno osjetljivih lokacija u urbanom prostoru. Postojeće kamere postavljene su s ciljem prevencije vandalizma, povećanja osobne sigurnosti građana, zaštite imovine te nadzora javnih okupljanja i pješačkih zona. Grad kontinuirano radi na **daljnjem razvoju i proširenju sustava videonadzora**, sukladno procjenama ugroženosti i preporukama stručnih službi, uz poštivanje važećih propisa o zaštiti osobnih podataka.

Uz sustav videonadzora kojim upravlja Grad, na području Grada Varaždina postavljene su i **kamere za nadzor prometa i kontrolu brzine vozila** kojima upravlja policija, u okviru svojih zakonskih ovlasti. Ove kamere imaju važnu ulogu u povećanju prometne sigurnosti, ali nisu dio gradskog sustava videonadzora javnih površina.

U cjelini, nalazi ukazuju da prevencija kriminaliteta u Varaždinu mora biti promatrana kao **širok, interdisciplinaran proces** koji uključuje:

- urbanističko i prostorno planiranje sigurno oblikovanih javnih prostora,
- sustavno jačanje tehničke i okolišne sigurnosti,
- razvoj socijalnih i obrazovnih preventivnih programa,
- kvalitetnu komunikaciju s građanima,
- poticanje međusobnog povjerenja i integracije unutar zajednice.

Istaknuto

Strateško djelovanje u ovom području zahtijeva objedinjavanje svih dostupnih preventivnih alata i kontinuirano praćenje percepcije sigurnosti građana, s ciljem očuvanja i daljnjeg jačanja Varaždina kao grada sigurnog za život, rad i boravak svih njegovih stanovnika i posjetitelja.

Generalni cilj, mjere i aktivnosti

Generalni cilj unapređenja prevencije kriminaliteta i jačanja javne sigurnosti: Sustavno unaprijediti razinu javne sigurnosti kroz razvoj integriranih preventivnih mjera, kvalitetno oblikovanje sigurnog urbanog prostora te jačanje društvene otpornosti i odgovornog ponašanja građana, s ciljem smanjenja pojavnosti kriminaliteta i povećanja osjećaja sigurnosti u svim dijelovima Grada Varaždina.

Tablica 14. Predložene mjere i aktivnosti za unapređenja prevencije kriminaliteta i jačanja javne sigurnosti

Mjera	Opis mjere	Aktivnost
Razvoj sigurnog urbanog prostora	Unaprjeđenje fizičkih i prostorno-tehničkih rješenja koja smanjuju prilike za kriminalitet i povećavaju osjećaj sigurnosti	• Poboljšanje javne rasvjete na frekventnim i rizičnim lokacijama • Uređenje nepreglednih prostora, prilaza i prolaza • Širenje primjene video-nadzora na javnim površinama u skladu s propisima o zaštiti podataka • Uvođenje principa „sigurnosti kroz urbanističko planiranje“ u nove razvojne projekte
Sigurnost prometa i javnih površina	Smanjenje rizika od prometnih nezgoda i povećanje sigurnosti sudionika u prometu, s posebnim naglaskom na pješake i djecu	• Uvođenje dodatnih uspornika prometa u zonama škola i vrtića • Unaprjeđenje pješačkih i biciklističkih zona • Dosljedna provedba i nadzor zabrane vožnje električnih romobila u pješačkoj zoni te daljnje uređenje korištenja drugih osobnih prijevoznih sredstava u javnom prostoru • Poboljšanje upravljanja prometom i parkiranjem tijekom javnih manifestacija
Preventivni programi za djecu i mlade	Razvoj edukacijskih i savjetodavnih programa s ciljem smanjenja rizičnih ponašanja i jačanja socijalnih vještina mladih	• Programi prevencije nasilja, vandalizma i ovisnosti • Radionice o sigurnom ponašanju u javnom prostoru • Razvoj sportskih, kulturnih i volonterskih sadržaja za mlade u slobodno vrijeme
Jačanje komunikacije s građanima	Povećanje dostupnosti informacija i poticanje aktivnog sudjelovanja građana u stvaranju sigurnosti zajednice	• Korištenje postojećih komunikacijskih platformi za prijavu problema i prijedloga • Redovito informiranje građana o sigurnosnim temama • Održavanje javnih tribina i preventivnih kampanja

Podrška integraciji i međuljudskom povjerenju	Jačanje uključenosti i povjerenja unutar zajednice radi smanjenja napetosti i stereotipa	• Poticanje sportskih i kulturnih programa koji uključuju nove stanovnike i strane radnike • Suradnja s udrugama u provedbi integracijskih aktivnosti • Kampanje za promociju međukulturnog dijaloga
Praćenje percepcije sigurnosti	Sustavno praćenje percepcije građana radi pravovremene prilagodbe sigurnosnih politika i mjera	• Redovito provođenje anketa o percepciji sigurnosti • Razvoj indikatora sigurnosti po gradskim zonama • Javna objava sažetih rezultata i trendova

4.3. Civilna zaštita i otpornost na rizike

Civilna zaštita predstavlja temeljni stup otpornosti Grada Varaždina na velike nesreće i krizne situacije, uključujući prirodne nepogode, tehničko-tehnološke nesreće i druge izvanredne događaje. Analiza postojećeg stanja ukazuje da Grad raspolaže funkcionalnim i zakonski utemeljenim sustavom civilne zaštite, no istodobno su identificirana područja u kojima je nužno dodatno jačanje kapaciteta, vidljivosti i razine pripremljenosti svih dionika. Percepcija građana iz online ankete pokazuje da se otpornost grada i pripravnost na rizike (nesreće, tehničke incidente i izvanredne situacije) doživljavaju kao važno pitanje urbane sigurnosti, osobito u dijelu koji se odnosi na prevenciju i jasnoću postupanja.

U području zaštite i sklanjanja stanovništva važno je jasno razlikovati **skloništa osnovne zaštite** te **zaklone**, odnosno pogodne prostore za privremeno sklanjanje. Grad Varaždin upravlja javnim skloništim u svojem vlasništvu, koja su većinom izgrađena tijekom 1970-ih i 1980-ih godina, te za njih postoji uredna evidencija. Riječ je o 14 skloništa s ukupnim kapacitetom od 2.650 osoba (tablica 11.). Međutim, značajan izazov predstavlja nedostatak sustavne evidencije o skloništim i zaklonima u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba, uključujući skloništa osnovne zaštite i druge pogodne prostore koji bi se u kriznim situacijama mogli koristiti za sklanjanje. Stoga se jačanje otpornosti ne može ograničiti isključivo na održavanje i opremanje javnih skloništa u vlasništvu Grada, već je nužno sustavno podizati svijest i poticati druge vlasnike na uređenje, održavanje i stavljanje na raspolaganje svojih prostora u funkciji zaštite stanovništva.

Operativnu jezgru sustava civilne zaštite čine **temeljne operativne snage**, među kojima, uz **vatrogastvo**, važnu ulogu imaju i **Hrvatski Crveni križ** te **Hrvatska gorska služba spašavanja**, osobito u segmentima spašavanja, zbrinjavanja, logističke potpore i pomoći ranjivim skupinama. Njihova uloga zahtijeva daljnje jačanje kroz koordinaciju, planiranje i zajedničke vježbe. Poseban izazov predstavlja i jačanje kapaciteta **povjerenika civilne zaštite i njihovih zamjenika**, koji su zakonom propisani nositelji operativnih zadaća na razini područja nadležnosti. S obzirom na to da se radi o dobrovoljnoj dužnosti za koju je sve teže osigurati dovoljan broj zainteresiranih osoba, nužno je dodatno ulagati u njihovu edukaciju, motivaciju i vidljivost njihove uloge u sustavu.

U segmentu vatrogasne sigurnosti Grad Varaždin raspolaže odgovarajućim operativnim kapacitetima za intervencije na višim objektima, uključujući dvije auto-ljestve visine izvlačne duljine 32 i 53 metra, čime je pokrivena visina svih višestambenih i javnih zgrada na području grada. Međutim, analiza stanja ukazuje da učinkovitost vatrogasnih intervencija u pojedinim slučajevima

može biti **ograničena neadekvatnim pristupima objektima**, osobito zbog nepropisno **parkiranih vozila** i nedostatka jasno definiranih **vatrogasnih pojaseva kod dijela višestambenih zgrada**. Stoga je nužno potrebno sustavno uređenje, označavanje i održavanje vatrogasnih pristupa i površina kod viših objekata, kao važan preduvjet za pravodobno i sigurno djelovanje vatrogasnih snaga u kriznim situacijama. Uređeni i prohodni vatrogasni pristupi predstavljaju ključni element urbane otpornosti, osobito u uvjetima povećanog prometa, gustoće izgrađenosti i izvanrednih događaja.

Važan, ali često zanemaren segment sustava civilne zaštite čine **pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite**, uključujući trgovačka društva, ustanove i udruge koje su odlukama Gradskog vijeća određene kao takve. Njihova pripremljenost za postupanje u velikim nesrećama može se dodatno jačati kroz poticanje izrade i redovitog ažuriranja operativnih planova civilne zaštite, provedbu osposobljavanja i edukacije zaposlenika, sudjelovanje u vježbama civilne zaštite te jasno definiranje uloga, odgovornosti i raspoloživih resursa za djelovanje u izvanrednim situacijama, sukladno važećim propisima.

Otpornost sustava civilne zaštite uvelike ovisi i o razini **edukacije građana o samozaštiti**. Analiza pokazuje potrebu za snažnijim i kontinuiranim informiranjem stanovništva o pravilnom ponašanju u kriznim situacijama, osobito u slučaju potresa i drugih iznenadnih ugroza. Iako su evakuacijski pravci i mjesta za sklanjanje definirani važećim planovima djelovanja preporučuje se izrada preglednih i lako razumljivih karata evakuacije te njihovo javno predstavljanje u fizičkom i digitalnom prostoru. Isto se odnosi i na protokole postupanja u kriznim situacijama, koji postoje u planskim dokumentima, ali ih je potrebno dodatno približiti građanima i svim relevantnim dionicima.

Konačno, iskustva iz kriznih situacija ukazuju na potrebu za jasnijim **protokolima upravljanja volonterima** u izvanrednim okolnostima. U krizama se redovito javlja velik broj građana spremnih pomoći, no bez unaprijed definiranih procedura njihovo uključivanje može predstavljati dodatno operativno opterećenje za Stožer civilne zaštite Grada Varaždina i nadležna gradska tijela. Stoga je nužno unaprijed razviti jasne smjernice i protokole za prihvata, raspoređivanje i koordinaciju volontera, kako bi se njihov doprinos u kriznim situacijama mogao učinkovito i sigurno iskoristiti.

U cjelini, nalazi ukazuju da jačanje civilne zaštite u Varaždinu mora biti usmjereno na **razvoj sveobuhvatnog modela urbane otpornosti** koji objedinjuje:

- plansko upravljanje rizicima,
- stalnu edukaciju građana,

- jačanje tehničkih i kadrovskih kapaciteta,
- unaprjeđenje međusobne koordinacije dionika,
- izgradnju povjerenja i spremnosti lokalne zajednice za aktivno sudjelovanje u kriznom upravljanju.

Istaknuto

Sustav civilne zaštite time postaje ne samo mehanizam interventne reakcije, već i temelj dugoročne sigurnosti, održivosti i otpornosti Grada Varaždina na sve oblike suvremenih rizika.

Generalni cilj, mjere i aktivnosti

Generalni cilj unaprjeđenja civilne zaštite i otpornosti na rizike: Nastaviti izgrađivati sveobuhvatan, koordiniran i otporan sustav civilne zaštite koji osigurava spremnost zajednice na učinkovito djelovanje u svim vrstama kriznih situacija, štiti živote i imovinu građana te jača povjerenje i sigurnost lokalne zajednice.

Tablica 15. Predložene mjere i aktivnosti za unaprjeđenja civilne zaštite i otpornosti na rizike

Mjera	Opis mjere	Aktivnost
Sustavno upravljanje rizicima	Razvoj cjelovitog pristupa identifikaciji, analizi i praćenju prirodnih, tehnoloških i društvenih rizika na području Grada	• Redovito ažuriranje procjene rizika i planova djelovanja u kriznim situacijama • Razvoj jedinstvene baze podataka potencijalnih rizika i gradske kritične infrastrukture • Periodične simulacije kriznih scenarija i testiranje planova postupanja
Jačanje infrastrukture civilne zaštite	Unaprjeđenje materijalnih i logističkih kapaciteta potrebnih za učinkovit odgovor na izvanredne događaje	• Uređenje i opremanje postojećih skloništa • Izrada karata evakuacijskih ruta i punktova sigurnosti • Nabava opreme za krizne situacije i tehničke intervencije
Jačanje operativnih kapaciteta civilne zaštite	Sustavno jačanje uloge temeljnih operativnih snaga civilne zaštite	• Kontinuirano osuvremenjivanje vatrogasne opreme i vozila za požarne i tehničke intervencije • Poticaj dodatnom osposobljavanju vatrogasaca za spašavanja u prometu, tehničke intervencije i postupanje u nepogodama • Uključivanje vatrogastva, Hrvatskog Crvenog križa i HGSS-a u sve vježbe i simulacijske krizne scenarije na razini Grada

		• Razvoj suradnje s volonterskim društvima i poticanje uključivanja novih članova
Unapređenje vatrogasnih pristupa i intervencijske prohodnosti kod viših objekata	Osiguravanje funkcionalnih, prohodnih i jasno označenih vatrogasnih pristupa i interventnih površina kod višestambenih i javnih zgrada radi povećanja učinkovitosti vatrogasnih intervencija i jačanja otpornosti Grada na krizne i izvanredne situacije	• Identifikacija i analiza postojećih vatrogasnih pristupa i interventnih površina kod viših objekata na području Grada • Uređenje, označavanje i održavanje vatrogasnih pojaseva i pristupnih površina u suradnji s nadležnim službama i upraviteljima zgrada • Unapređenje nadzora nad nepropisnim parkiranjem na vatrogasnim pristupima, osobito kod višestambenih zgrada • Usklađivanje prometno-komunalnih rješenja s potrebama vatrogasnih i drugih operativnih snaga civilne zaštite • Podizanje svijesti stanara i vlasnika objekata o važnosti neometanih vatrogasnih pristupa kroz informativne i edukativne aktivnosti
Razvoj operativne spremnosti	Unaprjeđenje koordinacije dionika sustava i njihove sposobnosti brzog i učinkovitog djelovanja	• Standardizacija protokola postupanja u krizama • Redovite zajedničke vježbe svih uključenih dionika • Dodatne edukacije za terenske povjerenike civilne zaštite
Informiranje i edukacija građana	Podizanje razine znanja i svijesti građana o rizicima i postupanjima u kriznim situacijama	• Organizacija javnih edukacija i radionica o samozaštiti • Izrada digitalnih i tiskanih vodiča za postupanje u krizama • Jačanje kampanja usmjerenih na informiranje građana o lokacijama skloništa i evakuacijskim postupcima
Jačanje sustava krizne komunikacije	Unaprjeđenje brzine, jasnoće i korisnosti informiranja stanovništva tijekom izvanrednih događaja	• Daljnji razvoj postojećih komunikacijskih kanala za krizno informiranje građana • Integracija digitalnih platformi i mobilnih aplikacija za javna upozorenja • Razrada preporučenih protokola za jedinstveno javno komuniciranje u kriznim situacijama
Razvoj kulture solidarnosti i volontiranja	Povećanje sudjelovanja građana u aktivnostima pripravnosti i pružanja pomoći u krizama	• Poticanje uključivanja građana u aktivnosti civilne zaštite i volonterske udruge • Organizacija obuka za građane za osnovne mjere spašavanja i prve pomoći • Javna priznanja i kampanje za promociju volontiranja u civilnoj zaštiti
Praćenje razine urbane otpornosti	Sustavno praćenje spremnosti zajednice i učinkovitosti sustava otpornosti	• Razvoj pokazatelja urbane otpornosti • Periodične analize učinkovitosti postojećih ili preporučenih kriznih planova postupanja • Uključivanje građana u evaluaciju razine sigurnosti i pripravnosti

4.4. Sigurnost u obrazovnim i javnim institucijama

Sigurnost u obrazovnim i javnim institucijama predstavlja temeljni segment urbane sigurnosti, obuhvaćajući fizičku i psihičku zaštitu najmlađih i najranjivijih skupina, zaposlenika te osiguranje nesmetanog funkcioniranja ključnih gradskih službi. Analiza stanja temeljena na mišljenjima intervjuiranih stručnjaka i zapažanjima s fokus grupa identificirala je višestruke izazove u Gradu Varaždinu. Pored toga, percepcija građana iz online ankete pokazuje da se otpornost grada i pripravnost na rizike (nesreće, tehničke incidente i izvanredne situacije) doživljavaju kao važno pitanje urbane sigurnosti, osobito u dijelu koji se odnosi na prevenciju i jasnoću postupanja.

A. Sigurnost u obrazovnim institucijama (vrtići i škole)

Sigurnost u predškolskim i školskim ustanovama izložena je sljedećim specifičnim rizicima:

- **Vršnjačko nasilje i ovisnosti:** Učestali su problemi vršnjačkog nasilja (uključujući i teže oblike te kibernetičko nasilje), kao i prisutnost droge i alkohola u školskom okruženju. Unatoč prepoznatoj potrebi, stručnjaci ističu kako je premalo psihologa u školama i nedovoljno preventivnih aktivnosti i sadržaja za mlade u slobodno vrijeme koji bi služili kao alternativa okupljanju na problematičnim lokacijama.
- **Prometna sigurnost:** Promet oko većine osnovnih škola predstavlja velik sigurnosni izazov. Problemi uključuju prometno zagušenje, nedovoljno označene pješačke prijelaze, nepoštivanje prometnih pravila (npr. prolazak vozila na crveno svjetlo) te nepropisnu vožnju (npr. skutera bez kacige). Postavljanje uspornika prometa na nekim je lokacijama zabilježeno kao pozitivna mjera, no potrebna je sustavna i šira intervencija.
- **Fizička i tehnička zaštita:** Zabilježen je problem vandalizma na vanjskim dijelovima školskih i vrtićkih objekata (grafiti, sitne provale, razbijena stakla). Postojeći sustav videonadzora u školama je zastario i zahtijeva hitnu modernizaciju i pojačanje.

B. Sigurnost u javnim institucijama (uprava, sudstvo, zdravstvo, kultura)

Institucije u vlasništvu ili pod ingerencijom Grada, te one koje pružaju javne usluge, suočavaju se sa sljedećim izazovima:

- **Fizička i tehnička zaštita objekata:** Javne ustanove nisu adekvatno zaštićene, a angažirani zaštitari često nisu adekvatno educirani i osposobljeni za suočavanje s ozbiljnijim sigurnosnim izazovima. Uz to, istaknuta je neprilagođenost nekih institucija za pristup osoba s invaliditetom.

- **Krizno upravljanje i planiranje:** U većini institucija, uključujući i kulturne ustanove, ne postoje razrađeni planovi za izvanredne situacije. Postavlja se ključno pitanje zaštite kulturne i druge vrijedne imovine u slučaju velikih nesreća. Potrebno je osigurati provedbu odluke o izradi takvih planova.
- **Nedostatak protokola i koordinacije:** U radu žurnih i drugih službi koje djeluju unutar ili oko javnih institucija nedostaju jasni protokoli (SOP-ovi) za postupanje u određenim kriznim situacijama. Također, nedostatak kadra je uočen u svim institucijama, što otežava pravovremeno i efikasno postupanje.
- **Sigurnost korisnika i zaposlenika:** Uočena je rastuća agresivnost pacijenata u zdravstvenim ustanovama, što iziskuje bolju zaštitu i edukaciju osoblja, kao i efikasnije upravljanje kriznim situacijama.

Istaknuto

Unaprjeđenje sigurnosti u obrazovnim i javnim institucijama u Varaždinu zahtijeva sveobuhvatan, proaktivan i koordiniran pristup. Najveći prioriteti su jačanje prevencije vršnjačkog nasilja i ovisnosti, modernizacija tehničke zaštite (videonadzora), osiguranje prometne sigurnosti oko škola pri čemu se kao jedan od ključnih prioriteta ističe potreba za poticanjem izrade kriznih planova i standardiziranih protokola postupanja u gradskim i javnim institucijama.

Generalni cilj, mjere i aktivnosti

Generalni cilj unapređenja stanja sigurnosti u obrazovnim i javnim institucijama: Osigurati sigurno i poticajno okruženje u školama i javnim institucijama Grada Varaždina kroz integrirane mjere fizičke, tehničke, psihološke i prometne sigurnosti, uz aktivno uključivanje svih dionika – učenika, roditelja, nastavnika, školske uprave, djelatnika javnih institucija i lokalne zajednice.

Tablica 16. Predložene mjere i aktivnosti za poboljšanje sigurnosti u obrazovnim i javnim institucijama

Mjera	Opis mjere	Aktivnost
Edukacija o sigurnosti	Edukacija djece, učenika, roditelja i zaposlenika o sigurnosnim rizicima, prevenciji nasilja i pravilnom postupanju u kriznim situacijama	• Uključivanje tema poput sigurnosti na internetu, prevencije nasilja i kriznog ponašanja u školski kurikulum • Organizacija simulacijskih vježbi za učenike i osoblje o postupanju u slučaju prirodnih katastrofa ili nasilnih incidenata • Provođenje radionica o sigurnom korištenju tehnologije i društvenih mreža kako bi se smanjio rizik od <i>cyberbullyinga</i> i drugih online prijetnji • Izrada kraćih video sadržaja o raznim izazovima u kojima bi učenici sami bili u glavnim ulogama te postavljanje takvih sadržaja na različite online platforme kojima se najčešće služe mladi • Razvoj interaktivnih aplikacija za učenike koje simuliraju krizne situacije (npr. požar, potres, nasilni incident) i educiraju ih o pravilnim reakcijama • Organizacija virtualnih radionica za roditelje i nastavnike o prepoznavanju znakova nasilja ili emocionalnih problema kod djece • Uvođenje nastavnih programa temeljenih na učenju kroz igru i izazove, koji potiču učenike na stjecanje znanja o sigurnosti
Jačanje psihološke sigurnosti i podrške	Jačanje sustava psihološke podrške u obrazovnim institucijama radi prevencije nasilja, ranog prepoznavanja emocionalnih poteškoća i pružanja pomoći učenicima, zaposlenicima i roditeljima u kriznim situacijama	• Uvođenje mobilnog tima za mentalno zdravlje koji bi pružao podršku učenicima, nastavnicima i roditeljima u kriznim situacijama • Povećanje broja stručnih suradnika u školama, poput pedagoga i školskih psihologa, kako bi se osigurala adekvatna podrška učenicima suočenima s nasiljem ili emocionalnim poteškoćama • Organizacija radionica za roditelje o pozitivnom roditeljstvu i prevenciji nasilja u obitelji • Provođenje programa prevencije vršnjačkog nasilja i poticanje kulture tolerancije i prihvaćanja među učenicima
Poboljšanje fizičke sigurnosti u obrazovnim i javnim institucijama	Unaprjeđenje fizičke i tehničke zaštite objekata i njihove neposredne okoline kroz procjenu rizika, tehničku zaštitu, rasvjetu, kontrolu pristupa i održavanje infrastrukture radi smanjenja sigurnosnih rizika i neovlaštenog pristupa	• Ažuriranje elaborata sigurnosti (snimka postojećeg stanja ustanove (objekta) i analize problema s ocjenom kategorizacije, izrada procjene rizika), projektiranje ili revidiranje projekta tehničke zaštite • Ugradnja sustava kontrole pristupa na ulazima u obrazovne i javne institucije radi smanjenja rizika od neovlaštenog ulaska, kao i unaprjeđenje i proširenje sustava videonadzora unutar obrazovnih i javnih institucija, u skladu s važećim propisima o zaštiti osobnih podataka

		• Postavljanje dodatne rasvjete u okolini škola i na igralištima radi povećanja vidljivosti i sigurnosti tijekom večernjih sati • Podizanje ograda na adekvatnu visinu kako bi se spriječio neovlašteni pristup školskim prostorima • Redovito održavanje školske infrastrukture, uključujući igrališta, klupe i sportske objekte, kako bi se spriječile nesreće i vandalizam
Unaprjeđenje prometne sigurnosti u blizini škola	Povećanje sigurnosti djece i pješaka u školskim zonama kroz smirivanje prometa, nadzor prometnih prekršaja, unaprjeđenje infrastrukture i edukaciju o sigurnom ponašanju u prometu	• Ugradnja usporivača prometa i pokretnih stupića u blizini škola kako bi se smanjila brzina vozila i povećala sigurnost pješaka • Osiguravanje prostora za sigurno zaustavljanje automobila roditelja prilikom dovodenja i odvođenja djece (tamo gdje je provedivo) • Postavljanje prometnih kamera za nadzor neprilagođene brzine i nepropisnog parkiranja u školskim zonama • Organizacija edukativnih radionica za učenike o prometnoj sigurnosti, uključujući sigurno prelazak ceste i ponašanje u prometu
Pojačana suradnja različitih aktera	Jačanje koordinacije i suradnje između obrazovnih institucija, roditelja, policije, gradskih službi i organizacija civilnog društva radi učinkovitije prevencije i upravljanja sigurnosnim rizicima	• Kontinuirano provođenje preventivno-represivnih aktivnosti policije u školskim zonama, uključujući kontrolu ulaska i izlaska iz škola prema novom protokolu • Organizacija redovitih sastanaka između škola, roditelja i gradskih službi radi razmjene informacija i donošenja zajedničkih odluka o sigurnosnim mjerama • Uključivanje lokalnih organizacija i udruga u edukativne programe o sigurnosti, poput prevencije zloupotrebe droga i nasilja

4.5. Socijalna sigurnost i zaštita ranjivih skupina

Socijalna sigurnost grada uvelike ovisi o sposobnosti različitih sustava da prepoznaju i zaštite **marginalne i ranjive skupine**, uključujući osobe nižeg socioekonomskog statusa, starije osobe, osobe s invaliditetom, djecu i mlade u riziku, pripadnike manjina te druge skupine izložene višestrukim oblicima ranjivosti. Njihova sigurnost često je ugrožena kombinacijom socijalnih, zdravstvenih i ekonomskih čimbenika, što zahtijeva koordiniran pristup socijalnih, zdravstvenih, obrazovnih i sigurnosnih službi. Pravodobna identifikacija potreba i dostupnost podrške ključni su za sprječavanje daljnje marginalizacije i osjećaja nesigurnosti. Rezultati online ankete pokazuju da građani osjećaj sigurnosti povezuju i s položajem ranjivih skupina te dostupnošću socijalne podrške, što upućuje na potrebu jačanja preventivnih i uključivih mjera koje smanjuju rizike socijalne isključenosti.

Prevenција **socijalne isključenosti** predstavlja temelj dugoročne urbane sigurnosti, budući da izolacija pojedinaca i skupina može dovesti do produbljivanja socijalnih problema i narušavanja društvene kohezije. Aktivno uključivanje građana u život zajednice, dostupnost socijalnih i obrazovnih programa te poticanje participacije u lokalnim aktivnostima doprinosi jačanju osjećaja pripadnosti i međusobnog povjerenja. Posebnu pozornost potrebno je posvetiti skupinama koje su izložene dugotrajnoj nezaposlenosti, siromaštvu ili slabijoj dostupnosti javnih usluga.

Nasilje u obitelji i različiti oblici **ovisnosti** predstavljaju ozbiljne sigurnosne i društvene izazove koji često ostaju skriveni od javnosti, ali imaju dugoročne posljedice za žrtve i zajednicu u cjelini. Učinkovita borba protiv ovih pojava zahtijeva integrirani pristup koji uključuje prevenciju, rano prepoznavanje rizika, zaštitu žrtava te rad s počiniteljima. Ključnu ulogu imaju suradnja socijalnih službi, policije, odvjetništva i sudova, zdravstvenih ustanova, probacijske službe, obrazovnog sustava i organizacija civilnog društva, uz stalno jačanje dostupnosti podrške i informiranosti građana.

Mentalno zdravlje postaje sve važniji segment urbane sigurnosti, osobito u kontekstu ubrzanog načina života, socijalnih pritisaka i posljedica kriznih situacija. Nedostatak dostupne i pravodobne **psihološke podrške** može dovesti do pogoršanja individualne dobrobiti, ali i do povećanih sigurnosnih rizika u zajednici. Stoga je nužno jačati mrežu psihološke i savjetodavne pomoći, osobito za djecu, mlade, obitelji u riziku i osobe koje se suočavaju s kriznim životnim okolnostima, te destigmatizirati traženje pomoći.

Beskućništvo predstavlja jedan od najsloženijih oblika socijalne nesigurnosti, koji zahtijeva dugoročne i prilagođene mjere. Poseban izazov predstavlja uključivanje beskućnika i korisnika **zajamčene minimalne naknade** u život zajednice i programe rada za opće dobro, pri čemu su često prisutna ograničenja vezana uz motivaciju pojedinaca, zdravstveno stanje te postojeći **pravni i institucionalni okvir**. Bez cjelovitog pristupa koji kombinira smještaj, socijalnu podršku, zdravstvenu skrb i mogućnosti postupne reintegracije, teško je ostvariti trajne pomake u rješavanju ovog problema.

U kontekstu jačanja socijalne sigurnosti, važno je istaknuti planove Grada vezane uz **rješavanje imovinsko-pravnog statusa zemljišta** na kojem se nalaze **sigurna kuća i sklonište za beskućnike**, kao i namjeru izgradnje **novog objekta** usklađenog s važećim zakonskim propisima. Novi zakonski zahtjevi, poput zabrane korištenja kreveta na kat, postavljaju dodatne infrastrukturne izazove, ali istodobno otvaraju mogućnost unapređenja kvalitete smještaja. Cilj je osigurati **adekvatne i humane uvjete boravka**, bez smanjenja postojećih kapaciteta, uz istodobno jačanje sigurnosti i dostojanstva korisnika ovih usluga.

Istaknuto

Socijalna sigurnost i zaštita ranjivih skupina ključni su preduvjeti urbane otpornosti, jer izravno utječu na razinu društvene kohezije, prevenciju nasilja i dugoročnu stabilnost Grada Varaždina i građana.

Generalni cilj, mjere i aktivnosti

Generalni cilj unapređenja socijalne sigurnosti i zaštite ranjivih skupina: Unaprijediti socijalnu sigurnost Grada Varaždina kroz sustavnu zaštitu ranjivih i marginaliziranih skupina, prevenciju socijalne isključenosti, jačanje mentalnog zdravlja te razvoj integriranih mjera koje doprinose uključivoj, solidarnoj i sigurnoj zajednici.

Tablica 17. Predložene mjere i aktivnosti za unapređenje socijalne sigurnosti i zaštite ranjivih skupina

Mjera	Opis mjere	Aktivnost
Jačanje zaštite ranjivih i marginalnih skupina	Unapređenje sustava zaštite ranjivih i marginaliziranih skupina radi smanjenja	• Unapređenje suradnje socijalnih, zdravstvenih, obrazovnih i sigurnosnih službi • Pravodobno prepoznavanje potreba ranjivih skupina i upućivanje na dostupne oblike podrške

	njihove izloženosti sigurnosnim i socijalnim rizicima	• Razvoj ciljanih programa podrške za djecu, starije osobe, osobe s invaliditetom i druge ranjive skupine
Prevenција socijalne isključenosti i jačanje društvene uključenosti	Smanjenje socijalne izolacije i jačanje uključenosti pojedinaca i skupina u život zajednice	• Poticanje participacije građana u lokalnim programima i aktivnostima zajednice • Razvoj programa socijalnog uključivanja za dugotrajno nezaposlene i socijalno isključene osobe • Suradnja s organizacijama civilnog društva u provedbi inkluzivnih programa
Prevenција nasilja u obitelji i ovisnosti	Jačanje preventivnih i zaštitnih mehanizama za suzbijanje nasilja u obitelji i ovisnosti kao ozbiljnih sigurnosnih i društvenih izazova	• Provedba preventivnih i edukativnih programa usmjerenih na prepoznavanje i sprječavanje nasilja i ovisnosti • Jačanje dostupnosti podrške žrtvama nasilja • Unapređenje međuresorne suradnje u radu s počiniteljima i rizičnim skupinama
Unapređenje mentalnog zdravlja i psihološke podrške	Razvoj dostupnih i pravodobnih oblika psihološke i savjetodavne pomoći radi jačanja mentalnog zdravlja građana	• Jačanje mreže psihološke i savjetodavne podrške za djecu, mlade i obitelji u riziku • Destigmatizacija traženja psihološke pomoći kroz informativne i edukativne aktivnosti • Uključivanje mentalnog zdravlja u šire programe urbane sigurnosti i otpornosti
Sustavno rješavanje problema beskućništva	Razvoj cjelovitog pristupa smanjenju beskućništva i jačanju socijalne sigurnosti beskućnika	• Unapređenje dostupnosti smještaja i socijalne podrške beskućnicima • Razvoj programa postupne reintegracije u zajednicu • Suradnja s nadležnim institucijama u rješavanju zdravstvenih i socijalnih potreba korisnika
Unapređenje infrastrukture socijalne skrbi (sigurna kuća i skloništa)	Poboljšanje uvjeta smještaja i sigurnosti korisnika socijalnih usluga kroz infrastrukturna i organizacijska rješenja	• Rješavanje imovinsko-pravnog statusa lokacija postojećih objekata socijalne skrbi • Planiranje i izgradnja novih objekata u skladu s važećim zakonskim propisima • Osiguravanje adekvatnih i humanih uvjeta smještaja bez smanjenja kapaciteta
Uključivanje korisnika u zajednicu i rad za opće dobro	Poticanje socijalne uključenosti korisnika socijalnih programa uz uvažavanje ograničenja motivacije i pravnog okvira	• Razvoj prilagođenih programa uključivanja u rad za opće dobro • Individualizirani pristup korisnicima zajamčene minimalne naknade i beskućnicima • Usklađivanje programa s važećim zakonodavstvom i mogućnostima korisnika

4.6. Uloga medija, komunikacija i percepcija sigurnosti

Grad Varaždin se, temeljem objektivnih pokazatelja i dugogodišnjih trendova, ubraja među sigurnije urbane sredine u Republici Hrvatskoj, koja je i na europskoj razini prepoznata kao zemlja s visokom razinom sigurnosti. U oblikovanju i održavanju takve percepcije važnu ulogu imaju mediji, čije izvještavanje značajno utječe na način na koji građani, posjetitelji i šira javnost doživljavaju sigurnosne prilike u gradu. Stoga je komunikacija o sigurnosti sastavni dio urbane sigurnosne politike, a ne isključivo reakcija na pojedinačne događaje. Online anketa ukazuje da dostupnost točnih i pravodobnih informacija, kao i povjerenje u službenu komunikaciju, predstavljaju važan čimbenik percepcije sigurnosti građana, što potvrđuje potrebu za jačanjem komunikacijskih mehanizama i standarda informiranja.

U tom kontekstu može se razlikovati **tri razine medijskog djelovanja**. Prvu čine **gradski komunikacijski kanali**, uključujući službene mrežne stranice, društvene mreže i gradska glasila, putem kojih Grad Varaždin ima izravan utjecaj na sadržaj, ton i pravodobnost informiranja javnosti. Ovi kanali predstavljaju temelj za transparentno, točno i kontinuirano komuniciranje sigurnosnih tema, osobito u kriznim situacijama.

Drugu razinu čine **lokalni mediji s kojima Grad Varaždin ima uspostavljenu suradnju**, uključujući godišnje ugovore o informiranju. Kroz ovu suradnju moguće je planski i sustavno informirati javnost o projektima i mjerama usmjerenima na unaprjeđenje sigurnosti, pri čemu se poseban naglasak stavlja na prometnu sigurnost i zaštitu ranjivih skupina, poput djece, pješaka i biciklista. Takav oblik suradnje doprinosi boljem razumijevanju sigurnosnih politika Grada i jačanju povjerenja građana u institucije.

Treću razinu čine **lokalni, regionalni i nacionalni mediji s kojima Grad nema izravnu suradnju**, a koji izvještavaju u skladu s vlastitim uredničkim politikama. U tim slučajevima naglasak je ponekad stavljen na pojedinačne incidente ili izvanredne događaje, pri čemu širi kontekst ukupnog stanja sigurnosti nije uvijek u prvom planu. Upravo zato je pravodobna i jasna komunikacija Grada od posebne važnosti kako bi se spriječilo stvaranje iskrivljene percepcije sigurnosti.

Percepcija sigurnosti ima **izravan utjecaj** na kvalitetu života stanovnika, ali i na doživljaj grada kod domaćih i stranih posjetitelja. Varaždin, kao grad s razvijenom turističkom ponudom i brojnim manifestacijama koje privlače posjetitelje iz Hrvatske i inozemstva, mora osigurati da se u javnom prostoru komunicira uravnotežena i realna slika sigurnosti. Isto vrijedi i za gospodarski razvoj, budući

da sigurnost predstavlja važan čimbenik pri donošenju investicijskih odluka i dugoročnom planiranju poslovanja.

Grad Varaždin raspolaže vlastitim komunikacijskim alatima te ima razvijene mehanizme suradnje s lokalnim medijima, što omogućuje koordinirano, dosljedno i edukativno informiranje javnosti o sigurnosnim pitanjima. Usklađivanje poruka između gradskih kanala, lokalnih medija i nacionalnog medijskog prostora doprinosi stvaranju vjerodostojne i cjelovite komunikacije. Brojna domaća i međunarodna priznanja za kvalitetu življenja dodatno potvrđuju reputaciju Varaždina kao sigurnog i ugodnog grada, čije je očuvanje i daljnje jačanje moguće samo kroz sustavnu i stratešku komunikaciju.

Istaknuto

Sustavna, planska i pravodobna komunikacija o sigurnosti, uz jasno kontekstualiziranje kriznih događaja, ključna je za očuvanje povjerenja javnosti i dugoročno održavanje reputacije Varaždina kao sigurnog grada.

Generalni cilj, mjere i aktivnosti

Generalni cilj unapređenja uloge medija, komunikacije i percepcije sigurnosti: Unaprijediti sustav javne komunikacije o sigurnosti kroz koordinirano, pravodobno i transparentno informiranje javnosti, s ciljem očuvanja povjerenja građana, realne percepcije sigurnosti te jačanja reputacije Varaždina kao sigurnog, otpornog i kvalitetnog urbanog okruženja.

Tablica 18. Predložene mjere i aktivnosti za unapređenje uloge medija, komunikacije i percepcije sigurnosti

Mjera	Opis mjere	Aktivnost
Proaktivna komunikacija o sigurnosti	Sustavno i plansko informiranje javnosti o sigurnosnim politikama, projektima i aktivnostima Grada radi jačanja povjerenja i realne percepcije sigurnosti	• Redovito pripremanje i distribucija informacija i priopćenja o sigurnosnim aktivnostima Grada • Isticanje preventivnih programa, projekata i dobrih praksi u području sigurnosti • Planiranje godišnjih komunikacijskih tema vezanih uz urbanu sigurnost

Upravljanje kriznom komunikacijom	Unapređenje komunikacije u kriznim i izvanrednim situacijama radi pravodobnog informiranja javnosti i sprječavanja širenja dezinformacija	• Definiranje jasnih protokola krizne komunikacije i nadležnosti • Pravodobno informiranje javnosti o incidentima uz davanje šireg konteksta • Koordinacija komunikacije između Grada, hitnih službi i drugih relevantnih aktera
Suradnja s lokalnim medijima	Jačanje partnerske suradnje s lokalnim medijima radi uravnoteženog, edukativnog i odgovornog izvještavanja o sigurnosnim temama	• Redoviti sastanci i razmjena informacija s predstavnicima lokalnih medija • Uključivanje lokalnih medija u kampanje i projekte vezane uz sigurnost • Korištenje ugovornih oblika suradnje za promociju sigurnosnih sadržaja
Korištenje gradskih komunikacijskih kanala	Jačanje uloge službenih komunikacijskih kanala Grada kao pouzdanog izvora informacija o sigurnosti	• Redovito objavljivanje sadržaja o sigurnosti na gradskim web-stranicama i društvenim mrežama • Usklađivanje poruka između različitih komunikacijskih kanala • Razvoj jednostavnih i razumljivih sadržaja za građane
Promocija sigurnosti u turizmu i gospodarstvu	Komuniciranje sigurnosti kao važne razvojne vrijednosti Grada prema turistima i investitorima	• Promocija Varaždina kao sigurne destinacije kroz medije i promotivne materijale • Suradnja s turističkim i gospodarskim institucijama u komunikacijskim kampanjama • Isticanje priznanja i pokazatelja sigurnosti u javnoj komunikaciji
Praćenje percepcije sigurnosti i medijskog odjeka	Sustavno praćenje medijskog izvještavanja i stavova javnosti radi prilagodbe komunikacijskih aktivnosti	• Analiza medijskog sadržaja vezanog uz sigurnost Grada • Praćenje stavova građana, posjetitelja i investitora o sigurnosti • Prilagodba komunikacijskih aktivnosti temeljem prikupljenih podataka

4.7. Integracija nacionalnih manjina, stranaca i drugih društvenih skupina

Grad Varaždin je urbano i gospodarski aktivna sredina u kojoj su prisutne različite društvene skupine, uključujući nacionalne manjine i osobe koje dolaze iz drugih zemalja radi rada i života. U skladu s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina, nacionalne manjine raspolažu institucionalnim mehanizmima sudjelovanja i zastupanja, uključujući vijeća i predstavnike manjina. Na području Grada Varaždina aktivni su predstavnici srpske, slovenske i albanske nacionalne manjine, koji kroz vijeća i organizirane aktivnosti sudjeluju u očuvanju kulturnog identiteta i promicanju dijaloga unutar lokalne zajednice. Iako postoje uspostavljeni oblici sudjelovanja, **integracija nacionalnih manjina u širi društveni, kulturni i javni život grada predstavlja kontinuiran proces**, koji se prema mogućnostima može dodatno unaprijeđivati kroz jačanje vidljivosti, međusobne suradnje i uključivanja u gradske programe i aktivnosti, čime se doprinosi jačanju socijalne kohezije i kvalitete urbanog suživota.

Rezultati online ankete ukazuju da dio građana promjene u društvenoj strukturi grada (vezano uz veći broj radnika iz dalekih zemalja) povezuje s osjećajem nelagode i nesigurnosti, osobito kada je riječ o nedovoljno integriranim skupinama i slabijoj predvidljivosti ponašanja u javnom prostoru. Ovi nalazi dodatno naglašavaju važnost mjera usmjerenih na integraciju, komunikaciju i jačanje socijalne kohezije.

Prema dostupnim procjenama, **strani radnici čine oko 10 % ukupne aktivno radne populacije u Gradu Varaždinu**, pri čemu se radi o indikativnoj vrijednosti koja se može mijenjati ovisno o kretanjima na tržištu rada i kvotama koje država dodjeljuje za uvoz radne snage. Ovaj udio jasno ukazuje na značajan doprinos stranih radnika u lokalnom gospodarstvu i javnom životu, ali istovremeno naglašava potrebu za sustavnim pristupom integraciji. U tom kontekstu, integracija stranih radnika podrazumijeva pravovremeno informiranje o njihovim pravima i obvezama, osiguranje socijalne pristupačnosti javnih usluga, podršku pri pristupu tržištu rada i stanovanju, kao i poticanje pozitivnih odnosa prema lokalnoj zajednici.

Važnu ulogu u procesu integracije stranih radnika imaju i **poslodavci**, osobito u sektorima koji u većoj mjeri ovise o stranoj radnoj snazi. Poslodavci često predstavljaju prvi i najizravniji kontakt stranih radnika s lokalnom zajednicom te imaju značajan utjecaj na njihovo informiranje, radne i životne uvjete, smještaj te obrasce svakodnevnog kretanja i ponašanja u urbanom prostoru. U tom kontekstu, integracija stranih radnika ne može se promatrati isključivo kao odgovornost Grada, već kao **zajednička odgovornost javnog i privatnog sektora**. Sustavna suradnja Grada s poslodavcima

može doprinijeti boljem razumijevanju lokalnih pravila i običaja, smanjenju socijalne izolacije, prevenciji nesporazuma i jačanju osjećaja pripadnosti, čime se izravno podupire urbana sigurnost i društvena kohezija.

Osim institucionalno priznatih nacionalnih manjina i fluidne strukture stranih radnika, Grad Varaždin prepoznaje prisutnost pripadnika romske populacije koja, iako nije organizirana kroz formalne mehanizme nacionalnih manjina, živi i sudjeluje u svakodnevnom društvenom i urbanom životu grada. U okviru provedenih konzultacija s dionicima istaknuti su izazovi koji se vežu uz socijalnu uključenost dijela romske populacije, uključujući neprilagođenost urbanom načinu života, povremene socijalno rizične oblike ponašanja te otežano uključivanje u tržište rada. Pritom su ispitanici navodili da se navedeni oblici ponašanja često povezuju s osobama koje **nisu stalni stanovnici Grada Varaždina**, već povremeno borave u gradu. Ove pojave zahtijevaju pažljivo i koordinirano postupanje usmjereno na socijalnu integraciju, prevenciju socijalne isključenosti i očuvanje kvalitete javnog prostora, uz puno poštivanje temeljnih ljudskih prava i izbjegavanje stigmatizacije bilo koje skupine.

Upravo zato integracija pripadnika nacionalnih manjina, stranaca i drugih društvenih skupina predstavlja važnu komponentu urbane sigurnosti u Varaždinu, jer doprinosi smanjenju socijalnih tenzija, nesporazuma i negativnih percepcija te potiče osjećaj zajedništva i uzajamnog povjerenja. Uključivanje u lokalne procese, podrška pri socijalnoj i gospodarskoj integraciji, te poticanje međukulturalnog dijaloga ključni su za očuvanje stabilnog i sigurnog urbanog okruženja.

Istaknuto

Integracija nacionalnih manjina, stranaca i drugih društvenih skupina važan je element urbane sigurnosti jer doprinosi društvenoj koheziji, prevenciji socijalne isključenosti i izgradnji pozitivnih odnosa unutar zajednice.

Generalni cilj, mjere i aktivnosti

Generalni cilj integracije pripadnika nacionalnih manjina, stranaca i drugih društvenih skupina jest osigurati njihovo aktivno uključivanje u društveni, gospodarski i javni život grada kroz koordinirane i inkluzivne mjere, uz jačanje socijalne kohezije, međusobnog uvažavanja i dugoročne urbane sigurnosti.

Tablica 19. Predložene mjere i aktivnosti za unaprjeđenje integracije nacionalnih manjina, stranaca i drugih društvenih skupina

Mjera	Opis mjere	Aktivnost
Jačanje institucionalne integracije nacionalnih manjina	Unaprjeđenje postojećih oblika sudjelovanja nacionalnih manjina u društvenom, kulturnom i javnom životu grada te jačanje njihove vidljivosti i uključenosti u gradske programe	• Suradnja s vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina • Uključivanje manjinskih zajednica u gradske manifestacije i programe • Poticanje međukulturnog dijaloga i zajedničkih aktivnosti
Sustavna integracija stranih radnika	Razvoj koordiniranog pristupa integraciji stranih radnika u lokalnu zajednicu, s naglaskom na informiranje, socijalnu uključenost i prevenciju socijalne izolacije	• Izrada informativnih materijala o pravima, obvezama i lokalnim pravilima • Organizacija orijentacijskih radionica za strane radnike i njihove obitelji • Povezivanje stranih radnika s lokalnim institucijama i uslugama
Suradnja s poslodavcima u integraciji stranih radnika	Jačanje partnerske uloge poslodavaca u procesu integracije stranih radnika kroz zajedničke aktivnosti Grada i privatnog sektora	• Redovita komunikacija i razmjena informacija s poslodavcima • Poticanje poslodavaca na sudjelovanje u programima informiranja i orijentacije • Razvoj smjernica dobre prakse za integraciju stranih radnika
Poticanje socijalne uključenosti drugih društvenih skupina	Prevencija socijalne isključenosti i poticanje uključivanja drugih društvenih skupina u život zajednice	• Suradnja s centrom za socijalnu skrb, udrugama i civilnim sektorom • Provedba programa socijalne uključenosti i podrške • Uključivanje korisnika u lokalne aktivnosti i programe
Prevencija diskriminacije i negativnih percepcija	Jačanje međusobnog uvažavanja i smanjenje rizika od diskriminacije i društvenih napetosti	• Edukativne aktivnosti o toleranciji i kulturnoj raznolikosti • Suradnja s medijima na promicanju pozitivnih primjera integracije • Praćenje i prevencija govora mržnje u javnom prostoru
Koordinacija dionika u području integracije	Uspostava učinkovitog okvira suradnje između Grada, poslodavaca, institucija i civilnog društva	• Osnivanje ili jačanje lokalnih radnih skupina za integraciju • Redoviti koordinacijski sastanci relevantnih dionika • Razmjena podataka i iskustava radi unaprjeđenja politika integracije

4.8. Informacijska, kibernetička i energetska sigurnost

U suvremenom urbanom okruženju funkcioniranje grada u sve većoj mjeri ovisi o stabilnosti informacijskih sustava, otpornosti na kibernetičke prijetnje i sigurnoj opskrbi energijom. Informacijska, kibernetička i energetska sigurnost čine međusobno povezane, ali jasno razlučive dimenzije urbane sigurnosti koje izravno utječu na kontinuitet javnih usluga, zaštitu podataka građana, rad javnih institucija te ukupnu otpornost grada u kriznim situacijama. Prema nalazima online ankete, građani iskazuju umjerenu razinu povjerenja u sigurnost digitalnih sustava i korištenje digitalnih usluga, što upućuje na potrebu daljnjeg razvoja mjera informacijske i kibernetičke sigurnosti te otpornosti ključnih sustava.

Informacijska sigurnost obuhvaća zaštitu podataka, informacijskih sustava i poslovnih procesa od neovlaštenog pristupa, gubitka, oštećenja ili zlouporabe. U kontekstu grada, ona je ključna za očuvanje povjerenja građana, zakonitost rada institucija i pouzdanost digitalnih usluga javne uprave.

Kibernetička sigurnost odnosi se na zaštitu digitalne infrastrukture od namjernih napada, sabotaza i kibernetičkog kriminala. Sve veća digitalizacija, razvoj e-usluga i potencijalna primjena „smart city“ rješenja povećavaju izloženost kibernetičkim rizicima, pri čemu se ljudski faktor (nedostatna edukacija, socijalni inženjering) pokazuje kao jedna od najslabijih karika sustava.

Energetska sigurnost predstavlja temeljnu pretpostavku funkcioniranja kritične infrastrukture, javnih ustanova i žurnih službi. Prekidi u opskrbi energijom, energetske šokovi ili tehničko-tehnološki kvarovi mogu imati ozbiljne posljedice po sigurnost građana, osobito u kriznim i izvanrednim situacijama.

Razgovori sa stručnjacima Grada Varaždina ukazuju na potrebu strateškog i sustavnog pristupa ovim područjima: modernizacije opreme, jasnog odlučivanja o smještaju i zaštiti podataka, jačanja organizacijske otpornosti te kontinuirane edukacije zaposlenika. Dodatnu važnost ovom području daje činjenica da su Grad Varaždin i pojedina gradska poduzeća svrstani u kategoriju „važnih subjekata“ prema Zakonu o kibernetičkoj sigurnosti iz 2024. godine (Narodne novine, broj 14/2024) (kojim je transponirana NIS2 direktiva u nacionalno zakonodavstvo), što podrazumijeva višu razinu odgovornosti i sigurnosne pripremljenosti.

A. Informacijska sigurnost gradskih sustava

Informacijska sigurnost predstavlja temelj zakonitog, pouzdanog i transparentnog funkcioniranja gradske uprave, javnih ustanova i komunalnih poduzeća. U kontekstu **sve većeg obujma digitalnih podataka** kojima Grad raspolaže – uključujući osobne podatke građana, službenu dokumentaciju, baze podataka i operativne sustave – neadekvatna zaštita informacija može dovesti do ozbiljnih posljedica, poput gubitka podataka, prekida rada službi, povrede privatnosti te narušavanja povjerenja građana u institucije.

Analiza stanja ukazuje na **potrebu modernizacije** postojeće IT opreme i jasnijeg strateškog odlučivanja o načinu upravljanja i pohrane podataka. Posebno se otvara pitanje dugoročne održivosti i sigurnosti postojećih rješenja, uključujući razmatranje centraliziranih modela upravljanja podacima te odnosa između vlastite infrastrukture i korištenja *cloud* usluga. Dodatni izazov predstavlja fragmentiranost sustava između gradske uprave i gradskih trgovačkih društava, što povećava operativne i sigurnosne rizike.

S obzirom na status Grada Varaždina i pojedinih gradskih subjekata kao „važnih subjekata“ prema Zakonu o kibernetičkoj sigurnosti, informacijska sigurnost mora se promatrati kao **strateško upravljačko pitanje**, a ne isključivo tehnički izazov. Cilj je osigurati cjelovit, standardiziran i održiv sustav upravljanja informacijama koji omogućuje kontinuitet rada, otpornost na incidente i usklađenost s važećim propisima.

B. Kibernetička sigurnost i organizacijska otpornost

Kibernetička sigurnost odnosi se na **zaštitu digitalne infrastrukture** od namjernih i nenamjernih prijetnji, uključujući kibernetičke napade, zlonamjerni softver, krađu identiteta i manipulaciju sustavima. Razvoj digitalnih usluga, elektroničke komunikacije s građanima i potencijalna primjena pametnih gradskih rješenja dodatno povećavaju izloženost kibernetičkim rizicima.

Kibernetički rizici u velikoj mjeri **proizlaze iz ljudskog faktora**. Nedovoljna razina svijesti zaposlenika o prijetnjama poput *phishinga*, socijalnog inženjeringa i neprimjerenog rukovanja podacima prepoznata je kao jedna od ključnih slabosti sustava. Iako tehnička rješenja imaju važnu ulogu, bez razvijene sigurnosne kulture i jasnih procedura upravljanja incidentima, otpornost sustava ostaje ograničena.

Kibernetička sigurnost stoga zahtijeva **organizacijski i strateški pristup** koji uključuje jasno definirane odgovornosti, sustavno praćenje prijetnji te sposobnost brzog odgovora i oporavka u slučaju incidenta. Posebnu važnost ima usklađivanje s nacionalnim i europskim sigurnosnim okvirima te jačanje suradnje s nadležnim institucijama i stručnim tijelima.

C. Energetska sigurnost i kontinuitet rada kritične infrastrukture

Energetska sigurnost predstavlja jednu od **ključnih pretpostavki urbane otpornosti** i neophodan je preduvjet za funkcioniranje svih ostalih segmenata sigurnosti. Prekidi u opskrbi električnom energijom ili drugim energentima mogu imati izravne i ozbiljne posljedice na rad gradske uprave, javnih ustanova, komunalnih sustava, zdravstva i žurnih službi.

Grad Varaždin raspolaže nizom objekata i sustava koji se mogu smatrati **gradskom kritičnom infrastrukturom**, a čije neometano funkcioniranje mora biti osigurano i u izvanrednim okolnostima. Energetski rizici dodatno su pojačani klimatskim promjenama, mogućim tehničko-tehnološkim kvarovima te nestabilnostima na energetske tržištima.

Energetska sigurnost u ovom kontekstu ne promatra se isključivo kroz prizmu opskrbe, već i kroz **sposobnost Grada** da osigura kontinuitet rada ključnih sustava, brzi oporavak nakon poremećaja te dugoročnu otpornost infrastrukture. Važno je naglasiti i povezanost energetske sigurnosti s mjerama energetske učinkovitosti i održivosti, koje istodobno smanjuju ranjivost sustava i doprinose strateškim razvojnim ciljevima Grada.

Istaknuto

Funkcioniranje Grada Varaždina sve je snažnije uvjetovano sigurnošću digitalnih sustava i stabilnošću energetske infrastrukture, što informacijsku, kibernetičku i energetske sigurnost čini ključnim elementom urbane otpornosti.

Generalni cilj, mjere i aktivnosti

Generalni cilj je povećati otpornost Grada Varaždina na informacijske, kibernetičke i energetske rizike kroz strateško upravljanje sigurnošću, jačanje organizacijskih i ljudskih kapaciteta te osiguranje kontinuiteta rada kritičnih gradskih sustava i infrastrukture.

Tablica 20. Predložene mjere i aktivnosti za unapređenje informacijske, kibernetičke i energetske sigurnosti

Mjera	Opis mjere	Aktivnost
Unapređenje informacijske sigurnosti	Uspostava cjelovitog i standardiziranog sustava zaštite informacija i podataka Grada	• Provedba GAP analize informacijske sigurnosti • Izrada i redovito ažuriranje politika informacijske sigurnosti i zaštite podataka • Definiranje jasnih uloga i odgovornosti za upravljanje informacijama • Standardizacija procedura upravljanja podacima i pristupnim pravima
Upravljanje podacima i IT infrastrukturom	Povećanje pouzdanosti, dostupnosti i otpornosti informacijskih sustava	• Konsolidacija IT sustava gradske uprave i gradskih poduzeća • Modernizacija zastarjele opreme • Razmatranje centraliziranog podatkovnog centra ili hibridnog <i>cloud</i> rješenja • Osiguravanje redovitih sigurnosnih kopija podataka
Jačanje kibernetičke sigurnosti	Prevenција, detekcija i odgovor na kibernetičke prijetnje	• Uspostava sustava nadzora i ranog otkrivanja kibernetičkih incidenata • Izrada i testiranje planova odgovora na incidente • Redovito ažuriranje i zakrpavanje sustava • Usklađivanje s nacionalnim i međunarodnim sigurnosnim standardima
Razvoj sigurnosne kulture zaposlenika	Smanjenje rizika povezanih s ljudskim faktorom	• Redovite edukacije zaposlenika o kibernetičkim prijetnjama (<i>phishing</i>, socijalni inženjering) • Simulacije kibernetičkih napada • Uvođenje obveznih sigurnosnih edukacija za nove zaposlenike • Edukacija rukovoditelja o upravljanju IT i kibernetičkim rizicima
Organizacijska otpornost i kontinuitet rada	Osiguranje nesmetanog funkcioniranja sustava u kriznim situacijama	• Izrada i ažuriranje planova kontinuiteta poslovanja i oporavka nakon incidenta • Testiranje procedura oporavka • Definiranje prioriternih sustava i usluga • Međuresorna koordinacija u kriznim situacijama
Energetska sigurnost gradske kritične infrastrukture	Osiguranje stabilne opskrbe energijom i otpornosti ključnih objekata	• Identifikacija kritične gradske energetske infrastrukture • Procjena rizika prekida opskrbe • Osiguravanje rezervnih izvora napajanja za ključne objekte • Redovita provjera ispravnosti sustava
Integracija s civilnom zaštitom	Povezivanje informacijske, kibernetičke i energetske sigurnosti s kriznim upravljanjem	• Usklađivanje sigurnosnih planova s planovima civilne zaštite • Uključivanje IT i energetske scenarija u vježbe civilne zaštite • Jačanje komunikacije i koordinacije između nadležnih službi

Praćenje i unaprjeđenje sustava	Kontinuirano poboljšavanje sigurnosnih kapaciteta Grada	• Redovita evaluacija provedbe mjera • Praćenje novih prijetnji i trendova • Prilagodba mjera razvoju tehnologije i rizika
---------------------------------	---	--

4.9. Ekološka i zdravstvena sigurnost

Ekološka i zdravstvena sigurnost predstavljaju sve važniju dimenziju urbane sigurnosti, osobito u kontekstu klimatskih promjena, demografskih promjena i povećanih pritisaka na urbani prostor. Iako Grad Varaždin bilježi visoku razinu kvalitete života i povoljne okolišne pokazatelje u usporedbi s mnogim drugim urbanim sredinama, suvremeni izazovi zahtijevaju sustavan i preventivan pristup upravljanju ekološkim i zdravstvenim rizicima. U kontekstu ove Strategije, ekološka i zdravstvena sigurnost promatraju se kao sastavni dio urbane otpornosti, jer izravno utječu na svakodnevnu sigurnost građana, funkcioniranje javnih službi i dugoročnu stabilnost grada. Rezultati online ankete upućuju da građani zdravstvenu i ekološku dimenziju doživljavaju kao sastavni dio urbane sigurnosti, pri čemu se osobito ističu dostupnost zdravstvenih usluga i utjecaj okolišnih čimbenika na kvalitetu života.

A. Ekološka sigurnost

Ekološka sigurnost u urbanom kontekstu odnosi se na sposobnost grada da spriječi, ublaži i upravlja okolišnim rizicima koji mogu negativno utjecati na zdravlje ljudi, sigurnost javnih prostora i funkcioniranje urbanih sustava. U Varaždinu su **ključni izazovi** povezani s kvalitetom zraka i bukom, utjecajem prometa, upravljanjem otpadom, kao i s posljedicama klimatskih promjena poput toplinskih valova, intenzivnih oborina i urbanih toplinskih otoka.

Posebnu ulogu u jačanju ekološke sigurnosti imaju **zelene i plave površine**, koje osim ekološke imaju i značajnu sigurnosnu i zdravstvenu funkciju. Parkovi, šetnice, vodeni tokovi i ostali elementi zelene infrastrukture doprinose smanjenju toplinskog stresa, poboljšanju kvalitete zraka te stvaranju sigurnijih i ugodnijih javnih prostora. U tom smislu, ekološka sigurnost nije samo pitanje zaštite okoliša, već i pitanje planiranja prostora, održavanja javne imovine i prilagodbe grada klimatskim rizicima.

Upravljanje ekološkom sigurnošću zahtijeva **koordinaciju** između različitih gradskih službi, kontinuirano praćenje okolišnih pokazatelja te integraciju ekoloških aspekata u planiranje razvoja grada. Time se stvaraju preduvjeti za smanjenje rizika, povećanje otpornosti urbanog prostora i očuvanje osjećaja sigurnosti među građanima.

B. Zdravstvena sigurnost

Zdravstvena sigurnost obuhvaća **sposobnost grada** da zaštiti zdravlje stanovništva, osigura kontinuitet zdravstvenih usluga te pravodobno reagira na zdravstvene krize i izvanredne situacije. Iskustva iz razdoblja pandemije bolesti COVID-19 jasno su pokazala važnost pripremljenosti zdravstvenog sustava, međuinstitucionalne suradnje i transparentne komunikacije s građanima.

U urbanom okruženju **zdravstvena sigurnost usko je povezana s** okolišnim uvjetima, načinom života i dostupnošću javnih usluga. Kvaliteta zraka, razina buke, dostupnost zelenih površina, ali i sigurnost hrane i vode, izravno utječu na fizičko i mentalno zdravlje stanovništva. **Posebnu pažnju potrebno je posvetiti** zaštiti ranjivih skupina, poput starijih osoba, djece i osoba s kroničnim bolestima, koje su osjetljivije na okolišne i zdravstvene rizike.

Zdravstvena sigurnost uključuje i **jačanje svijesti građana** o preventivnim mjerama, zdravim stilovima života i odgovornom korištenju javnih resursa. U tom kontekstu, grad ima važnu ulogu u koordinaciji dionika, osiguravanju dostupnih informacija te stvaranju okruženja koje potiče fizičko i mentalno blagostanje. Jačanjem zdravstvene sigurnosti doprinosi se ne samo boljoj kvaliteti života, već i većem povjerenju građana u sposobnost grada da učinkovito upravlja kriznim situacijama.

Istaknuto

Ekološka i zdravstvena sigurnost predstavljaju ključne preduvjete urbane otpornosti, jer okolišni i zdravstveni rizici izravno utječu na kvalitetu života, percepciju sigurnosti i sposobnost grada da pravodobno reagira na krizne situacije.

Generalni cilj, mjere i aktivnosti

Generalni cilj unapređenja ekološke i zdravstvene sigurnosti jest jačanje otpornosti Grada Varaždina na okolišne i zdravstvene rizike kroz preventivno djelovanje, međusektorsku koordinaciju i integraciju sigurnosnih aspekata u upravljanje urbanim prostorom i javnim uslugama.

Tablica 21. Predložene mjere i aktivnosti za unapređenje ekološke i zdravstvene sigurnosti

Mjera	Opis mjere	Aktivnost
Integracija ekoloških rizika u sustav urbane sigurnosti	Sustavno uključivanje okolišnih rizika u planiranje i provedbu mjera urbane sigurnosti	• Identifikacija okolišnih rizika s potencijalnim sigurnosnim učincima • Povezivanje podataka o okolišu s prostornim i sigurnosnim analizama • Uključivanje ekoloških aspekata u procjene urbane otpornosti
Jačanje otpornosti na klimatske i okolišne ekstreme	Unaprjeđenje sposobnosti grada da pravodobno odgovori na klimatske i okolišne stresore	• Razvoj preventivnih i prilagodbenih mjera za toplinske valove i ekstremne oborine • Korištenje zelene i plave infrastrukture kao sigurnosnog resursa • Integracija klimatskih rizika u planiranje javnih prostora
Unaprjeđenje zdravstvene pripravnosti i otpornosti	Jačanje kapaciteta za odgovor na zdravstvene krize i izvanredne situacije	• Jačanje suradnje sa zdravstvenim ustanovama i javnozdravstvenim institucijama • Razvoj scenarija postupanja u zdravstvenim krizama • Razmjena informacija i koordinacija relevantnih dionika
Prevenција zdravstvenih rizika u urbanom prostoru	Smanjenje izloženosti stanovništva okolišnim i zdravstvenim rizicima u svakodnevnom životu	• Praćenje utjecaja buke, zraka i okolišnih uvjeta na zdravlje građana • Integracija zdravstvenih kriterija u upravljanje javnim prostorima • Posebna pažnja na zaštitu ranjivih skupina
Informiranje i jačanje svijesti građana	Povećanje razine informiranosti i osobne otpornosti građana	• Pravodobno informiranje o okolišnim i zdravstvenim rizicima • Edukativne aktivnosti o preventivnom ponašanju i zdravim stilovima života • Razvoj komunikacijskih protokola u kriznim situacijama

5. Ključni projekti urbane sigurnosti i pokazatelji ishoda njihove realizacije

Ovo poglavlje ne uvodi nove mjere i aktivnosti, niti zamjenjuje ili operacionalizira mjere i aktivnosti definirane u poglavlju 4 Strategije. Dok poglavlje 4 obuhvaća tematske mjere i aktivnosti koje se provode kontinuirano ili se Strategijom uvode kao trajni oblici djelovanja u okviru nadležnosti Grada Varaždina i njegovih službi, u suradnji s relevantnim institucijama i dionicima, poglavlje 5 usmjereno je na prepoznavanje i strateško pozicioniranje ključnih razvojnih projekata i zahvata koji već postoje ili su u pripremi, a koji svojim ishodima značajno doprinose unapređenju urbane sigurnosti.

Grad Varaždin je u prethodnom razdoblju pokrenuo i razvio niz strateških projekata i planskih dokumenata koji izravno ili neizravno doprinose unaprjeđenju urbane sigurnosti. Strategijom urbane sigurnosti ti se projekti prepoznaju kao ključni elementi sustava urbane sigurnosti te se njome želi dati dodatni strateški doprinos njihovoj uspješnoj realizaciji, dovršetku i implementaciji, kroz poticanje koordinacije, vidljivosti i međusobnog povezivanja mjera i aktivnosti.

Pripadajući pokazatelji ishoda realizacije ključnih projekata urbane sigurnosti detaljno su prikazani u tablici 23, u poglavlju 7. Prilozi, čime je osigurana preglednost i jasna razdvojenost projektnog i evaluacijskog dijela Strategije.

5.1. Unapređenje sustava javnog prijevoza

Projekt unapređenja sustava javnog prijevoza u Gradu Varaždinu temelji se na izrađenoj analizi i planskoj dokumentaciji usmjerenoj na razvoj održivog, pouzdanog i funkcionalnog sustava javnog prijevoza putnika. Projekt obuhvaća unaprjeđenje organizacijskog i operativnog modela javnog prijevoza, modernizaciju sustava te osiguravanje njegove dugoročne održivosti, s ciljem poboljšanja dostupnosti, kvalitete i učinkovitosti javnog prijevoza u urbanom području Grada Varaždina.⁴

Značaj projekta za urbanu sigurnost očituje se u njegovu izravnom utjecaju na sigurnost kretanja, dostupnost javnih usluga i otpornost urbanog sustava. Kvalitetan i pouzdan javni prijevoz smanjuje ovisnost o osobnim vozilima, doprinosi smanjenju prometnih zagušenja i prometnih nezgoda te povećava sigurnost svih sudionika u prometu, osobito pješaka, djece, starijih osoba i osoba

⁴ Sveučilište Sjever (2025.), Studija izvodljivosti i pojednostavljena CBA analiza za uspostavu održivog sustava javnog prijevoza putnika na području Grada Varaždina.

smanjene pokretljivosti. Osim toga, stabilan sustav javnog prijevoza predstavlja važan element urbane otpornosti jer omogućuje kontinuitet mobilnosti i dostupnost ključnih usluga i u izvanrednim situacijama, čime se jača ukupna razina sigurnosti i socijalne uključenosti u gradu.

Strategijom urbane sigurnosti Grada Varaždina unapređenje sustava javnog prijevoza **prepoznaje se** kao jedan od važnih projekata koji doprinosi sigurnijem, otpornijem i funkcionalnijem urbanom okruženju. Strategijom se **želi dati dodatni doprinos** realizaciji i implementaciji projekta kroz njegovo strateško pozicioniranje u kontekstu urbane sigurnosti, poticanje povezivanja prometnih, sigurnosnih i socijalnih politika te jačanje svijesti o javnom prijevozu kao ključnom elementu sigurnosti i kvalitete života građana.

Očekuje se da će unapređenje sustava javnog prijevoza doprinijeti povećanju sigurnosti u prometu, smanjenju prometnih zagušenja i opterećenja urbanog prostora te poboljšanju dostupnosti i mobilnosti stanovništva. Projekt bi trebao imati pozitivan učinak na sigurnost ranjivih skupina, kontinuitet funkcioniranja grada u redovitim i izvanrednim okolnostima te smanjenje negativnih utjecaja prometa na okoliš i kvalitetu života. U širem smislu, razvoj pouzdanog sustava javnog prijevoza doprinosi jačanju otpornosti Grada Varaždina i stvaranju sigurnijeg i održivijeg urbanog okruženja.

5.2. Izgradnja javne garaže u Prešernovoj ulici

Projekt izgradnje javne garaže u Prešernovoj ulici predstavlja važan infrastrukturni zahvat Grada Varaždina usmjeren na unaprjeđenje prometne i komunalne infrastrukture u užem gradskom središtu. Projekt je usmjeren na povećanje dostupnosti parkirališnih kapaciteta te racionalnije upravljanje mirovanjem vozila, osobito u zonama visoke frekvencije prometa, javnih ustanova i povijesne jezgre grada.

Značaj projekta za urbanu sigurnost ogleda se u činjenici da je nedostatak adekvatnih parkirališnih kapaciteta u središtu grada prepoznat kao jedan od čimbenika koji negativno utječu na prometnu sigurnost, protočnost prometa i sigurnost korištenja javnih prostora. Povećani prometni pritisak, nepropisno parkiranje te zadržavanje vozila u užem gradskom središtu dovode do zagušenja ulica, smanjenja preglednosti i povećanog rizika za pješake i bicikliste. Takve okolnosti mogu dodatno otežavati pravodobni i nesmetani pristup žurnih i interventnih službi. Izgradnja javne garaže u Prešernovoj ulici doprinosi rješavanju navedenih izazova stvaranjem preduvjeta za racionalnije

upravljanje prometom u mirovanju, smanjenje prometnog opterećenja okolnih ulica te povećanje ukupne razine sigurnosti i funkcionalnosti urbanog prostora.

Strategijom urbane sigurnosti Grada Varaždina projekt izgradnje javne garaže u Prešernovoj ulici **prepoznaje se** kao infrastrukturni projekt koji ima značajan doprinos unapređenju urbane sigurnosti, osobito u području prometne sigurnosti, zaštite javnih prostora i operativne dostupnosti interventnih službi. Strategijom se želi dati dodatni doprinos uspješnoj realizaciji i implementaciji projekta, kroz njegovo pozicioniranje u širi sustav mjera usmjerenih na sigurnije i funkcionalnije urbano okruženje.

Očekuje se da će realizacija projekta izgradnje javne garaže u Prešernovoj ulici imati bitan pozitivan učinak na smanjenje prometnih zagušenja i nepropisnog parkiranja u središtu grada, čime se izravno doprinosi povećanju sigurnosti svih sudionika u prometu. Projekt bi trebao doprinijeti poboljšanju sigurnosti pješaka i biciklista, osobito u zonama povećane frekvencije kretanja, kao i unapređenju pristupačnosti javnih ustanova i javnih prostora. Istodobno se stvaraju bolji uvjeti za nesmetano i učinkovitije djelovanje žurnih i interventnih službi, što ima poseban značaj u kriznim i izvanrednim situacijama. U širem smislu, projekt doprinosi unapređenju ukupne funkcionalnosti, uređenosti i sigurnosti urbanog prostora Grada Varaždina.

5.3. Uspostava Centra vatrogasne djelatnosti u Varaždinu

Projekt uspostave Centra vatrogasne djelatnosti u Varaždinu predstavlja jedan od ključnih infrastrukturnih i organizacijskih zahvata Grada usmjerenih na jačanje sustava vatrogastva i civilne zaštite. Projekt obuhvaća uspostavu suvremenog i funkcionalno objedinjenog centra koji omogućuje učinkovit rad vatrogasnih postrojbi, smještaj potrebne opreme i vozila, provođenje osposobljavanja i vježbi te koordinaciju operativnih aktivnosti u svakodnevnim i izvanrednim situacijama. Time se stvaraju prostorni i organizacijski preduvjeti za dugoročno unapređenje vatrogasne djelatnosti i ukupne sigurnosne infrastrukture Grada Varaždina.⁵

Značaj projekta za urbanu sigurnost očituje se u njegovoj izravnoj ulozi u jačanju operativne spremnosti i otpornosti grada na krizne i izvanredne događaje. Vatrogasne postrojbe predstavljaju jednu od temeljnih sastavnica sustava urbane sigurnosti, s ključnom ulogom ne samo u gašenju požara, već i u tehničkim intervencijama, prometnim nesrećama, elementarnim nepogodama te

⁵ JVP Grada Varaždina, Centar vatrogasne djelatnosti u Varaždinu program.

drugim izvanrednim situacijama koje mogu ugroziti život, zdravlje i imovinu građana. Uspostavom suvremenog Centra vatrogasne djelatnosti omogućuje se brža i učinkovitija reakcija na sigurnosne prijetnje, bolja prostorna dostupnost interventnih službi te smanjenje operativnih ograničenja postojećih kapaciteta, čime se izravno doprinosi povećanju razine urbane sigurnosti i otpornosti Grada Varaždina.

Strategijom urbane sigurnosti Grada Varaždina projekt uspostave Centra vatrogasne djelatnosti **prepoznaje se** kao jedan od ključnih razvojnih projekata u području civilne zaštite i otpornosti na rizike. Strategijom se želi dati **dodatni doprinos** uspješnoj realizaciji, dovršetku i punoj implementaciji projekta, kroz njegovo strateško pozicioniranje unutar sustava urbane sigurnosti, jačanje međusektorske suradnje te povezivanje s drugim mjerama i aktivnostima usmjerenima na prevenciju i učinkovito upravljanje kriznim situacijama.

Očekuje se da će realizacija projekta doprinijeti povećanju operativne učinkovitosti vatrogasnih službi, skraćenju vremena reakcije u intervencijama te unapređenju uvjeta za provođenje tehničkih, preventivnih i edukativnih aktivnosti. Uspostavom Centra vatrogasne djelatnosti osigurat će se bolji prostorni i tehnički uvjeti za koordinirano djelovanje u kriznim i izvanrednim situacijama, što će imati pozitivan učinak na zaštitu stanovništva, imovine i kritične infrastrukture. U širem kontekstu, projekt doprinosi jačanju otpornosti Grada Varaždina na različite vrste rizika te povećanju ukupne razine sigurnosti i pouzdanosti urbanog sustava.

5.4. Uspostava komunalnog centra Grada Varaždina

Projekt uspostave komunalnog centra Grada Varaždina odnosi se na objedinjavanje komunalne infrastrukture, opreme i ljudskih resursa u jedinstveni funkcionalni sustav koji omogućuje učinkovitije upravljanje komunalnim poslovima i javnim prostorima. Komunalni centar zamišljen je kao operativno središte koje objedinjuje ključne komunalne službe, logistiku, vozni park, tehničku opremu i prateće administrativne kapacitete, s ciljem osiguravanja brze, koordinirane i kvalitetne reakcije na svakodnevne potrebe grada, ali i na izvanredne situacije u urbanom prostoru. Grad Varaždin već ima ustrojenu nadležnost u području komunalnog i prometnog redarstva kroz Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo – Odsjek za komunalno, prometno i poljoprivredno redarstvo, a ovom mjerom naglašava se potreba dodatnog unaprjeđenja njegove operativne učinkovitosti, dostupnosti građanima i međuresorne koordinacije.

Značaj projekta za urbanu sigurnost proizlazi iz ključne uloge komunalnih službi u održavanju sigurnosti, funkcionalnosti i urednosti javnih prostora. Stanje komunalne infrastrukture, pravodobno održavanje prometnica, javne rasvjete, zelenih površina i drugih elemenata urbanog prostora izravno utječe na sigurnost kretanja građana, prevenciju nezgoda i očuvanje javnog reda. U kriznim i izvanrednim situacijama, poput vremenskih nepogoda, tehničko-tehnoloških kvarova ili drugih poremećaja u funkcioniranju grada, komunalne službe imaju ključnu ulogu u sanaciji posljedica i uspostavi normalnog stanja. Uspostavom komunalnog centra jača se sposobnost Grada da pravodobno, koordinirano i učinkovito odgovori na takve izazove, čime se doprinosi povećanju razine urbane sigurnosti i otpornosti zajednice.

Strategijom urbane sigurnosti Grada Varaždina uspostava komunalnog centra **prepoznaje se** kao važan infrastrukturno-organizacijski projekt koji doprinosi jačanju sigurnosti javnih prostora, komunalne otpornosti i operativne spremnosti grada. Strategijom se želi dati dodatni doprinos realizaciji i punoj funkcionalnosti komunalnog centra, kroz njegovo pozicioniranje kao sastavnog dijela sustava urbane sigurnosti, poticanje koordinacije s drugim relevantnim službama te povezivanje s mjerama i aktivnostima usmjerenima na prevenciju rizika i učinkovito upravljanje urbanim izazovima.

Očekuje se da će uspostava komunalnog centra doprinijeti učinkovitijem upravljanju komunalnim resursima, bržem reagiranju na komunalne i infrastrukturne probleme te boljoj koordinaciji djelovanja komunalnih službi u redovitim i izvanrednim okolnostima. Projekt bi trebao rezultirati unapređenjem sigurnosti i urednosti javnih prostora, smanjenjem rizika za građane uzrokovanih oštećenom ili neadekvatno održavanom infrastrukturom te povećanjem otpornosti Grada Varaždina na krizne i izvanredne situacije. U konačnici, komunalni centar doprinosi stvaranju sigurnijeg, funkcionalnijeg i kvalitetnijeg urbanog okruženja za svakodnevni život građana.

5.5. Izgradnja deniveliranog prolaza ispod željezničke pruge i rekonstrukcija raskrižja u Ulici Frana Supila

Projekt izgradnje deniveliranog prolaza ispod željezničke pruge i rekonstrukcije dvaju raskrižja u Ulici Frana Supila predstavlja jedan od ključnih infrastrukturnih zahvata za unapređenje urbane i prometne sigurnosti u Gradu Varaždinu. Projektom se rješava dugogodišnji sigurnosni i funkcionalni problem postojećeg cestovno-željezničkog prijelaza u razini, poznatog kao „Kućanska rampa“, koji zbog visoke frekvencije željezničkog prometa uzrokuje česte zastoje, prometne gužve i povećane

rizike za sve sudionike u prometu. Denivelacijom prometnice osigurava se trajna i neometana povezanost zapadnog i istočnog dijela grada, čime se uklanja jedna od najizraženijih infrastrukturnih barijera u urbanom prostoru Varaždina.

Izgradnjom podvožnjaka ispod željezničke pruge te rekonstrukcijom raskrižja u zoni postojećeg pružnog prijelaza i željezničkog kolodvora u kružne tokove značajno se poboljšava protočnost prometa i smanjuje opterećenje postojećeg prometnog sustava. Projekt izravno doprinosi povećanju sigurnosti cestovnog, pješačkog i biciklističkog prometa uklanjanjem konflikta između cestovnog i željezničkog prometa, smanjenjem nepredvidivih prometnih situacija i boljim upravljanjem prometnim tokovima na jednom od najopterećenijih gradskih čvorišta.

S aspekta urbane sigurnosti, projekt ima važan učinak na otpornost grada i učinkovitost sustava hitnih i žurnih službi. Omogućavanjem neometanog prolaska kroz istočni dio grada poboljšava se dostupnost i skraćuje vrijeme dolaska hitne medicinske pomoći, vatrogasaca i policije, što je osobito važno u kriznim i izvanrednim situacijama. Istodobno, rasterećenje prometa smanjuje razinu stresa i rizičnih ponašanja sudionika u prometu, čime se dodatno doprinosi ukupnoj razini javne sigurnosti.

Projekt ima i izražen pozitivan učinak na okolišnu i zdravstvenu sigurnost te kvalitetu života građana. Smanjenjem zastoja i vremena čekanja u prometu očekuje se smanjenje emisija štetnih plinova i buke, kao i učinkovitije korištenje prometne infrastrukture. Dugoročno, projekt doprinosi boljoj prostornoj povezanosti grada, ravnomjernijem razvoju gradskih četvrti i stvaranju sigurnijeg, protočnijeg i funkcionalnijeg urbanog okruženja, u skladu s ciljevima ove Strategije urbane sigurnosti.

6. Provedbeni okvir Strategije urbane sigurnosti Grada Varaždina

Način realizacije ciljeva, mjera i aktivnosti te projekata Strategije urbane sigurnosti Grada Varaždina temelji se na sustavnom, integriranom i prilagodljivom pristupu upravljanju sigurnošću i urbanom otpornošću, u skladu s načelima međunarodnog standarda ISO 22370 (*Security and Resilience – Urban Resilience*). Standard se u ovom dokumentu ne primjenjuje kao normativni okvir za certifikaciju, već kao konceptualni model koji usmjerava način razmišljanja, planiranja i upravljanja sigurnosnim politikama na razini grada.

Strategija se promatra kao dinamičan i dugoročan dokument, čija se provedba temelji na koordiniranom djelovanju institucija, kontinuiranom praćenju rezultata te mogućnosti prilagodbe mjera u skladu s promjenama u urbanom okruženju, pojavom novih rizika i razvojem potreba lokalne zajednice.

6.1. Model upravljanja provedbom Strategije

Provedba Strategije temelji se na jasno strukturiranom modelu upravljanja koji osigurava razgraničenje nadležnosti, učinkovit protok informacija i koordinirano donošenje odluka. Model upravljanja razlikuje **stratešku razinu**, **operativnu razinu** i **partnersku razinu**, čime se osigurava da se ciljevi Strategije dosljedno provode na svim razinama gradskog sustava.

Grad Varaždin ima ulogu nositelja Strategije te osigurava institucionalni, organizacijski i administrativni okvir za njezinu provedbu, uključujući usklađivanje Strategije s drugim razvojnim i planskim dokumentima Grada, kao i s proračunskim i provedbenim mehanizmima.

Vijeće za prevenciju kriminaliteta Grada Varaždina djeluje kao **središnje strateško tijelo** za praćenje i usmjeravanje provedbe Strategije urbane sigurnosti te za koordinaciju njezine implementacije na strateškoj razini. U toj ulozi Vijeće ima savjetodavnu i koordinacijsku funkciju te predstavlja platformu za razmjenu informacija i usklađivanje stavova ključnih dionika uključenih u područje urbane sigurnosti. Vijeće razmatra stanje urbane sigurnosti, prati ostvarenje strateških ciljeva, daje preporuke za unaprjeđenje mjera te potiče međuresornu suradnju i partnerski pristup rješavanju sigurnosnih izazova.

Operativna provedba ciljeva, mjera i aktivnosti odvija se kroz nadležna gradska upravna tijela i partnerske institucije, u skladu s njihovim zakonskim ovlastima, stručnim kompetencijama i

područjima djelovanja. Na partnerskoj razini, provedba Strategije oslanja se na suradnju s tijelima državne uprave, javnim ustanovama, pravnim osobama od interesa za sustav civilne zaštite, organizacijama civilnog društva, akademskom zajednicom te privatnim sektorom, koji kroz svoje nadležnosti i aktivnosti doprinose ostvarivanju ciljeva urbane sigurnosti.

6.2. Provedba mjera kroz međuresornu i partnersku suradnju

Strategija urbane sigurnosti polazi od pretpostavke da su sigurnost i otpornost grada rezultat zajedničkog djelovanja različitih sektora i dionika. Stoga se provedba mjera temelji na **međuresornoj i partnerskoj suradnji**, koja omogućuje cjelovit i uravnotežen pristup sigurnosnim izazovima.

U provedbu Strategije uključena su gradska upravna tijela, policija, sustav civilne zaštite, zdravstvene i obrazovne ustanove, komunalne službe, kao i organizacije civilnog društva i drugi relevantni akteri. Takav model suradnje omogućuje bolje povezivanje preventivnih, operativnih i edukativnih aktivnosti te učinkovitije korištenje postojećih ljudskih, organizacijskih i financijskih resursa.

Posebna pozornost posvećuje se suradnji s građanima i lokalnom zajednicom, koji se prepoznaju kao važan izvor informacija o lokalnim sigurnosnim izazovima, ali i kao aktivni sudionici u jačanju otpornosti zajednice. Kroz partnerski pristup potiče se povjerenje između institucija i građana te se jača zajednička odgovornost za sigurnost grada.

6.3. Dinamika provedbe i prilagodljivost Strategije

Provedba Strategije planirana je kao kontinuiran proces tijekom cijelog razdoblja važenja Strategije do 2031. godine. Mjere i aktivnosti provode se postupno, u skladu s utvrđenim prioritetima, raspoloživim kapacitetima i financijskim mogućnostima, uz stalno praćenje učinaka.

Strategija se definira kao **živi dokument**, koji omogućuje prilagodbu i nadogradnju u slučaju promjena sigurnosnog okruženja, pojave novih rizika ili promjena u zakonodavnom i institucionalnom okviru. Takav pristup omogućuje pravodobno reagiranje na nepredviđene okolnosti, bez potrebe za izradom potpuno novih strateških dokumenata.

Prilagodljivost Strategije osigurava se kroz redovito praćenje provedbe, razmjenu informacija među dionicima te kroz ulogu Vijeća za prevenciju kriminaliteta, koje ima važnu ulogu u prepoznavanju potreba za izmjenama i davanju preporuka za unaprjeđenje mjera.

6.4. Praćenje, evaluacija i kontinuirano unaprjeđenje provedbe

Praćenje i evaluacija provedbe Strategije urbane sigurnosti Grada Varaždina provode se sustavno i planski, utemeljeno na ciljevima, mjerama i aktivnostima definiranim u poglavlju 4, ključnim projektima urbane sigurnosti iz poglavlja 5 te pokazateljima ishoda prikazanim u poglavlju 7. Prilozi.

Sustav praćenja usmjeren je na praćenje ostvarenja strateških ciljeva, provedbe mjera i aktivnosti te ostvarenih ishoda ključnih projekata, pri čemu omogućuje pravodobno uočavanje napretka, kao i potrebu za prilagodbom pristupa i mjera u slučaju uočenih odstupanja..

Predviđeno je **redovito praćenje provedbe Strategije i izrada godišnjih izvješća** koja obuhvaćaju pregled provedenih aktivnosti, procjenu učinkovitosti primijenjenih mjera i aktivnosti te identificiranje izazova i okolnosti koje utječu na provedbu. Godišnja izvješća služe kao informacijska osnova za gradonačelnika i druga relevantna tijela Grada Varaždina, kao i za razmatranje mogućih korektivnih ili prilagodbenih mjera u skladu s razvojem potreba i prioriteta.

Na temelju rezultata praćenja i evaluacije osigurava se primjena **načela kontinuiranog unaprjeđenja**, koje predstavlja jedno od temeljnih obilježja suvremenog upravljanja urbanom sigurnošću i otpornošću, u skladu s relevantnim međunarodnim standardima. Strategija se time promatra kao dinamičan i prilagodljiv okvir, a ne kao jednokratni dokument, koji omogućuje dugoročni razvoj sigurnog, otpornog i održivog urbanog okruženja.

7. Prilozi

Tablica 22. Pregled prioritetnih područja, mjera, aktivnosti i nositelja provedbe Strategije urbane sigurnosti

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
Sigurnost manifestacija i velikih javnih okupljanja	Sustavno planiranje sigurnosti manifestacija	- Izrada i redovito ažuriranje sigurnosnih planova za velike manifestacije (npr. Špancirfest, Advent) - Provedba procjena sigurnosnih rizika i scenarija ugroze prije održavanja događanja - Uključivanje policije, civilne zaštite, vatrogasaca i hitnih službi u fazu planiranja	Organizator manifestacije (npr. Turistička zajednica Grada Varaždina, Koncertni ured, privatni organizatori) , u suradnji s Policijskom upravom varaždinskom, službama civilne zaštite, vatrogasnim postrojbama, zdravstvenim službama i organizatorima manifestacija.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije (2026.–2031.).	Postojanje i primjena standardiziranih sigurnosnih planova za manifestacije i javna okupljanja.
	Primjena načela „security by design“ u javnom prostoru	- Planiranje rasporeda urbanih elemenata (žardinjere, urbana oprema) radi otežavanja neovlaštenog ulaska vozila u zone okupljanja - Oblikovanje prostora manifestacija na način koji sprječava pravocrtno kretanje vozila prema / kroz masu ljudi - Usklađivanje sigurnosnih rješenja s estetskim i funkcionalnim obilježjima javnog prostora	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo , u suradnji s Upravnim odjelom za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenja, organizatorima manifestacija i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Uključenost sigurnosnih aspekata u planiranje i privremeno uređenje prostora za javna okupljanja.
	Upravljanje prometom i parkiranjem tijekom manifestacija	Uvođenje privremenih prometnih regulacija i zabrana prometa u zonama okupljanja	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo , u suradnji s Policijskom upravom varaždinskom, prometnim redarstvom, komunalnim	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Smanjen broj prometnih zastoja i sigurnosnih incidenata

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
		- Planiranje alternativnih prometnih pravaca i parkirališnih kapaciteta - Integracija postojećih i planiranih infrastrukturnih rješenja (npr. javne garaže) u sigurnosne planove manifestacija	službama i organizatorima manifestacija.		povezanih s prometom tijekom održavanja manifestacija.
	Upravljanje masama i prohodnost prostora	- Definiranje i jasno označavanje ulaznih i izlaznih točaka te evakuacijskih pravaca - Osiguravanje prohodnosti interventnih koridora za hitne i sigurnosne službe - Praćenje gustoće okupljanja i prilagodba organizacije prostora prema potrebi	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s Policijskom upravom varaždinskom, vatrogasnim postrojbama, službama civilne zaštite i organizatorima manifestacija.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Osigurana prohodnost prostora i smanjenje rizika od gužvi i zastoja tijekom javnih okupljanja.
	Koordinacija operativnih snaga i organizatora	- Uspostava jasnih komunikacijskih i zapovjednih protokola tijekom manifestacija - Provedba zajedničkih pripremni sastanaka i po potrebi simulacijskih vježbi - Definiranje odgovornosti organizatora u provedbi sigurnosnih mjera	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s Policijskom upravom varaždinskom, vatrogasnim službama, hitnom medicinskom pomoći, civilnom zaštitom i organizatorima manifestacija.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Unaprijedena razina koordinacije i razmjene informacija među uključenim dionicima tijekom manifestacija.
	Komunikacija i informiranje javnosti o sigurnosnim aspektima	Informiranje javnosti o prometnim regulacijama i sigurnosnim uputama putem medija i digitalnih kanala	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s Upravnim odjelom za društvene djelatnosti i Upravnim odjelom za gradnju i komunalno	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Povećana dostupnost i pravodobnost informacija o sigurnosnim pravilima i

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
		• Vidljivo označavanje sigurnosnih informacija na lokacijama događanja • Koordinacija komunikacije između Grada, organizatora i nadležnih službi	gospodarstvo, organizatorima manifestacija i medijima.		preporukama za građane.
	Praćenje i unaprjeđenje sigurnosnih praksi manifestacija	• Provedba evaluacija sigurnosnih aspekata nakon većih manifestacija • Analiza uočenih izazova i dobrih praksi • Ažuriranje sigurnosnih planova i mjera temeljem stečenih iskustava i promjena u sigurnosnom okruženju	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća i Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo , u suradnji s Policijskom upravom varaždinskom, organizatorima manifestacija i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Redovita evaluacija sigurnosnih praksi i uvođenje poboljšanja temeljem iskustava i analiza održanih manifestacija.
Prevenција kriminaliteta i jačanje javne sigurnosti	Razvoj sigurnog urbanog prostora	• Poboljšanje javne rasvjete na frekventnim i rizičnim lokacijama • Uređenje nepreglednih prostora, prilaza i prolaza • Širenje primjene video-nadzora na javnim površinama u skladu s propisima o zaštiti podataka • Uvođenje principa „sigurnosti kroz urbanističko planiranje“ u nove razvojne projekte	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo , u suradnji s Upravnim odjelom za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenja, Policijskom upravom varaždinskom, komunalnim redarstvom i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije (2026.–2031.).	Unaprijeđeni sigurnosni uvjeti u javnim prostorima, uključujući veću preglednost, uređenost i funkcionalnost prostora.
	Sigurnost prometa i javnih površina	• Uvođenje dodatnih uspornika prometa u zonama škola i vrtića • Unaprjeđenje pješačkih i biciklističkih zona	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo , u suradnji s Policijskom upravom varaždinskom, prometnim i	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Poboljšana razina sigurnosti prometa i korištenja javnih površina.

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
		- Dosljedna provedba i nadzor zabrane vožnje električnih romobila u pješačkoj zoni te daljnje uređenje korištenja drugih osobnih prijevoznih sredstava u javnom prostoru - Poboljšanje upravljanja prometom i parkiranjem tijekom javnih manifestacija	komunalnim redarstvom te drugim relevantnim dionicima.		
	Preventivni programi za djecu i mlade	- Programi prevencije nasilja, vandalizma i ovisnosti - Radionice o sigurnom ponašanju u javnom prostoru - Razvoj sportskih, kulturnih i volonterskih sadržaja za mlade u slobodno vrijeme	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama, Policijskom upravom varaždinskom, organizacijama civilnog društva i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Broj i kontinuitet provedenih preventivnih programa usmjerenih djeci i mladima.
	Jačanje komunikacije s građanima	- Korištenje postojećih komunikacijskih platformi za prijavu problema i prijedloga - Redovito informiranje građana o sigurnosnim temama - Održavanje javnih tribina i preventivnih kampanja	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s Upravnim odjelom za društvene djelatnosti, Policijskom upravom varaždinskom, medijima i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Povećana dostupnost i redovitost informacija građanima o pitanjima javne sigurnosti i prevencije kriminaliteta.
	Podrška integraciji i međuljudskom povjerenju	- Poticanje sportskih i kulturnih programa koji uključuju nove stanovnike i strane radnike - Suradnja s udrugama u provedbi integracijskih aktivnosti - Kampanje za promociju međukulturnog dijaloga	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji s organizacijama civilnog društva, Policijskom upravom varaždinskom, lokalnim zajednicama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Opseg i kontinuitet aktivnosti usmjerenih na jačanje integracije i međuljudskog povjerenja u zajednici.

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
	Praćenje percepcije sigurnosti	• Redovito provođenje anketa o percepciji sigurnosti • Razvoj indikatora sigurnosti po gradskim zonama • Javna objava sažetih rezultata i trendova	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji s Policijskom upravom varaždinskom i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Rezultati redovitog praćenja percepcije sigurnosti građana i uočeni trendovi u razdoblju važenja Strategije.
Civilna zaštita i otpornost na rizike	Sustavno upravljanje rizicima	• Redovito ažuriranje procjene rizika i planova djelovanja u kriznim situacijama • Razvoj jedinstvene baze podataka potencijalnih rizika i gradske kritične infrastrukture • Periodične simulacije kriznih scenarija i testiranje planova postupanja	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s operativnim snagama sustava civilne zaštite, Policijskom upravom varaždinskom, vatrogasnim postrojbama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije (2026.–2031.).	Redovito ažurirani dokumenti i postupci upravljanja rizicima te njihova primjena u planiranju i djelovanju.
	Jačanje infrastrukture civilne zaštite	• Uređenje i opremanje postojećih skloništa • Izrada karata evakuacijskih ruta i punktova sigurnosti • Nabava opreme za krizne situacije i tehničke intervencije	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s operativnim snagama sustava civilne zaštite, Policijskom upravom varaždinskom, vatrogasnim postrojbama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Unaprijeđeni infrastrukturni uvjeti za djelovanje sustava civilne zaštite.
	Jačanje operativnih kapaciteta civilne zaštite	• Kontinuirano osuvremenjivanje vatrogasne opreme i vozila za požarne i tehničke intervencije • Poticaj dodatnom osposobljavanju vatrogasaca za spašavanja u prometu,	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s operativnim snagama civilne zaštite, vatrogasnim postrojbama, hitnom medicinskom pomoći i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Povećana razina operativne spremnosti i osposobljenosti sustava civilne zaštite.

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
		tehničke intervencije i postupanje u nepogodama • Uključivanje vatrogastva, Hrvatskog Crvenog križa i HGSS-a u sve vježbe i simulacijske krizne scenarije na razini Grada • Razvoj suradnje s volonterskim društvima i poticanje uključivanja novih članova			
	Unapređenje vatrogasnih pristupa i intervencijske prohodnosti kod viših objekata	• Identifikacija i analiza postojećih vatrogasnih pristupa i interventnih površina kod viših objekata na području Grada • Uređenje, označavanje i održavanje vatrogasnih pojaseva i pristupnih površina u suradnji s nadležnim službama i upraviteljima zgrada • Unapređenje nadzora nad nepropisnim parkiranjem na vatrogasnim pristupima, osobito kod višestambenih zgrada • Usklađivanje prometno-komunalnih rješenja s potrebama vatrogasnih i drugih operativnih snaga civilne zaštite • Podizanje svijesti stanara i vlasnika objekata o važnosti	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo , u suradnji s Upravnim odjelom za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenja, vatrogasnim postrojbama, Policijskom upravom varaždinskom i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Poboljšani uvjeti pristupa i intervencijske prohodnosti za vatrogasne i druge hitne službe.

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
		neometanih vatrogasnih pristupa kroz informativne i edukativne aktivnosti			
	Razvoj operativne spremnosti	• Standardizacija protokola postupanja u krizama • Redovite zajedničke vježbe svih uključenih dionika • Dodatne edukacije za terenske povjerenike civilne zaštite	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s operativnim snagama civilne zaštite, vatrogasnim postrojbama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Redovitost provođenja vježbi, osposobljavanja i provjera operativne spremnosti.
	Informiranje i edukacija građana	• Organizacija javnih edukacija i radionica o samozaštiti • Izrada digitalnih i tiskanih vodiča za postupanje u krizama • Jačanje kampanja usmjerenih na informiranje građana o lokacijama skloništa i evakuacijskim postupcima	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s Upravnim odjelom za društvene djelatnosti, operativnim snagama civilne zaštite, obrazovnim ustanovama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Povećana razina informiranosti i znanja građana o postupanjima u kriznim situacijama.
	Jačanje sustava krizne komunikacije	• Daljnji razvoj postojećih komunikacijskih kanala za krizno informiranje građana • Integracija digitalnih platformi i mobilnih aplikacija za javna upozorenja • Razrada preporučenih protokola za jedinstveno javno komuniciranje u kriznim situacijama	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s operativnim snagama civilne zaštite, medijima i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Uspostavljeni i unaprijeđeni mehanizmi pravodobne i koordinirane krizne komunikacije.
	Razvoj kulture solidarnosti i volontiranja	• Poticanje uključivanja građana u aktivnosti civilne zaštite i volonterske udruge	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji s organizacijama civilnog društva, operativnim snagama civilne	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Broj i kontinuitet aktivnosti usmjerenih na poticanje volontiranja i

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
		• Organizacija obuka za građane za osnovne mjere spašavanja i prve pomoći • Javna priznanja i kampanje za promociju volontiranja u civilnoj zaštiti	zaštite i drugim relevantnim dionicima.		solidarnosti u zajednici.
	Praćenje razine urbane otpornosti	• Razvoj pokazatelja urbane otpornosti • Periodične analize učinkovitosti postojećih ili preporučenih kriznih planova postupanja • Uključivanje građana u evaluaciju razine sigurnosti i pripravnosti	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s Upravnim odjelom za društvene djelatnosti, operativnim snagama civilne zaštite i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Rezultati praćenja i evaluacije razine urbane otpornosti te uočeni trendovi u razdoblju važenja Strategije.
Sigurnost u obrazovnim i javnim institucijama	Edukacija o sigurnosti	• Uključivanje tema poput sigurnosti na internetu, prevencije nasilja i kriznog ponašanja u školski kurikulum • Organizacija simulacijskih vježbi za učenike i osoblje o postupanju u slučaju prirodnih katastrofa ili nasilnih incidenata • Provođenje radionica o sigurnom korištenju tehnologije i društvenih mreža kako bi se smanjio rizik od <i>cyberbullyinga</i> i drugih online prijetnji • Izrada kraćih video sadržaja o raznim izazovima u kojima bi učenici sami bili u glavnim ulogama te postavljanje takvih	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama, Policijskom upravom varaždinskom, operativnim snagama civilne zaštite i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije (2026.–2031.).	Broj i kontinuitet provedenih edukativnih aktivnosti o sigurnosti u obrazovnim i javnim institucijama.

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
		sadržaja na različite online platforme kojima se najčešće služe mladi • Razvoj interaktivnih aplikacija za učenike koje simuliraju krizne situacije (npr. požar, potres, nasilni incident) i educiraju ih o pravilnim reakcijama • Organizacija virtualnih radionica za roditelje i nastavnike o prepoznavanju znakova nasilja ili emocionalnih problema kod djece • Uvođenje nastavnih programa temeljenih na učenju kroz igru i izazove, koji potiču učenike na stjecanje znanja o sigurnosti			
	Jačanje psihološke sigurnosti i podrške	• Uvođenje mobilnog tima za mentalno zdravlje koji bi pružao podršku učenicima, nastavnicima i roditeljima u kriznim situacijama • Povećanje broja stručnih suradnika u školama, poput pedagoga i školskih psihologa, kako bi se osigurala adekvatna podrška učenicima suočenima s nasiljem ili emocionalnim poteškoćama • Organizacija radionica za roditelje o pozitivnom	Upravni odjel za društvene djelatnosti, u suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama, ustanovama socijalne i zdravstvene skrbi, Policijskom upravom varaždinskom i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Poboljšana dostupnost i korištenje oblika psihološke podrške u obrazovnim i javnim institucijama.

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
		roditeljstvu i prevenciji nasilja u obitelji • Provođenje programa prevencije vršnjačkog nasilja i poticanje kulture tolerancije i prihvaćanja među učenicima			
	Poboljšanje fizičke sigurnosti u obrazovnim i javnim institucijama	• Ažuriranje elaborata sigurnosti (snimka postojećeg stanja ustanove (objekta) i analize problema s ocjenom kategorizacije, izrada procjene rizika), projektiranje ili revidiranje projekta tehničke zaštite • Ugradnja sustava kontrole pristupa na ulazima u obrazovne i javne institucije radi smanjenja rizika od neovlaštenog ulaska, kao i unaprjeđenje i proširenje sustava videonadzora unutar obrazovnih i javnih institucija, u skladu s važećim propisima o zaštiti osobnih podataka • Postavljanje dodatne rasvjete u okolini škola i na igralištima radi povećanja vidljivosti i sigurnosti tijekom večernjih sati • Podizanje ograda na adekvatnu visinu kako bi se spriječio neovlašteni pristup školskim prostorima	Obrazovne i javne institucije , u suradnji s Upravnim odjelom za društvene djelatnosti, Policijskom upravom varaždinskom i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Unaprijeđeni uvjeti fizičke sigurnosti u obrazovnim i javnim institucijama.

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
		• Redovito održavanje školske infrastrukture, uključujući igrališta, klupe i sportske objekte, kako bi se spriječile nesreće i vandalizam			
	Unaprjeđenje prometne sigurnosti u blizini škola	• Ugradnja usporivača prometa i pokretnih stupića u blizini škola kako bi se smanjila brzina vozila i povećala sigurnost pješaka • Osiguravanje prostora za sigurno zaustavljanje automobila roditelja prilikom dovođenja i odvođenja djece (tamo gdje je provedivo) • Postavljanje prometnih kamera za nadzor neprilagođene brzine i nepropisnog parkiranja u školskim zonama • Organizacija edukativnih radionica za učenike o prometnoj sigurnosti, uključujući sigurno prelazak ceste i ponašanje u prometu	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo , u suradnji s Policijskom upravom varaždinskom, prometnim redarstvom, odgojno-obrazovnim ustanovama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Poboljšana razina prometne sigurnosti u zonama škola i drugih obrazovnih ustanova.
	Pojačana suradnja različitih aktera	• Kontinuirano provođenje preventivno-represivnih aktivnosti policije u školskim zonama, uključujući kontrolu ulaska i izlaska iz škola prema novom protokolu • Organizacija redovitih sastanaka između škola, roditelja i gradskih službi radi	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s Upravnim odjelom za društvene djelatnosti, Policijskom upravom varaždinskom, odgojno-obrazovnim ustanovama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Unaprijeđena razina koordinacije i suradnje između institucija uključenih u osiguravanje sigurnosti obrazovnih i

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
		razmjene informacija i donošenja zajedničkih odluka o sigurnosnim mjerama • Uključivanje lokalnih organizacija i udruga u edukativne programe o sigurnosti, poput prevencije zloupotrebe droga i nasilja			javnih institucija.
Socijalna sigurnost i zaštita ranjivih skupina	Jačanje zaštite ranjivih i marginalnih skupina	• Unapređenje suradnje socijalnih, zdravstvenih, obrazovnih i sigurnosnih službi • Pravodobno prepoznavanje potreba ranjivih skupina i upućivanje na dostupne oblike podrške • Razvoj ciljanih programa podrške za djecu, starije osobe, osobe s invaliditetom i druge ranjive skupine	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji s ustanovama socijalne skrbi, Policijskom upravom varaždinskom, zdravstvenim ustanovama, organizacijama civilnog društva i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije (2026.–2031.).	Opseg i kontinuitet mjera i programa usmjerenih na zaštitu ranjivih i marginalnih skupina.
	Prevenција socijalne isključenosti i jačanje društvene uključenosti	• Poticanje participacije građana u lokalnim programima i aktivnostima zajednice • Razvoj programa socijalnog uključivanja za dugotrajno nezaposlene i socijalno isključene osobe • Suradnja s organizacijama civilnog društva u provedbi inkluzivnih programa	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji s organizacijama civilnog društva, ustanovama socijalne skrbi, obrazovnim i kulturnim institucijama te drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Broj i raznolikost aktivnosti usmjerenih na povećanje društvene uključenosti i smanjenje socijalne isključenosti.
	Prevenција nasilja u obitelji i ovisnosti	• Provedba preventivnih i edukativnih programa	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji s Policijskom upravom	Kontinuirano tijekom razdoblja	Broj i kontinuitet provedenih preventivnih

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
		usmjerenih na prepoznavanje i sprječavanje nasilja i ovisnosti • Jačanje dostupnosti podrške žrtvama nasilja • Unapređenje međuresorne suradnje u radu s počiniteljima i rizičnim skupinama	varaždinskom, ustanovama socijalne i zdravstvene skrbi, obrazovnim institucijama i organizacijama civilnog društva.	važenja Strategije.	programa i aktivnosti usmjerenih na suzbijanje nasilja u obitelji i ovisnosti.
	Unapređenje mentalnog zdravlja i psihološke podrške	• Jačanje mreže psihološke i savjetodavne podrške za djecu, mlade i obitelji u riziku • Destigmatizacija traženja psihološke pomoći kroz informativne i edukativne aktivnosti • Uključivanje mentalnog zdravlja u šire programe urbane sigurnosti i otpornosti	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji sa zdravstvenim ustanovama, ustanovama socijalne skrbi, obrazovnim institucijama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Poboljšana dostupnost i korištenje usluga psihološke i savjetodavne podrške.
	Sustavno rješavanje problema beskućništva	• Unapređenje dostupnosti smještaja i socijalne podrške beskućnicima • Razvoj programa postupne reintegracije u zajednicu • Suradnja s nadležnim institucijama u rješavanju zdravstvenih i socijalnih potreba korisnika	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji s ustanovama socijalne skrbi, organizacijama civilnog društva, zdravstvenim institucijama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Uspostava i kontinuitet provedbe mjera i programa usmjerenih na smanjenje beskućništva i socijalnu reintegraciju.
	Unapređenje infrastrukture socijalne skrbi (sigurna kuća i skloništa)	• Rješavanje imovinsko-pravnog statusa lokacija postojećih objekata socijalne skrbi • Planiranje i izgradnja novih objekata u skladu s važećim zakonskim propisima	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo , u suradnji s Upravnim odjelom za društvene djelatnosti, ustanovama socijalne skrbi, organizacijama civilnog društva i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Unaprijeđeni prostorni i tehnički uvjeti objekata socijalne skrbi namijenjenih

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
		• Osiguravanje adekvatnih i humanih uvjeta smještaja bez smanjenja kapaciteta			zaštiti ranjivih skupina.
	Uključivanje korisnika u zajednicu i rad za opće dobro	• Razvoj prilagođenih programa uključivanja u rad za opće dobro • Individualizirani pristup korisnicima zajamčene minimalne naknade i beskućnicima • Usklađivanje programa s važećim zakonodavstvom i mogućnostima korisnika	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji s organizacijama civilnog društva, ustanovama socijalne skrbi, komunalnim službama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Broj i opseg aktivnosti kojima se korisnici socijalnih programa uključuju u zajednicu i društveno korisne aktivnosti.
Uloga medija, komunikacija i percepcija sigurnosti	Proaktivna komunikacija o sigurnosti	• Redovito pripremanje i distribucija informacija i priopćenja o sigurnosnim aktivnostima Grada • Isticanje preventivnih programa, projekata i dobrih praksi u području sigurnosti • Planiranje godišnjih komunikacijskih tema vezanih uz urbanu sigurnost	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s Upravnim odjelom za društvene djelatnosti, Policijskom upravom varaždinskom, operativnim snagama civilne zaštite i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije (2026.–2031.).	Redovitost i jasnoća komunikacije o temama urbane sigurnosti prema građanima.
	Upravljanje kriznom komunikacijom	• Definiranje jasnih protokola krizne komunikacije i nadležnosti • Pravodobno informiranje javnosti o incidentima uz davanje šireg konteksta • Koordinacija komunikacije između Grada, hitnih službi i drugih relevantnih aktera	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s operativnim snagama civilne zaštite, Policijskom upravom varaždinskom, medijima i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Uspostavljeni i primjenjivani protokoli krizne komunikacije u izvanrednim situacijama.

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
	Suradnja s lokalnim medijima	• Redoviti sastanci i razmjena informacija s predstavnicima lokalnih medija • Uključivanje lokalnih medija u kampanje i projekte vezane uz sigurnost • Korištenje ugovornih oblika suradnje za promociju sigurnosnih sadržaja	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s lokalnim medijima, Policijskom upravom varaždinskom i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Kontinuitet suradnje i kvaliteta informiranja javnosti putem lokalnih medija.
	Korištenje gradskih komunikacijskih kanala	• Redovito objavljivanje sadržaja o sigurnosti na gradskim web-stranicama i društvenim mrežama • Usklađivanje poruka između različitih komunikacijskih kanala • Razvoj jednostavnih i razumljivih sadržaja za građane	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji sa svim upravnim odjelima Grada Varaždina, gradskim ustanovama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Povećana dostupnost i učinkovitost gradskih komunikacijskih kanala u informiranju građana o sigurnosnim temama.
	Promocija sigurnosti u turizmu i gospodarstvu	• Promocija Varaždina kao sigurne destinacije kroz medije i promotivne materijale • Suradnja s turističkim i gospodarskim institucijama u komunikacijskim kampanjama • Isticanje priznanja i pokazatelja sigurnosti u javnoj komunikaciji	Upravni odjel za gospodarske djelatnosti , u suradnji s Upravnim odjelom za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća, turističkim zajednicama, gospodarskim subjektima i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Uključivanje sigurnosnih poruka i praksi u promotivne aktivnosti turizma i gospodarstva.
	Praćenje percepcije sigurnosti i medijskog odjeka	• Analiza medijskog sadržaja vezanog uz sigurnost Grada • Praćenje stavova građana, posjetitelja i investitora o sigurnosti	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s Upravnim odjelom za društvene djelatnosti, Policijskom	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Rezultati praćenja percepcije sigurnosti građana i

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
		• Prilagodba komunikacijskih aktivnosti temeljem prikupljenih podataka	upravom varaždinskom i drugim relevantnim dionicima.		analize medijskog izvještavanja o temama urbane sigurnosti.
Integracija nacionalnih manjina, stranaca i drugih društvenih skupina	Jačanje institucionalne integracije nacionalnih manjina	• Suradnja s vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina • Uključivanje manjinskih zajednica u gradske manifestacije i programe • Poticanje međukulturnog dijaloga i zajedničkih aktivnosti	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji s vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina, ustanovama socijalne skrbi, Policijskom upravom varaždinskom i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije (2026.–2031.).	Kontinuitet i opseg aktivnosti usmjerenih na institucionalnu integraciju nacionalnih manjina.
	Sustavna integracija stranih radnika	• Izrada informativnih materijala o pravima, obvezama i lokalnim pravilima • Organizacija orijentacijskih radionica za strane radnike i njihove obitelji • Povezivanje stranih radnika s lokalnim institucijama i uslugama	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji s Upravnim odjelom za gospodarske djelatnosti, poslodavcima, Policijskom upravom varaždinskom i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Uspostava i provedba aktivnosti usmjerenih na olakšavanje integracije stranih radnika u lokalnu zajednicu.
	Suradnja s poslodavcima u integraciji stranih radnika	• Redovita komunikacija i razmjena informacija s poslodavcima • Poticanje poslodavaca na sudjelovanje u programima informiranja i orijentacije • Razvoj smjernica dobre prakse za integraciju stranih radnika	Upravni odjel za gospodarske djelatnosti , u suradnji s poslodavcima, Upravnim odjelom za društvene djelatnosti, Policijskom upravom varaždinskom i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Razina uključenosti poslodavaca u provedbu integracijskih aktivnosti za strane radnike.

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
	Poticanje socijalne uključenosti drugih društvenih skupina	• Suradnja s centrom za socijalnu skrb, udrugama i civilnim sektorom • Provedba programa socijalne uključenosti i podrške • Uključivanje korisnika u lokalne aktivnosti i programe	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji s organizacijama civilnog društva, ustanovama socijalne skrbi, obrazovnim i kulturnim institucijama te drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Broj i raznolikost aktivnosti usmjerenih na jačanje socijalne uključenosti i međusobnog razumijevanja.
	Prevenција diskriminacije i negativnih percepcija	• Edukativne aktivnosti o toleranciji i kulturnoj raznolikosti • Suradnja s medijima na promicanju pozitivnih primjera integracije • Praćenje i prevencija govora mržnje u javnom prostoru	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji s Policijskom upravom varaždinskom, obrazovnim institucijama, organizacijama civilnog društva i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Provedba i kontinuitet preventivnih aktivnosti usmjerenih na smanjenje diskriminacije i negativnih percepcija.
	Koordinacija dionika u području integracije	• Osnivanje ili jačanje lokalnih radnih skupina za integraciju • Redoviti koordinacijski sastanci relevantnih dionika • Razmjena podataka i iskustava radi unaprjeđenja politika integracije	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s Upravnim odjelom za društvene djelatnosti, Upravnim odjelom za gospodarske djelatnosti, Policijskom upravom varaždinskom i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Unaprijeđena razina koordinacije i razmjene informacija među dionicima uključenima u područje integracije.
Informacijska, kibernetička i energetska sigurnost	Unaprjeđenje informacijske sigurnosti	• Provedba GAP analize informacijske sigurnosti • Izrada i redovito ažuriranje politika informacijske sigurnosti i zaštite podataka • Definiranje jasnih uloga i odgovornosti za upravljanje informacijama	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s gradskim upravnim odjelima, javnim ustanovama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije (2026.–2031.).	Unaprijeđeni interni postupci i prakse informacijske sigurnosti u radu gradske uprave i

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
		Standardizacija procedura upravljanja podacima i pristupnim pravima			povezanih sustava.
	Upravljanje podacima i IT infrastrukturom	- Konsolidacija IT sustava gradske uprave i gradskih poduzeća - Modernizacija zastarjele opreme - Razmatranje centraliziranog podatkovnog centra ili hibridnog <i>cloud</i> rješenja - Osiguravanje redovitih sigurnosnih kopija podataka	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s gradskim upravnim odjelima, javnim ustanovama, vanjskim stručnjacima i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Unaprijeđeno upravljanje podacima i pouzdanost IT infrastrukture Grada.
	Jačanje kibernetičke sigurnosti	- Uspostava sustava nadzora i ranog otkrivanja kibernetičkih incidenata - Izrada i testiranje planova odgovora na incidente - Redovito ažuriranje i zakrpavanje sustava - Usklađivanje s nacionalnim i međunarodnim sigurnosnim standardima	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s gradskim ustanovama, vanjskim stručnjacima za kibernetičku sigurnost i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Povećana razina otpornosti informacijskih sustava na kibernetičke prijetnje.
	Razvoj sigurnosne kulture zaposlenika	- Redovite edukacije zaposlenika o kibernetičkim prijetnjama (<i>phishing</i>, socijalni inženjering) - Simulacije kibernetičkih napada - Uvođenje obveznih sigurnosnih edukacija za nove zaposlenike	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s gradskim upravnim odjelima, javnim ustanovama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Kontinuitet edukativnih aktivnosti i povećana razina osviještenosti zaposlenika o sigurnosnim rizicima.

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
		Edukacija rukovoditelja o upravljanju IT i kibernetičkim rizicima			
	Organizacijska otpornost i kontinuitet rada	- Izrada i ažuriranje planova kontinuiteta poslovanja i oporavka nakon incidenta - Testiranje procedura oporavka - Definiranje prioriternih sustava i usluga - Međuresorna koordinacija u kriznim situacijama	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s gradskim upravnim odjelima, javnim ustanovama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Postojanje i primjena mjera za osiguranje kontinuiteta rada u izvanrednim okolnostima.
	Energetska sigurnost gradske kritične infrastrukture	- Identifikacija kritične gradske energetske infrastrukture - Procjena rizika prekida opskrbe - Osiguravanje rezervnih izvora napajanja za ključne objekte - Redovita provjera ispravnosti sustava	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo , u suradnji s Upravnim odjelom za gospodarske djelatnosti, pružateljima energetske usluga, javnim ustanovama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Poboljšana otpornost i pouzdanost opskrbe energijom za gradsku kritičnu infrastrukturu.
	Integracija s civilnom zaštitom	- Usklađivanje sigurnosnih planova s planovima civilne zaštite - Uključivanje IT i energetske scenarije u vježbe civilne zaštite - Jačanje komunikacije i koordinacije između nadležnih službi	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s operativnim snagama civilne zaštite, gradskim upravnim odjelima i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Usklađenost i povezanost informacijskih, komunikacijskih i organizacijskih sustava s djelovanjem civilne zaštite.
	Praćenje i unaprjeđenje sustava	- Redovita evaluacija provedbe mjera - Praćenje novih prijetnji i trendova - Prilagodba mjera razvoju tehnologije i rizika	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s gradskim upravnim odjelima, javnim ustanovama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Redovito praćenje funkcioniranja sustava te uočeni trendovi i poboljšanja u

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
					području informacijske, kibernetičke i energetske sigurnosti.
Ekološka i zdravstvena sigurnost	Integracija ekoloških rizika u sustav urbane sigurnosti	• Identifikacija okolišnih rizika s potencijalnim sigurnosnim učincima • Povezivanje podataka o okolišu s prostornim i sigurnosnim analizama • Uključivanje ekoloških aspekata u procjene urbane otpornosti	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo , u suradnji s Upravnim odjelom za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća, operativnim snagama civilne zaštite, zdravstvenim institucijama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije (2026.–2031.).	Uključenost ekoloških i okolišnih rizika u planiranje i provedbu mjera urbane sigurnosti.
	Jačanje otpornosti na klimatske i okolišne ekstreme	• Razvoj preventivnih i prilagodbenih mjera za toplinske valove i ekstremne oborine • Korištenje zelene i plave infrastrukture kao sigurnosnog resursa • Integracija klimatskih rizika u planiranje javnih prostora	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo , u suradnji s operativnim snagama civilne zaštite, zdravstvenim institucijama, komunalnim službama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Unaprijedena spremnost i prilagodba sustava na klimatske i okolišne ekstreme.
	Unaprjeđenje zdravstvene pripravnosti i otpornosti	• Jačanje suradnje sa zdravstvenim ustanovama i javnozdravstvenim institucijama • Razvoj scenarija postupanja u zdravstvenim krizama • Razmjena informacija i koordinacija relevantnih dionika	Upravni odjel za društvene djelatnosti , u suradnji sa zdravstvenim ustanovama, operativnim snagama civilne zaštite, Policijskom upravom varaždinskom i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Poboljšana razina zdravstvene pripravnosti i otpornosti u izvanrednim okolnostima.

Područje	Mjera	Aktivnost	Koordinator i provedbena tijela	Razdoblje provedbe	Pokazatelji ishoda
	Prevenција zdravstvenih rizika u urbanom prostoru	• Praćenje utjecaja buke, zraka i okolišnih uvjeta na zdravlje građana • Integracija zdravstvenih kriterija u upravljanje javnim prostorima • Posebna pažnja na zaštitu ranjivih skupina	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo , u suradnji s Upravnim odjelom za društvene djelatnosti, zdravstvenim institucijama, komunalnim službama i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Unaprijeđeni uvjeti u javnim prostorima s ciljem smanjenja zdravstvenih rizika.
	Informiranje i jačanje svijesti građana	• Pravodobno informiranje o okolišnim i zdravstvenim rizicima • Edukativne aktivnosti o preventivnom ponašanju i zdravim stilovima života • Razvoj komunikacijskih protokola u kriznim situacijama	Upravni odjel za poslove gradonačelnika i Gradskog vijeća , u suradnji s Upravnim odjelom za društvene djelatnosti, zdravstvenim institucijama, medijima i drugim relevantnim dionicima.	Kontinuirano tijekom razdoblja važenja Strategije.	Povećana razina informiranosti i osviještenosti građana o ekološkim i zdravstvenim rizicima.

Tablica 23. Pokazatelji ishoda ključnih projekata urbane sigurnosti

Naziv projekta	Pokazatelj	Definicija pokazatelja	Mjerilo	Polazna vrijednost (2026.)	Ciljana vrijednost (2031.)
Unapređenje sustava javnog prijevoza	Broj korisnika javnog prijevoza	Ukupan godišnji broj evidentiranih korisnika javnog prijevoza	Broj korisnika / godina	Stanje u godini donošenja Strategije	Povećanje za najmanje 20 %
	Udio građana koji se osjećaju sigurno u javnom prijevozu	Percepcija sigurnosti korisnika javnog prijevoza	% ispitanika	Prema anketi	Povećanje za najmanje 15 %
	Broj prometnih zastoja u središtu grada	Evidentirani prometni zastoji u vršnim satima	Broj zastoja / godina	Prema dostupnim prometnim analizama	Smanjenje za najmanje 10 %
Izgradnja javne garaže u Prešernovoj ulici	Status funkcionalne uspostave javne garaže	Odnosi se na uspostavu javne garaže u Prešernovoj ulici kao funkcionalnog i operativnog parkirališnog sustava dostupnog korisnicima javnih prostora i usluga.	Binarni pokazatelj (0/1)	0	1
Uspostava Centra vatrogasne djelatnosti u Varaždinu	Status operativne uspostave vatrogasnog centra	Odnosi se na uspostavu Centra vatrogasne djelatnosti kao operativnog sustava koji omogućuje učinkovito obavljanje vatrogasnih i intervencijskih aktivnosti u sustavu zaštite i spašavanja.	Binarni pokazatelj (0/1)	0	1
Uspostava komunalnog centra	Status uspostave integriranog komunalnog sustava	Odnosi se na uspostavu komunalnog centra kao funkcionalnog organizacijskog i operativnog sustava koji objedinjuje komunalnu infrastrukturu, opremu i ljudske resurse radi učinkovitog upravljanja komunalnim poslovima i javnim prostorima.	Binarni pokazatelj (0/1)	0	1

Izgradnja deniveliranog prolaza ispod željezničke pruge i rekonstrukcija raskrižja u Ulici Frana Supila	Izgrađen denivelirani prolaz ispod željezničke pruge	Fizička realizacija podvožnjaka kojim se uklanja cestovno-željeznički prijelaz u razini	Binarni pokazatelj (0/1)	0	1
	Rekonstruirana raskrižja u kružne tokove	Broj raskrižja rekonstruiranih radi povećanja sigurnosti i protočnosti prometa	Binarni pokazatelj (0/2)	0	2
	Poboljšana protočnost prometa na istočno-zapadnoj gradskoj osi	Smanjenje zastoja i čekanja na prometnom pravcu Supilova – Wissertova	kvalitativni pokazatelj	niska	visoka

Prikazani projekti i pokazatelji ishoda u ovom poglavlju služe kao strateški okvir za praćenje doprinosa ključnih razvojnih projekata unapređenju urbane sigurnosti Grada Varaždina. Definirani pokazatelji ne predstavljaju provedbeni ili financijski plan, niti uvode dodatne obveze u pogledu realizacije projekata, već omogućuju praćenje ostvarenja njihovih temeljnih ishoda u razdoblju važenja Strategije. Za projekte koji u trenutku donošenja Strategije nisu uspostavljeni kao operativni sustavi, pokazatelji su definirani kao binarni (0/1), pri čemu vrijednost 0 označava nepostojanje funkcionalnog sustava, a vrijednost 1 njegovu uspostavu i operativnost.